

รศ.สุชุม นวลสฤง

รศ.ดร.สุชุม เฉลยกรัณย์

รศ.สุชุม อิตวาวุฒิไชย

อย่างสามชุม

ครั้งแรกของการพบกันระดับ “ปราชญ์การณ” ของ “3 สุชุม”
กับแง่มุมชีวิตที่เปิด “มิติใหม่” อันส่งอิทธิพลต่อสังคมไทย

Reading lights up our imagination.

การอ่านคือการจุดไฟแห่งจินตนาการ

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

สวนดุสิตโพลจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริการวิชาการ

สวนดุสิตโพลจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริการวิชาการ

สวนดุสิตโพลจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริการวิชาการ

"สวนดุสิต"

132

"สวน" สวนดุสิต

133

อย่างสามขุม

กองบรรณาธิการสำนักพิมพ์โซลิด บุกส์
พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2554
ราคา 180 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

อย่างสามขุม.-- กรุงเทพฯ : โซลิด บุกส์, 2554.
192 หน้า.

1. สุขุม นวลสกุล. 2. สุขุม อัครวาณิชชัย. 3. สุขุม เฉลยทรัพย์.
I.กองบรรณาธิการสำนักพิมพ์โซลิด บุกส์. II.ชื่อเรื่อง.

920.71

ISBN 978-974-496-677-3

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บริษัท โซลิด มีเดีย (ประเทศไทย) จำกัด
1768 อาคารไทยซัมมิท ทาวเวอร์ (ชั้น 7) ถนนเพชรบุรีตัดใหม่
แขวงห้วยขวาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2654-7541-2, 0-2654-7544-50 โทรสาร 0-2654-7577

บรรณาธิการบริหาร นางนภา กมลาคัน ณ อยุธยา
บรรณาธิการ อุษณิษา ว่องมงคลฤทธิ์ ศรีเอทีฟ ไตรเกราเดอรั ครีเดนซ์ เสมาทอง
กองบรรณาธิการ นิรมล หนูไธสง, ไพโรจน์ นันทวงค์,
สุพรรณ พันอุณหกุล, สุรางค์รัตน์ แก่นบุบผา
ภาพ ชวรินทร์ เม่งสวัสดิ์, พงษ์พันธ์ แพเพ็ชร
ศิลปกรรม วิภา สวยสม, สัมฤทธิ์ มุตธิกุล, ตุลเทพ สุนทรวรรณ
ฝ่ายผลิต ดวงกมล แซ่ผู้

พิมพ์ที่ บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน) 0-2675-5600

หนังสือเล่มนี้ได้รับอนุญาตจัดพิมพ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย
© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537
จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์โซลิด บุกส์ ในเครือบริษัท โซลิด มีเดีย (ประเทศไทย) จำกัด

สารบัญ

ย่อง เยี่ยม แยม...ย่างสามชุก	6
ย่าง...สามชุก	8
สามชุก สามชุก	10
ผู้ยิ่งใหญ่	20
นักเรียนนอก	32
เก็บตะวัน	46
คนแถวเรือจ้าง	56
ลิขิตพรหม	74
ฐานันดร 4	86
โจทยักษ์ซีอีโอ	102
คนต้นแบบ	116
“ย่างสามชุก”	132
“ย่าง” สามชุก	168

อย่างสามขุม

ย่อง เยี่ยม แยม...

อย่างสามขุม

เมื่อครั้งที่สำนักพิมพ์มีโอกาสได้สนทนากับ ศ.ดร.สุรพล
นิติไกรพจน์ ประธานกรรมการ อสมท ซึ่งรู้จักคุ้นเคยทั้ง รศ.สุขุม
นวลสกุล, รศ.สุขุม อัดวาอุมิชัย และ รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์
เป็นอย่างดี นอกจากท่านได้กรุณาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
“3 สุขุม” ตามที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้แล้ว ท่านยังมีคำกล่าวว่า
“ถ้าทั้ง 3 คนได้จัดรายการร่วมกันก็น่าสนใจดี”

จะว่าไปโอเคเดียวตามทัศนะของ ศ.ดร.สุรพล น่าจะเกิดขึ้นจริง
ตั้งแต่ 5 ปีก่อน เมื่อโปรเจกต์ “อย่างสามขุม” จะให้ทั้ง รศ.สุขุม
นวลสกุล, รศ.สุขุม อัดวาอุมิชัย และ รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์
มานั่งดำเนินรายการทางทีวีร่วมกัน แต่ด้วยบรรยากาศทาง
การเมืองไม่เอื้ออำนวย ทำให้ “อย่างสามขุม” ทางหน้าจอโทรทัศน์
ต้องล้มพับไป

กระนั้น “อย่างสามชুম” ก็เป็นจริงแล้วจากหนังสือเล่มนี้
เนื้อหา “อย่างสามชুম” ในเวอร์ชันพ็อกเก็ตบุ๊กแบ่งออกเป็น

3 พาร์ต ประกอบด้วย

อย่าง...สามชুম จังหวะการก้าวเดินของแต่ละชีวิตที่ล้มลุก
คลุกคลาน บ่มเพาะประสบการณ์ เรียนรู้ จนกลายเป็นต้นแบบ
ให้กับคนรุ่นต่อๆ มา

“อย่างสามชুম” บทสนทนาระดับ “ปรากฏการณ์” ที่

“3 สุธุม” มาร่วมแชร์ความคิดเห็นด้วยกันเป็นครั้งแรก และ...

“อย่าง” สามชুম ว่าด้วยเรื่อง “ลึก” และ “ลับ” เกี่ยวกับ

“3 สุธุม” ที่หลายคนอาจจะยังไม่รู้ พร้อมด้วยบท “คอมเมนต์”
ที่มีต่อทั้งสามจากบุคคลที่รู้จักทั้งสามดียิ่งกว่าหนังสือกอสซิป
เมืองไทย

ย่อง เยี่ยม แยม “สามชুম” ณ บัดเด

สำนักพิมพ์ไชลด์ บুকส์

สวนดุสิตโพล
SILAN DISTRICT HALL

Part 1

อย่าง...สามขุม

สา ม ห มุ ม

สา ม ห มุ ม

ส่วนสื่อโพล
SUAN DEBIT POLL

ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จะมีสักกี่ครั้ง ที่คนกัน ที่คนชื่อเดียวกัน ร่วมยุคสมัยเดียวกันจะ “มีอะไรๆ” คล้ายกัน และสร้างปรากฏการณ์ที่ฉายความโดดเด่นของแต่ละคนให้ผู้คนทั่วไปได้จดจำ

อย่างน้อยในยุคปัจจุบัน ชื่อ “สุขุม” ก็อยู่ในความระลึกได้ของใครหลายคน

“สุขุม” ที่ว่าก็คงหนีไม่พ้น

สุขุม นวลสกุล นักพูด นักวิเคราะห์การเมือง, สุขุม อัตวาวุฒิชัย อดีตผู้ดำเนินรายการ “เวทีชาวบ้าน” ทางช่อง 11 และ สุขุม เฉลยทรัพย์ ผู้ก่อตั้งสำนัก “สวนดุสิตโพล”

.....

สุขุม นวลสกุล อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 สมัย นักพูดฝีปากคมคาย นักวิชาการที่มีผลงานเขียนหลายเล่ม นักวิเคราะห์การเมือง และผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์-วิทยุ ทางช่อง 3 และคลื่น FM 96.5 และ 97

สุขุม นวลสกุล เกิดที่ยะลาในครอบครัวที่เรียกว่า “ใหญ่” ครอบครัวย้ายมาอยู่กรุงเทพฯ เพราะเป็นลูก หลวงอนุกุลประชากิจ นายอำเภอเก่าที่ต่อมาเปลี่ยนอาชีพรับราชการมาทำมาค้าขาย ตั้งแต่เป็นพ่อค้าตลาดนัดขายผ้า ทำฟืนขายส่งรถไฟ คำว่าวังสมาเลเชีย จนกลายเป็น “คหบดีใหญ่” ของ

ยะลา รวมทั้งเคยเป็นนักการเมืองท้องถิ่นคือ สมาชิกสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรีอยู่บางสมัย

ด้วย "วิสัยทัศน์" ที่มองการณ์ไกลของผู้เป็นพ่อ แม้จะอยู่ถึงชายแดนได้ สุขุม นวลสกุล ในวัย 5 ขวบก็ถูกส่งมาเรียนในโรงเรียนที่แทบจะเรียกว่าผู้มีอันจะกินเท่านั้นถึงจะส่งเสียให้เรียนได้ นับแต่ชั้นประถมที่โรงเรียนสุกิจวิทยาลัย กรุงเทพฯ (ปัจจุบันปิดดำเนินการแล้ว) มัธยมต้นจนถึง ม.6 ที่โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา ม.7 และ 8 ที่อัสสัมชัญ กรุงเทพฯ กระทั่งสอบติดคณะรัฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ.2506 โดยมีเพื่อนร่วมรุ่นต่างคณะชื่อ สุขุม อัตวาวุฒิชัย

เพื่อพิสูจน์ว่าตัวเองก็สามารถไปเรียนนอกได้ หลังจากจบปริญญาตรี สุขุม นวลสกุล จึงไปศึกษาต่อปริญญาโทด้วยทุนของพ่อจนจบมหาวิทยาลัยเทกซัส เอแอนด์เอ็ม สหรัฐอเมริกา และกลับมาเริ่มต้นเป็นอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงตั้งแต่มีนักศึกษารุ่นแรกในปี พ.ศ.2514 ชีวิตการทำงานเติบโตในสายบริหารตั้งแต่ตำแหน่งคณบดีในปี พ.ศ.2520 กระทั่งก้าวสู่ตำแหน่งอธิการบดีในปี พ.ศ.2526 ด้วยวัยที่เรียกว่า "หนุ่มที่สุด" และ "หล่อที่สุด" ในบรรดาอธิการบดีมหาวิทยาลัยขณะนั้น คือ 39 ปี

สุขุม นวลสกุล เป็นนักกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนธรรมศาสตร์ เคยเป็นนักแสดง ประธานเชียร์เชียร์ลีดเดอร์ฟุตบอล หัวหน้าค่ายอาสาพัฒนา กับอีกบทบาทเด่นที่สุดคือการเป็นนักพูด นักได้วาทีรายการ "เวทิวาห์"

ทางช่อง 9 ดำเนินรายการโดย กรรณิกา ธรรมเกษร กระทั่งโลดแล่นสู่
แวดวงการเมืองด้วยการเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีสมัย พล.อ.เปรม
ติณสูลานนท์ ระหว่างปี พ.ศ.2524-2531

ปัจจุบัน สุขุม นวลสกุล เป็นทั้งวิทยากรบรรยายตามองค์กรต่างๆ
เป็นนักวิเคราะห์การเมือง และเป็นผู้ดำเนินรายการ "ก๊วนข่าวเช้าวันหยุด"
วันเสาร์-อาทิตย์ กับ ภิญญา ละไล ทางช่อง 3 เวลา 07.00-07.30 น.

.....

สุขุม อัตวาวุฒิชัย อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ที่
ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชนบทซึ่งเป็นกลุ่มคนรากหญ้า
ของประเทศไทย

สุขุม อัตวาวุฒิชัย เป็นที่รู้จักของชาวบ้านจากการเป็น
ผู้ดำเนินรายการ "เวทีชาวบ้าน" ทางช่อง 11 ซึ่งเขาเป็นผู้มีส่วน
สำคัญอย่างมากในการถ่ายทอด "ภูมิปัญญาชาวบ้าน" และ "เรื่องราว
ของชุมชน" สู่อำนาจ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย จบคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เป็น "ศิลปศาสตร์ รุ่น 2" ร่วมรุ่นกับ สุขุม นวลสกุล เขาเกิดในครอบครัว
พ่อค้าวาณิชค้าขายเฟอร์นิเจอร์แถวสีลม ชอบภาษาอังกฤษมาตั้งแต่เด็ก

และมีโอกาสได้เข้าเรียนอัสสัมชัญศึกษาตั้งแต่ชั้นประถม ทำให้มีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษพิถีพิถัน ประกอบกับหมั่นฝึกฝนภาษาอังกฤษกับฝรั่งอยู่เสมอ ทำให้ สุขุม อัครวาทินิชัย มีโอกาสเข้าไปทำงานในกรมวิเทศสหการ กระทรวงการต่างประเทศ ภายหลังจบจากธรรมศาสตร์ ต่อมาได้ทุนไปเรียนต่อปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยวอร์ริก (University of Warwick) ประเทศอังกฤษ กระทั่งมีโอกาสได้ทุนไปศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยฮาวาย (University of Hawaii) สหรัฐอเมริกา แต่เพราะสนุกกับการทำงาน ขณะกลับมาหาข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ที่เมืองไทย เพลิดเพลินจนไม่คิดกลับไปเรียนต่อจนจบ จึงเป็นได้แค่ "Ph.D. Candidate" มาจนถึงบัดนี้

แม้ไม่เคยคิดจะเป็นอาจารย์ แต่โชคชะตาก็พลิกชีวิตสู่การเป็นอาจารย์ในที่สุด โดยรับราชการสอนครั้งแรกที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และยังคงสอนที่นั่นมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ในยุคที่สื่อมวลชนสายนักวิชาการเบ่งบานหลังเหตุการณ์ "พฤษภาทมิฬ" (ปี พ.ศ.2535) สุขุม อัครวาทินิชัย ได้รับการทาบทามให้เป็นพิธีกรรายการ "เวทีชาวบ้าน" รายการซึ่งเป็นการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาเผยแพร่สู่จอโทรทัศน์ เป็นการเปิดโลกทัศน์ของผู้ชมให้สนใจเรื่องราววิถีชีวิตของคนในชนบทและชุมชนท้องถิ่นหรือผู้คนเล็กๆ ในสังคมเมืองที่ถูกมองผ่านเลยไป และยังเป็นผู้ดำเนินรายการวิทยุ "เปิดประเด็น" ระหว่างปี พ.ศ.2537-2539 และปี พ.ศ.2541-2545 จนปัจจุบันมุ่งมั่นในสายวิชาการ

กับโครงการชนบทศึกษา หลักสูตรอินเตอร์ ทำงานในสายสื่อสารมวลชน
อย่างสิ้นเชิงตั้งแต่ยุคที่นายกรัฐมนตรีชื่อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เหลือ
ไว้แต่ส่วนเสี้ยวชีวิตหนึ่งของประสบการณ์

.....

สุขุม เฉลยทรัพย์ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต ผู้ก่อตั้ง "สวนดุสิตโพล" สำนักโพลที่กลายเป็น
ต้นตำรับโพลการเมืองของประเทศไทย และเป็นผู้ดำเนิน
รายการวิทยุและโทรทัศน์อีกมากมาย

ภูมิหลังของ "สุขุม" ผู้นี้เป็นที่ทราบกันว่าเกิดใน
ครอบครัวที่พ่อเป็นครูในอำเภอโครกพระ จังหวัดนครสวรรค์
สภาพทางบ้านอยู่ห่างไกลกับคำว่า "มีอันจะกิน" แม้จะไม่ถึงกับ
ขาดแคลน แต่ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็ต้องช่วยพ่อแม่ทำมาหากินตั้งแต่เด็ก
ชีวิตไม่มีโอกาสได้วิ่งเล่นซุกซนเหมือนเด็กทั่วไปในวัยเดียวกัน แต่ด้วย
ความมุมานะ หัวดี และใฝ่การศึกษา แม้ครอบครัวจะค่อนข้างยากจน
และไม่มีโอกาสได้เรียน "โรงเรียนฝรั่ง" เหมือนอีก 2 สุขุม ที่ร่ำเรียนได้ก็
โดยอาศัยทุนการศึกษามาตลอดตั้งแต่ชั้นมัธยมจนถึง ป.กศ. ที่โรงเรียน
ฝึกหัดครู และเก็บวุฒิการศึกษาด้วยการทำงานส่งเสียตัวเองเรียนไปเรื่อย ๆ
จนจบปริญญาตรีและปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานมิตร และมีคำว่า “ดอกเตอร์” นำหน้าชื่อหลังจบการศึกษาระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

เส้นทางสายอาชีพของ สุขุม เฉลยทรัพย์ นับแต่จบการศึกษาจนเริ่มต้นการทำงาน ไม่เคยหนีห่างจาก “ครู” เช่นเดียวกับ สุขุม นวลสกุล จะต่างกับ สุขุม นวลสกุล ก็ตรงที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ คนนี้ยึดอาชีพครูไปจนกว่าหมดช่วงต่ออายุราชการ ขณะที่ สุขุม นวลสกุล เลือกที่จะ “early retire” ก่อนเกษียณตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 ตามโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต แล้วหันไปเอาดีทางด้านการเป็นวิทยากรอบรม นักพูด วิทยากรบรรยายตามสถาบันต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นนักวิเคราะห์การเมืองประจำช่อง 3 สนุกกับงานเขียนหนังสือจนมีผลงานออกมาหลายเล่ม อาทิ การเมืองเรื่องข้าชั้น, ปากเป็นเอก, เล่นกับคน, ที่เด็ดหัวหน้า, สนุกกับชีวิตพิชิตงาน

สุขุม เฉลยทรัพย์ มีตำแหน่งในหน้าที่การงานสูงสุดคือการเป็นอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต แต่ผลงานโดดเด่นสร้างชื่อเสียงให้กับตัวเองมากที่สุดในชีวิตกลับเป็นการก่อตั้ง “สวนดุสิตโพล” สำนักโพลอันดับ 1 ของเมืองไทย ที่ได้รับความเชื่อถือมาเกือบ 20 ปี (อ่านรายละเอียดเกี่ยวกับสวนดุสิตโพลได้จาก สวนดุสิตโพล : ชีวประวัติรายหรือคำทำนายอนาคต โดย สนพ.โซลิต บุกส์)

สุขุม เฉลยทรัพย์ ในวันนี้นอกจากจะคงมุ่งมั่นพัฒนา “สวนดุสิตโพล” ให้สามารถทำงานในระดับอินเตอร์ได้แล้ว เขายังทำงานในสายสื่อสาร

มวลชนเช่นเดียวกับ สุขุม นวลสกุล ด้วยการเป็นผู้ดำเนินรายการ “มิติ
ข่าวเช้า” ทาง FM 90.5 ผู้ดำเนินรายการ “ก่อนตัดสินใจ” ที่ออกอากาศ
ทุกวันเสาร์ ทางช่อง 11 จัดรายการร่วมกับ สุขุม นวลสกุล ในรายการ
“ช่วยคิดช่วยทำ” ทางช่อง 3 และเป็นคอลัมนิสต์ของหนังสือพิมพ์ สยามรัฐ
ใน “สยามรัฐผลัดใบ” กับผลงานหนังสือ ปอกเปลือกประเทศไทย ที่รวม
บทความวิเคราะห์การเมืองจาก มติชน และ สยามรัฐ รายวัน ซึ่งต่อเนื่อง
มาถึงผลงาน มองเมืองไทยผ่านสวนดุสิตโพล ที่สร้างความฮือฮาในตลาด
หนังสือเมืองไทย

.....

นี่คือภาพ “snap shot” เรื่องราวสั้นๆ ของสามหนุ่ม (น้อย) สามมุม
ที่แม้จะต่างที่มา แต่เส้นทางชีวิตและการทำงานกลับอยู่ในแวดวงเดียวกัน
และมีส่วนคล้ายคลึงกันอย่างเห็นได้ชัดประการหนึ่งนั่นคือ

การเป็น “คนต้นแบบ” ของลูกศิษย์ลูกหา

สุขุม นวลสกุล เป็นนักพูด นักวิเคราะห์การเมือง

สุขุม เฉลยทรัพย์ เป็น “เจ้าพ่อโพล”

ขณะที่ สุขุม อัดวาอุมิชัย คือผู้ที่ทำให้คนทั่วไปเข้าถึงคำว่า “ชนบท”
และ “ชุมชน”

กับอีกประการหนึ่งที่ทั้ง 3 คนมีบทบาทร่วมกันก็คือ

เป็นพ่อพิมพ์ของชาติ และเป็นฐานันดร 4

มือที่ถือปากกาเขียนไวต์บอร์ด ยืนอยู่ต่อหน้าลูกศิษย์ แปรเปลี่ยน
มาใช้มือจับไมค์ สื่อสารกับผู้ชมหน้าจอทีวีและกับผู้ฟังหน้าปดวิทยุ

จนครั้งหนึ่ง “3 สุขุม” เกือบจะได้นั่งแท่นเป็นผู้ดำเนินรายการ
โทรทัศน์ร่วมในรายการเดียวกัน

ซึ่งหากเป็นจริง คงจะเป็นรายการแรกและรายการเดียวที่มีพิธีกร
ล้วนแต่ชื่อ “สุขุม” ทั้งสิ้น

น่าเสียดายที่ สุขุม อัครวาทมิชัย เลือกที่จะกลับไปสอนลูกศิษย์มาก
กว่า โปรเจกต์นี้จึงยังไม่ได้เกิดขึ้น

แต่แม้ทั้ง “3 สุขุม” จะไม่ได้ปรากฏตัวร่วมกันบนหน้าจอโทรทัศน์
แต่ทั้งสามก็ได้ปรากฏเรื่องราวร่วมกันในหนังสือเล่มนี้

เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของ สุขุม นวลสกุล, สุขุม อัครวาทมิชัย
และ สุขุม เฉลยทรัพย์ ที่ในความเหมือนมีความต่าง ในความต่างมีความ
คล้ายคลึง

คนหนึ่งเติบโตมาจากภาคเหนือตอนล่าง คนหนึ่งเดินทางจาก
ชายแดนภาคใต้ขึ้นมาเล่าเรียนในเมืองกรุง ขณะที่อีกคนแม้จะเกิดในย่านที่
ฝรั่งเดินกันขวักไขว่ในเมืองหลวง แต่กลับสนใจเรื่องราวของชนบท

เส้นทางสายอาชีพที่แต่ละคนจะ “เป็น อยู่ คือ” ในสายการศึกษา
แต่ใครจะรู้ว่าคนหนึ่งผันมาตลอดว่าจะเป็นนักมวย คนหนึ่งอยากเป็น
นักเขียน และอีกคนอาจเป็นนักฟุตบอลระดับทีมชาติไปแล้ว

ไม่ว่าเส้นทางของแต่ละคนจะเริ่มต้น พัฒนา และคลี่คลายกันอย่างไร
 สิ่งที่เหมือนกันอย่างที่สุดก็คือความกล้าคิดกล้าทำ ที่มาพร้อมกับความ
 มุ่งมั่นตั้งใจต่องานที่รับผิดชอบ ทำให้ “สุขุม” แต่ละคนต่างมีความรุ่งโรจน์
 และมีชื่อเสียงในเส้นทางของตัวเองจนกลายเป็น “ไอดอล” ให้กับคน
 รุ่นใหม่ที่ต้องการ “ต้นแบบ” ในการดำเนินชีวิต
 รู้จักทั้งสามมากขึ้นตั้งแต่หน้าถัดไป...

พวยิ่งใหญ่

ลำน้าเจ้าพระยายังคงไหลแรงและเชี่ยวกราก เรือโยงลากจูงเรือบรรทุกทราย
เต็มลำน้องได้สู่กรุงเทพ ผ่านช่วงต้นของลำน้าเจ้าพระยาที่ปากน้ำโพ
นครสวรรค์ แห่งนี้ บรรดาลิงทโมนนั่งเดี่ยว 2-3 คนซึ่งตำมุดตำว่าย
บริเวณนั้นจะสำเหนียกถึงอันตรายสักนิดก็หาไม่ กลับเห็นเป็นความท้าทาย
ทดสอบความเก่งกล้าแข่งกันกระโจนลงน้ำว่ายรุดไปเกาะเรือโยง

ร่างกายไหลลื่นราวปลาในน้ำ

มันคือความสนุกสนานที่เหล่าลูกหลานต้นน้ำเจ้าพระยา 7-8 ขวบ
ชอบทำกัน และนี่เป็นความสุขสำราญตามประสาเด็กชั้นประถมเพียงไม่
ก็อย่างที่ว่าเด็กของ สุขุม เฉลยทรัพย์ พอจะเรียกว่า "ความสุข" ได้

ภาพที่คนทั่วไปรู้จัก สุขุม เฉลยทรัพย์ ในวันนี้ คือภาพของความ

เป็น “เจ้าพ่อโพลเมืองไทย” ที่มีคนนับหน้าถือตา ชีวิตสมบูรณ์พร้อม ทั้งเกียรติยศ ชื่อเสียง เงินทอง ห่างไกลลิบลับกับชีวิต “เด็กบ้านนอก” ปากกัดตีนถีบ

“พ่อผมเป็นครูช่าง (ไม้) เคยสอนโรงเรียนการช่างชาย (โรงเรียนเทคนิคหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษาในปัจจุบัน) ในอำเภอเมือง เพราะพื้นฐานครอบครัวผมมาจากชาวไร่ชาวนา ทำให้พ่อค่อนข้างเห็นใจคนยากจน ให้โอกาสคนได้เรียน เลยมักไปขัดผลประโยชน์คนที่ใช้ระบบจี้มก้อง ส่งส่วยฝากลูกหลานเข้าเรียน ทำให้พ่อเป็นแกะดำในกลุ่ม ไม่ยอมครูใหญ่ พอทกระบบไม่ได้เลยเลือกมาเป็นครูใหญ่ในโรงเรียนประชาบาลที่อำเภอ โกรกพระ ซึ่งพ่อเป็นคนพื้นเพที่นั่น” สุขุม เฉลยทรัพย์ ฉายอดีตวันวาน เมื่อครั้งมีชีวิตแบบ “บ้านๆ” ในชนบท

การ “ทิ้ง” แสวงหาและความเจริญของเมืองใหญ่ แล้วย้ายไปสอนใน โรงเรียนชนบทที่ห่างไกลออกไป ด้วยความคิดว่า “น่าจะทำอะไรต่างๆ ได้ ดีขึ้น” ครั้งนั้น จะว่าไปก็มีสิ่งหนึ่งที่ตามติดตัวผู้เป็นพ่อ สุขุม เฉลยทรัพย์ มาด้วย นั่นคือ “ความผิดหวัง” และ “ความขมขื่น” กับสังคมครูการช่าง สิ่งนี้เองที่ทำให้เจ้าพ่อโพลในวัยเด็ก “เคยชิน” และ “จำติดตา” กับภาพ พ่อที่สูบบุหรี่ กินเหล้าเมายา เล่นการพนัน ประกอบกับการเป็นคน “หน้ากว้าง ใจกว้าง” ผู้หลักผู้ใหญ่ของหน่วยงานมาตรวจเยี่ยมก็ดิงเงินเดือน มาเลี้ยงรับรอง

ถ้าความเป็นอยู่ของครอบครัวซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูกอีก 6 คน จะอัตคัดฝืดเคืองก็ไม่ใช่ว่าเรื่องแปลกแต่อย่างใด

เมื่อลำพังแค่เงินเดือนครูประชาบาลยากต่อการเลี้ยงดูคนใน ครอบครัว ผู้เป็นแม่ซึ่งจบการศึกษาแค่ ป.7 (ม.3 ในปัจจุบัน) ก็ต้องช่วยหารายได้จนเจือครอบครัวเพิ่มอีกแรง ด้วยการรับจ้างซักเสื้อผ้าให้นักเรียน รด. กับชายของเล็กๆ น้อยๆ และนำผลหมากรากไม้จากสวนจากไร่มาขายต่อ

พ่อแม่เหนียวลำบาก ในฐานะลูกคนโต ทุกวันหลังโรงเรียนเลิก สุขุม เฉลยทรัพย์ จึงมีหน้าที่หุงข้าว ช่วยพ่อแม่เลี้ยงน้องอีก 5 คน

เวลาว่างนอกเหนือจากนั้นก็คือการไปรับจ้างหักข้าวโพด ฟอกปอ ถอนผักกาด หาบข้าวจากยุ้งลงเรือที่ท่าหน้า สารพัดสารเพที่เด็กชั้นประถม พ่อจะเอาหยาดเหงื่อแลกเป็นเศษเงินกลับไปให้พ่อแม่ได้

ด้วยเหตุนี้ การเล่นหนังยาง โยนลูกหิน หรือการเล่นสนุกสนานหลังเลิกเรียนหรือในวันหยุดเหมือนเด็กทั่วไปจึงแทบไม่มีเลย

อย่างไรก็ตาม แม้พ่อจะทำตัวสามะเลเทเมา แต่พ่อก็มีอิทธิพลต่อความคิดของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ในวัยเด็กอย่างมาก หลายสิ่งหลายอย่างได้กลายเป็นเบ้าหลอม “ตัวตน” ของเจ้าพ่อโพลในวันนี้

“เวลาไปเรียนผมต้องซ้อนจักรยานไปกับพ่อ พอถึงเวลากลับบ้าน บางทีพ่อมัวแต่สังสรรค์ กินเหล้า เล่นไพ่กับคนนั้นคนนี้ ผมก็ต้องอยู่จนมืดค่ำดึกดื่น แล้วซ้อนท้ายจักรยานพ่อกลับ ชีวิตเป็นอย่างนี้ผมเลยผูกพันกับพ่อ การอบรมสั่งสอนผมก็ได้จากพ่อเป็นส่วนใหญ่”

สุขุม เฉลยทรัพย์ ยอมรับว่า แม้พ่อจะใช้จ่ายเงินไปกับเรื่องเหล่านี้นามากก็จริง แต่พ่อก็พยายามปลูกฝังให้ลูกได้เรียนหนังสือ เอาการศึกษาเป็นทางเสือนำพาชีวิตไปสู่อนาคต

โดยเฉพาะความยุติธรรม รักในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ยอมรับในเรื่องของคอร์รัปชันของพ่อ ซึ่งมีบทบาทสำคัญมากในการเป็น สุขุม เฉลยทรัพย์ ขณะเป็นนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้) ปีสุดท้าย หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ที่เกือบจะทำให้เขาเข้าป่าตามรุ่นพี่ในยุคนั้นไป หรือเมื่อครั้งที่เขาตัดสินใจเลือกไปสอบบรรจุเป็นอาจารย์ไกลถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช เพราะทนไม่ได้กับระบบโรงเรียนที่มีการบริหารแบบ “มหาดไทย”

“พ่อผมค่อนข้างหัวรุนแรงในการเรียกร้องความเป็นธรรมต่อสังคม สิ้นน้ำใจพ่อก็ยังไม่รับ หากพ่อยึดหยุ่นสักหน่อย แม่คงไม่ต้องลำบากมาก ส่วนตัวผมเอง การตัดสินใจของพ่อที่มีผลกระทบกับผมอย่างมากในวัยเด็ก ก็คือ การที่พ่อผิตห้วงจากสังคมนครุในเมืองแล้วเลือกไปเป็นครูประชาบาล ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสียที่ทำให้รู้สึกว่าเขา ‘ถูกกระทำ’ ก่อนข้างรุนแรง”

สิ่งเดียว ที่มีคุณค่าสำหรับ สุขุม เฉลยทรัพย์ ขณะนั้นก็คือ การมองว่า พ่อเป็นนักต่อสู้ พยายามทำให้ระบบราชการมีความโปร่งใส

แต่ขณะเดียวกัน พ่อก็ทำให้ลูกชายต้องไปเรียนในโรงเรียนท้องถิ่น ประชาบาล

ปิดทางการเข้าเรียนโรงเรียนดีๆ ในตัวจังหวัด เช่น โรงเรียนฝรั่ง โรงเรียนคริสต์ ที่จะทำให้เขาเก่งภาษา ทั้งๆ ที่โอกาสเปิดกว้าง

ฝังใจจนกลายเป็นปมด้อยเรื่องภาษาอังกฤษ

ซึ่งต่างกับ สุขุม อัดวาอุมิชัย อย่างสิ้นเชิง

ปมด้อยของ สุขุม เฉลยทรัพย์ คือปมเด่นของ สุขุม อัดวาอุมิชัย!

และหากพ่อคือผู้มีอิทธิพลของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ผู้มีอิทธิพลของ สุขุม อัดวาอุมิชัย กลับเป็น “แม่” ที่เขาชื่นชมในความเป็นหญิงแกร่ง

สุขุม อัดวาอุมิชัย เกิดที่กรุงเทพฯ ในช่วงที่สงครามโลกครั้งที่ 2 ใกล้สิ้นสุดลง ครอบครัวมีอาชีพค้าขายเฟอร์นิเจอร์ในท้องแถว 2 คูหาครึ่ง (ภายหลังเหลือเพียง 1 คูหาครึ่ง) แถวสีลม-ถนนที่เต็มไปด้วยฝรั่งชน สปีกอิงลิชกันให้ควัก

ฟังดูแล้วเข้มนัดฐานะครอบครัวนี้น่าจะขึ้นไปทางมั่งคั่งมั่งมี

แต่ความจริงหาใช่เช่นนั้นไม่ เพราะพื้นฐานทางบ้านของ สุขุม อัดวาอุมิชัย แม้ไม่ถึงขั้นเรียกว่าปากกัดตีนถีบ แต่เชื่อว่าสุขสบาย

สุขุม อัดวาอุมิชัย หรือ “เจ้จิ้ม” เป็นลูกคนที่ 4 ในบรรดาพี่น้องทั้งหมด 8 คน ผู้เป็นพ่อเสียชีวิตไปตั้งแต่เขาเรียนอยู่ชั้น ป.2 ปล่อยให้แม่ ซึ่งเป็นเพียงแม่บ้านไม่เคยทำงาน ต้องรับภาระหนี้สินและเลี้ยงดูลูก 8 คน

ด้วยเหตุนี้ความทรงจำเกี่ยวกับพ่อจึงมีไม่มากนัก เขาจำได้เพียงว่า พ่อเป็นคนเข้มงวด ขณะที่แม่เป็นตัวอย่างของการต่อสู้ชีวิต

“ตอนพ่อยังอยู่ แม่เป็นแม่บ้านเฉยๆ ตามประสาคนจีนที่ทำการค้า พ่อพ่อเสีย แม่ก็ทั้งเลี้ยงลูก ทำมาหากินใช้หนี้ ส่งลูกเรียน ผมชื่นชมแม่ เพราะรู้สึกว่าง่อกและขยันมาก ทั้งที่ไม่มีความรู้อะไร แต่ก็สามารถเลี้ยงลูก มาได้ตั้ง 8 คน”

เมื่อแม่ต้องเป็นฝ่ายหาเลี้ยงครอบครัวหลังสิ้นบุญพ่อด้วยการรับช่วงกิจการค้าขายเฟอร์นิเจอร์พวกตู้ เตียง โต๊ะ เก้าอี้ บางครั้งเขาก็ช่วยแม่ขายของ แต่เจ็ลล์มของแม่มักจะไม่มีหัวการค้าเท่าใดนัก เพราะเวลาขายของให้คนรู้จัก เขาจะขายในราคาต้นทุน ซึ่งแม่จะบอกว่า “ขายต้นทุนคือขายขาดทุน”

ฟังแล้วก็ยังงงๆ จะขาดทุนได้อย่างไรเมื่อเป็นการขายไปในราคาเท่าทุนที่ซื้อมา กระทั่งแม่ให้ความกระจ่างว่า เพราะเราต้องเอาของไปส่งให้ลูกค้าซึ่งมีค่าใช้จ่าย จึงค่อย “เกิด” กำพูตของแม่ในตอนต้น

เรื่องเงินๆ ทองๆ จิปาถะ แค่นี้ยังไม่เข้าใจ สุขุม อัดวาวุฒิชัย จึงเชื่อว่าตัวเองไม่มีทางเป็นพ่อค้าขายของได้เด็ดขาด

ค้าขายอาจไม่เก่ง ทว่าการเรียนเขาไม่เคยทำให้แม่ผิดหวัง สุขุม อัดวาวุฒิชัย มักติดไผ่เด็กเก่งอันดับต้นๆ ของโรงเรียนเสมอ

เช่นเดียวกับพ่อของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ที่เห็นความสำคัญของการศึกษา แม่ของ สุขุม อัดวาวุฒิชัย ก็สนับสนุนการศึกษาของลูกชายคนนี้เต็มที่ จนถึงกับเคยเดินทางไปขอรับรองโรงเรียนให้ลูกมีโอกาสเรียนต่อ ม.1 ในโรงเรียนคริสต์ชื่อดังมาแล้ว

ส่วนเหตุผลนั้นหรือ ทางหนึ่งก็เพื่อหวังให้ลูกได้ภาษาอังกฤษติดตัว อีกทางหนึ่งก็เพื่อช่วยแม่เจรจากับลูกค้าฝรั่งที่มีอยู่มากแถวสีลม

สุขุม อัดวาวุฒิชัย จึงมีโอกาพัฒนาภาษาอังกฤษตั้งแต่เด็กๆ

“ที่จริงสมัยนั้นพ่อแม่ไม่ค่อยอยากให้เด็กไปโรงเรียนคริสต์เพราะกลัวเด็กเข้ารีต ถึงกับมีแม่ชีมาชักชวนให้เข้าเรียน แถวบ้านผมมีโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนผู้หญิงนุ่งกระโปรงแดง สอนถึง ป.4 (ป.6 สมัยนี้) แม่ชีจะยั้้นะขอให้ไปเรียน ตอนมาชวนก็บอกว่า เรียนจบแล้วถึงไม่เป็นคริสต์ก็ไปต่อชั้นมัธยมที่โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ได้เลย แต่พอถึงเวลาจริงๆ ต่อไม่ได้หรอก เพราะเราไม่ได้เป็นคริสต์ แต่แม่อยากให้ผมเข้าโรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ มาก เพราะใกล้บ้าน ไม่ต้องเดินทาง พอผมจบ ป.4 ที่อัสสัมชัญศึกษาแล้ว ผมจำได้ว่าที่อัสสัมชัญ กรุงเทพฯ

เขาเรียกเป๊ะเจ็ยะแม่ 50,000 บาท สมัยโน้นนะ แม่พยายามต่อให้เหลือ 5,000 เงินก็ยังไม่ยอมอยู่ดี ผมเลยดึงมือแม่ไว้ว่าอย่าเลย สุดท้ายผมได้ไปเรียนต่อที่โรงเรียนอานวยศิลป์ ธนบุรี ซึ่งไกลบ้านมาก แต่ก็สนใจผม เพราะชื่อก็เรียนใกล้บ้านแล้ว"

ส่วนผลการเรียนไม่ต้องพูดถึง ภาษาอังกฤษของ สุขุม อัครววุฒิชัย ดีเยี่ยมตั้งแต่ชั้นประถม กระทั่งไปต่อโรงเรียนสวนกุหลาบฯ ในชั้น ม.ปลาย วสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ อดีตเพื่อนร่วมห้องที่มีผลการเรียนระดับท็อปของโรงเรียนก็ยังมีคะแนนภาษาอังกฤษสู้ สุขุม อัครววุฒิชัย ไม่ได้

และเพราะมีผลการเรียนดีเยี่ยม แถมยังสอบเทียบชั้น ม.8 (ม.6 ปัจจุบัน) เอนทรานซ์เข้าธรรมศาสตร์ได้ แม่จึงไม่ต้องจ้ำจี้จ้ำไชหรือมายุ่งวุ่นวายกับลูกชายคนนี้แม้แต่บ่อย สิ่งที่แม่พอจะทำให้ลูกได้อย่างเดียวก็คือสนับสนุนการเรียนของลูกในทุกๆ ทาง เท่าที่พอจะมีเงินทองส่งเสียได้

"ผมชอบภาษาอังกฤษ ชอบเรียนหนังสือ ซึ่งแม่ยินดีส่งเสีย มีข้อแม้อย่างเดียวคือห้ามตกชั้น ตกเมื่อไหร่จะไม่ส่ง ผมชอบเรียนอยู่แล้วแม่เลยไม่ต้องเคี่ยวเข็ญ จะเรียนพิเศษแม่อีกไม่ว่า ยินดีจ่ายค่าเรียนพิเศษให้ ขนาดตอนเรียนสวนกุหลาบฯ ผมกับเพื่อนฯ ยังชวนกันไปเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ แม้แต่ตอนเรียนมหาวิทยาลัยที่คณะเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ผมก็ยังไปเรียนพิเศษภาษาอังกฤษที่เอยูเอเลย"

ทั้ง สุขุม อัครววุฒิชัย และ สุขุม เฉลยทรัพย์ จึงมีส่วนคล้ายคลึงกันในเรื่องของการศึกษา ที่ขึ้นชื่อว่าเป็น "เด็กเรียน" ไม่ทำตัวเกกมะเหรกเกเร ไม่เคยหนีโรงเรียน ทำให้ผู้เลี้ยงดูหมดห่วงเกี่ยวกับผลการเรียน

สุขุม เฉลยทรัพย์ แม้จะเริ่มตันการศึกษาในโรงเรียน "บ้านนอกคอกนา" ไม่เป็นที่รู้จักของสังคม และไม่มีโอกาสได้เข้าเรียนโรงเรียนฝรั่งจนมีปมด้อยเรื่องภาษาอังกฤษสมัยเด็กๆ แต่ความมุ่งมั่น ตั้งใจเรียน (จนได้รับทุนการศึกษาเสมอ) และชวนหาโอกาสส่งเสียตัวเองให้ได้ร่ำเรียนในระดับสูงๆ สุดท้ายแล้วความพยายามก็ส่งผลให้เขามีคำว่า "ดอกเตอร์" นำ

หน้าชื่อในที่สุด

ส่วน สุขุม อัตวาวุฒิชัย ตั้งแต่เด็กจนโต ความเป็นคน “หัวดี” ก็ทำให้เขาได้เข้าไปรั่วเรียนในสถาบันการศึกษาซึ่งล้วนขึ้นชื่อในความเด่นดั่งอันดับต้นๆ ของประเทศ และหากเขาตัดสินใจกลับไปเรียนต่อจนจบปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยฮาวาย สหรัฐอเมริกา เขาก็คงเป็นดอกเตอร์เช่นเดียวกับ สุขุม เฉลยทรัพย์ ไม่ใช่ “ว่าที่ดอกเตอร์” จนถึงบัดนี้

หากหันไปมองชีวิตการเรียนของ สุขุม นวลสกุล คำว่า “เด็กหัวดี” อาจใช้ได้กับเขา แต่สำหรับคำว่า “เด็กเรียน” กลับไม่ใช่ตัวเขาแม้แต่น้อย

เพราะ “เรียนเก่ง” ชอบอ่านหนังสือก่อนที่จะเรียน ทำให้นักพูดคนดังผู้นี้เคยพาสัณขึ้น ป.3 ตอน ป.2 จนครูยกขึ้นมาพูดเป็นตัวอย่างให้ทั้งโรงเรียนฟัง

แต่เพราะคิดว่าตัวเองเรียนเก่งจึงไม่ยอมอ่านหนังสือ ไม่สนใจเล่าเรียน เพราะทะเลาะกัน จากเด็กเรียนดีก็กลายเป็นเด็กไม่เอาถ่าน ถึงกับเคยสอบตกซ้ำชั้น

กว่าจะมีเกียรติประวัติด้านการศึกษาสวยหรูจากสถาบันเด่นดั่งอย่างอัสสัมชัญ ศรีราชา อัสสัมชัญ กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กระทั่งคว้าปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยเทกซัส เอแอนด์เอ็ม สหรัฐอเมริกา ที่แทบอยากรอดตัวกลับบ้านเพราะเรียนไม่ไหว ภาษาไม่ดี ก็ต้องบอกว่า เพราะมี “พ่อ” แท้ๆ ที่คอยส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่แม้จะอยู่ห่างไกลกัน

สุขุม นวลสกุล เป็นลูกคนเล็กในบรรดาบุตร 8 คน ของ หลวงอนุกุลประชาภิจ อดีตนายอำเภอและอดีตนายกเทศมนตรีที่ผันตัวเองมาค้าขายจนกลายเป็นเศรษฐีใหญ่ มีชื่อเสียงเป็นที่เคารพนับถือในความคิด ความซื่อสัตย์สุจริต และมีคนนับหน้าถือตาไปทั่วทั้งจังหวัดยะลา ชนิดที่ว่าใครลงรถไฟที่ยะลาแล้วขึ้นสามล้อออกไปบ้าน “คุณหลวง” หรือแค่หาหน้าของจดหมายส่งไปรษณีย์ถึง “คุณหลวงอนุกุลประชาภิจ จ.ยะลา” ก็จะไปถูกบ้านแน่นอน

การเป็นลูก “คนดัง” ในครอบครัวที่มั่งคั่ง ชีวิต สุขุม นวลสกุล จึง

ขณะที่ใครต่อใครอาจเรียก
เจ้าเด็กบ้านนอกปากน้ำโพ
หรือเจ้ลัมลูกแม่ค้าห้องแถวว่า
“ไอ้หนู” สุขุม นวลสกุล
ก็ไม่ต่างอะไรกับ
“ กุณ ทั นู ”
ในสังคมของจังหวัดยะลา

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

แตกต่างจาก สุขุม เฉลยทรัพย์ และ สุขุม อัครวาณิชชัย อย่างสิ้นเชิง เพราะขณะที่ใครต่อใครอาจเรียกเจ้าเด็กบ้านนอกปากน้ำโพ หรือ เจ็ลลัมลูกแม่ค้าห้องแถวว่า "ไอหนู" สุขุม นวลสกุล ก็ไม่ต่างอะไรกับ "คุณหนู" ในสังคมของจังหวัดยะลา

การมีพ่อ "กว้างขวาง" คับบ้านคับเมือง (ยะลา) เช่นนี้ ย่อมปฏิเสธไม่ได้ว่า สุขุม นวลสกุล มีความภูมิใจในชน้อย

"ตอนเด็กจะไปไหนมาไหนมีแต่คนพูดถึงพ่อ ก็รู้สึกว่าพ่อเราเนี่ย ไม่ธรรมดาอะ ผมเลยคิดว่า เอ...วันหนึ่งเราจะเป็นแบบนี้บ้างได้ไหม คือมีคนรู้จัก ใครอยู่ยะลามั้ยนั้นถ้าไม่รู้จักพ่อผมนี่ไม่ใช่คนยะลาแน่ๆ เรา ก็อยากดัง อยากมีชื่อเสียงในทางที่ดีแบบพ่อ"

กระนั้น การมีพ่อดี เด่น ดัง การวางตัวก็ต้องคอยระมัดระวัง ตามไปด้วย

"เพราะเห็นว่าเป็นลูกคนดัง เราเลยทำตัวกว้างอยู่หนึ่ง ตอนนั้น อายุสัก 10-11 ขวบ ผมซื้อน้้ายจักรยาน ซึ่งเป็นเรื่องผิดกฎหมายที่เด็ก จะซื้อน้้ายจักรยาน พอถูกตำรวจจับ เราก็กว้างไปว่า 'ผมลูกคุณหลวงนะ' ตำรวจก็พูดออกมาว่า 'แหม...พ่อเป็นคนดีนะ ทำไมลูกเป็นอย่างนี้' ผมอายมากเลย พอถูกว่าก็ถูกคิดขึ้นมาทันทีว่าทำไมเราเป็นคนอย่างนี้ล่ะ เหมือนกับว่าทำลายชื่อเสียงพ่อ ตั้งแต่นั้นมาผมก็ไม่เคยไปกว้างที่ไหนอีก"

เช่นเดียวกับการเรียนหนังสือ ที่ สุขุม นวลสกุล กลับมาเป็นเด็ก เรียนดีขึ้นได้ก็เพราะไม่อยากให้พ่ออับอายขายหน้าและเสียความตั้งใจ ที่พยายามส่งเสียให้ลูกชายคนเล็กได้เรียนสูงๆ

"พ่อผมเป็นคนมองการณ์ไกล ผมเป็นเด็กบักขี้ได้ก็จริง แต่เรียน หนังสือที่ยะลาถึงแค่ชั้นมูล (ชั้นอนุบาล) เท่านั้น แล้วก็มาขึ้นชั้นประถมที่ กรุงเทพฯ พ่อกับแม่ส่งลูกๆ มาเรียนกรุงเทพ หหมด มีช่วงหนึ่งที่ผมเล่น มากกว่าเรียน จนพ่อยื่นคำขาดว่าไม่จบไม่ให้ออก ให้เรียนไปอย่างนี้แหละ ถ้าอยากเลิกเรียนก็ต้องเรียนให้จบ ต่อมาพ่อผมจะส่งเข้าเรียน ม.3-ม.6 ที่อัสสัมชัญ ศรีราชา เพราะได้ยินว่าเป็นโรงเรียนดี พ่อก็ยอมเสียแะเะเจ๊าะ

5,000 ซึ่งสมัยนั้นมันเยอะมาก เราเห็นว่าขนาดเราเป็นอย่างนี้ พ่อก็ยังยอมเสีย ผมเลยกลายเป็นคนเรียนดีขึ้นมา

อีกครั้งที่ผมซาบซึ้งใจพ่อมาก คือตอนเรียนปริญญาโทที่อเมริกา ตอนนั้นพ่อเกือบจะ 80 ปีแล้ว ไปเรียนแค่อาทิตย์แรกผมก็รู้ว่าผมเรียนไม่ไหว ฟังภาษาอังกฤษไม่รู้เรื่อง เปิดดิกต์ทั้งวันทั้งคืน วันหนึ่งๆ อ่านหนังสือไม่ได้สักหน้าเลย ไม่เอา ไม่เรียนแล้ว เพราะรู้ว่าเรียนไม่ไหวจริงๆ ก็เขียนจดหมายบอกพ่อว่าผมเรียนไม่ไหวนะพ่อ ก่อนจะหมดเงินกับผมมากกว่านี้ให้ผมกลับเถอะ แต่พ่อไม่ยอม ไม่จบไม่ให้กลับ ถ้ากลับมาจะขายข้าหน้า หากมีคนนำไปเรียนเมืองนอกแล้วไม่จบจะเอาหน้าไปไว้ไหน พ่อก็ย่ำว่าจะอยู่ที่นั่นสักก็ปีกี่ชาติก็ได้ ขอให้จบ พ่อมีปัญหาสงได้ ต้องสู้ ต้องพยายามหน่อย

ผมก็ไปเรียนภาษาใหม่ จนสุดท้ายกลายเป็นคนเรียนดี และเอาปริญญาโทกลับมาจนได้ ผมมารู้จากพี่สาวหลังพ่อเสียชีวิตไปแล้วว่า พ่อบอกไว้เลยว่าเงินที่ส่งผมเรียนอยู่ที่ไหน ผากไว้ที่บัญชีอะไร และยังสั่งเสียพี่สาวด้วยว่าถ้าพ่อเป็นอะไรไปต้องให้สุขุมเรียนให้จบอย่าให้น้องต้องเสียการเรียน ได้ฟังนี้ผมถึงกับน้ำตาไหลเลย”

ยังติดตามยิ่งทำให้เกิดคำถามขึ้นในใจว่า

ถ้าไม่เพราะ “พ่อ” สุขุม นวลสกุล จะมี “ตัวตน” อย่างที่คนรู้จักเขาในวันนี้หรือไม่

นักเรียนนอก

ห่างจากกรุงลอนดอนไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ 153 กิโลเมตร เป็นที่ตั้ง
ของเมืองโคเวนทรี เมืองแห่งอุตสาหกรรม ศูนย์กลางการผลิตรถยนต์
ชุมทางรถไฟที่สำคัญของสหราชอาณาจักร เชื่อมต่อโดยตรงกับเมืองใหญ่
อย่างลอนดอน เบอร์มิงแฮม และอื่นๆ

มหาวิทยาลัยวอร์ริก (University of Warwick) ที่มีชื่อเสียงโด่งดัง
เมื่อครั้งที่นักศึกษารวมตัวกันยกขบวนไปยึดสำนักทะเบียนเพื่อประท้วงที่
รัฐบาลรุกรานสิทธิส่วนบุคคลด้วยการเก็บประวัติทางการเมืองของนักศึกษา
จนการประท้วงระบอบไปทั่วอังกฤษ ก็ตั้งอยู่ในเมืองแห่งนี้

ภายใน 5 ปีข้างหน้า มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยชั้นนำ
ของอังกฤษแห่งนี้ มีเป้าหมายจะเป็นที่ 1 ของโลกในด้านการสอนและ
การทำวิจัย

ย้อนไปเกือบ 50 ปีก่อน ในปี พ.ศ.2508 (ค.ศ.1965) มหาวิทยาลัย
วอร์ริกเพิ่งถือกำเนิดขึ้นในเมืองใหญ่แห่งนี้ และช่วงเวลาใกล้เคียงกัน

สถาบันแห่งนี้ยังได้ต้อนรับนักศึกษาไทยคนหนึ่ง ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเชิงเศรษฐกิจภาคเกษตรให้เป็นที่รู้จักต่อสาธารณชนผ่านรายการ “เวทีชาวบ้าน”

นักศึกษาไทยผู้นั้นมีชื่อว่า สุขุม อัตวาวุฒิชัย

และสำหรับเขาแล้ว แม้อังกฤษจะไม่ใช่ประเทศในฝันที่อยากมาว่าเรียน แต่อย่างน้อยเขาก็บรรลุเป้าหมายในวัยเด็กอย่างหนึ่ง นั่นคือการได้ไปว่าเรียนในต่างประเทศ

ไม่ใช่แค่เพราะที่บ้านทำมาค้าขายแถวสีลม อันเป็นที่ชาวต่างชาติเข้ามาทำธุรกิจในเมืองไทยเป็นจำนวนมาก และไม่ใช่เพียงเพราะแม่ต้องการให้ลูกเก่งภาษาเพื่อพูดคุยฟัดฟอไฟกับฝรั่งที่เข้ามาซื้อของในร้านได้เท่านั้น แต่ สุขุม อัตวาวุฒิชัย มีเป้าหมายแน่วแน่ให้กับชีวิตตัวเอง

จะต้องไปเรียนเมืองนอกให้ได้

และต้อง “ได้ทุน” ไปเท่านั้น!

เหตุผลก็เพราะเขารู้ว่าแม่ไม่มีปัญญาส่งเสีย

เมื่อต้องการได้ทุนไปเรียนเมืองนอก การเตรียมตัวให้ดีที่สุดจึงเป็นหนทางที่ สุขุม อัตวาวุฒิชัย จะนำพาตัวเองไปสู่เป้าหมาย

โชคดีที่เขารู้จักตัวเองมาตั้งแต่เด็ก จึงพยายามทำทุกวิถีทางในการพัฒนาภาษาอังกฤษ เริ่มตั้งแต่ไปสมัครเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ การมี “เพนเฟรนด์” หรือการติดต่อกับเพื่อนต่างชาติผ่านการเขียนจดหมายในสมัยที่เทคโนโลยีการสื่อสารยังไม่มีเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ไฮไฟร์ ไม่มีการแชตหรือเล่นเอ็มเอสเอ็นผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ไปจนถึงการฝึกฝนภาษาอังกฤษผ่านการขายโปสการ์ดให้กับฝรั่งที่หน้าร้านของแม่ บางคราวถึงกับเป็นไกด์พาฝรั่งเที่ยวโดยไม่คิดเงิน

“เมื่ออยู่ปีหนึ่ง ผมอาสาเป็นไกด์ให้สามีภรรยาคนหนึ่งจากโอไฮโอ

ประเทศสหรัฐอเมริกา ตอนแรกเขาจะให้ทิป พอผมบอกไม่รับเพราะไม่อยากรับภาษา เขาเลยถามว่าอยากได้อะไร กลับไปถึงโน่นแล้วจะส่งมาให้ ผมบอกว่ายอยากได้หนังสือประวัติศาสตร์อเมริกา ผมจำได้เลยว่าหนังสือที่

เขาส่งมาให้ชื่อว่า Land of Freedom อ่านแล้วก็รู้สึกว่อเมริกาคือเป็น
สัญลักษณ์ของประชาธิปไตย ความเป็นอิสระ ผมจึงอยากไปอเมริกามาก”
สุขุม อัตวาวุฒิชัย เล่าถึงที่มาของความตั้งใจไปเรียนที่ประเทศในฝัน

เพราะมีความมุ่งมั่นที่จะไปอเมริกาอย่างแรงกล้า ประกอบกับวิธี
เดียวที่เขาจะใช้เป็นใบเบิกทางก็คือการได้ทุนไปเรียนต่อต่างประเทศ ทำให้
สุขุม อัตวาวุฒิชัย ต้องใส่ใจผลการเรียนเมื่อครั้งที่เรียนคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อย่างยิ่งยวด โดยระมัดระวังเกรดเฉลี่ยให้อยู่ใน
ระดับอย่างน้อยก็ต้อง “เกรดบี” หรือคะแนน 75% ของผลการเรียนอยู่
ตลอดเวลา กระทั่งปีสุดท้ายที่เขาพยายามทำเกรดอย่างหนัก ทำให้คว้า
เกียรตินิยมอันดับ 2 และติดอันดับบัณฑิตที่มีผลการเรียน 5 อันดับแรก
ของคณะในที่สุด

และการได้เกียรตินิยมอันดับ 2 ก็ส่งอานิสงส์ให้ สุขุม อัตวาวุฒิชัย
มีโอกาสดำเนินไปทำงานที่กรมวิเทศสหการ (ปัจจุบันคือสำนักงานความร่วมมือ
เพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ) กระทรวงการต่างประเทศ ที่มักมีประกาศ
รับสมัครเรียนต่อต่างประเทศมิได้ขาด

ความฝันสวยหรูที่จะได้รับคัดเลือกให้ไปศึกษาต่อที่ประเทศ
สหรัฐอเมริกาจึงอยู่ใกล้แค่เอื้อม

แต่ชีวิตกลับพลิกผัน ต้องไปเรียนอังกฤษซึ่งไม่มีแผนมาก่อน

“พวกพี่ๆ ที่กรมฯ ค่ะยื่นเคาะขอให้ผมสอบชิงทุนโคลัมโบไปอังกฤษ ถึง
ขนาดรวบรวมเงินเป็นค่าสมัครสอบให้ผม ผมจึงต้องไปสมัครสอบเพราะ
เกรงใจเขา วันสอบผมยังไม่สบายมากเพราะต่อมทอนซิลอักเสบ ไข้ขึ้นสูง
จนต้องเลิกสอบกลางคัน คิดว่าตัวเองไม่ได้ไปเรียนแน่ๆ แต่ 2 อาทิตย์
ต่อมาสถานทูตอังกฤษตามตัวให้ไปสอบใหม่ จนสุดท้ายก็มีประกาศออกมา
ว่าผมได้ทุน”

แม้จนถึงบัดนี้ สุขุม อัตวาวุฒิชัย ยังไม่เข้าใจว่าทำไมสถานทูต
อังกฤษให้เขาไปสอบใหม่ แต่เมื่อได้ทุนแล้ว เขาก็ต้องจำใจไปเรียนต่อ
ปริญญาโทที่อังกฤษ ในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยวอร์ริก

ตั้งหน้าตั้งตาเรียนจนจบปริญญาโท กลับมาทำงานชดใช้ทุนด้วยการเป็นอาจารย์ในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อยู่ 2 ปี ก็ได้ทุนอีสต์เวสต์เซ็นเตอร์ (East-West Center - EWC) ของรัฐบาลอเมริกา ไปเรียนต่อปริญญาเอกที่สหรัฐอเมริกาสนใจ

การเล่าเรียนในต่างแดนนับแต่เรียนที่มหาวิทยาลัยวอริก ประเทศอังกฤษ จนมาถึงมหาวิทยาลัยฮาวาย สหรัฐอเมริกา นำพาประสบการณ์มาสู่ชีวิตมากมาย โดยเฉพาะการเรียนที่วอริกที่ต้องคร่ำเคร่งกับการเรียนอย่างหนัก จนทำให้เขาค้นพบสัจธรรมอย่างหนึ่งนั่นคือ

การได้เกียรติยศมาจากเมืองไทย ไข่จะหมายความว่าคุณเป็นคนเก่งแม้แต่น้อย

“แม้จะเป็นมหาวิทยาลัยเพิ่งเปิดใหม่สมัยนั้น แต่เขามีโปรเฟสเซอร์ที่ดังๆ ของโลกถึง 7 คน ในสาขาคณิตศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ ตอนเรียนธรรมศาสตร์ผมเคยรู้สึกท้อว่าอาจารย์พิเศษที่มาสอนล้วนเป็นคนใหญ่คนโต เช่น มีระดับอธิบดีมาสอน เราได้เกียรติยศมามากก็แสดงว่าเราเก่ง แต่พอไปเรียนที่โน่น เราพบว่าเราไม่เก่งเลย เพราะทฤษฎีเราไม่ลึก เราต้องเริ่มต้นใหม่ การเรียนที่โน่นแต่ละวันวนเวียนอยู่กับการเข้าห้องเรียน ทำรายงาน เข้าห้องสมุด ฟังเลกเชอร์ ใครมาบรรยายก็ต้องไปฟัง วันๆ ใช้เวลาไปกับการเรียน ระบบเขาเข้มเพราะเป็นระบบติวตอเรียล นอกเหนือจากการเรียนทั่วไปแล้ว ยังมีแอดไวเซอร์ (advisor) ซึ่งเป็นอาจารย์ที่เราต้องไปพบอาทิตย์ละหน เขาจะมึนงานให้ทำ ทำแล้วก็มาดิสคัส (discuss) ไหนจะเรียน ไหนจะต้องทำงานส่งแอดไวเซอร์ มีวันหยุด 7-8 วันนี่เหมือนขึ้นสวรรค์เลย” สุขุม อัครวาทินชัย เล่าถึงการเรียนในต่างแดน

แม้ชีวิตจะสาละวนอยู่กับการเรียน แต่การที่ได้ไปรู้าเรียนต่างประเทศก็เป็นโอกาสให้เขาได้อ่านหนังสือต้องห้ามในเมืองไทย ได้อ่านหนังสือของคาร์ล มาร์กซ เจ้าของคำประกาศเรื่องสังคมนิยม ที่ถูกกล่าวหาในสังคมไทยว่าเป็นปีศาจซาตาน พร้อมกับโอกาสดีๆ ที่ได้พบปะกับตัวจริงของศาสตราจารย์ทางเศรษฐศาสตร์ชั้นแนวหน้า เช่น ศ.โจนส์ โรบินสัน แห่ง

มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ตลอดจนการเรียนรู้ชีวิตของคนอังกฤษ หรือแม้แต่การวางตัวเป็น “ตัวแทนคนไทย” ที่จะต้องแสดงออกถึงความเป็นไทยให้ต่างชาติได้รับรู้อย่างเข้าใจ

หาก สุขุม อัครววุฒิชัย เป็นตัวอย่างของคนที่มีมุ่งมั่นในเป้าหมาย และเพียรพยายามไล่ตามความฝัน

เป้าหมายในการศึกษาต่อต่างประเทศของ สุขุม นวลสกุล ก็ดูแตกต่างจาก สุขุม อัครววุฒิชัย อย่างยิ่ง

เพราะเป้าหมายของ สุขุม นวลสกุล ไม่มีอะไรมากไปกว่าการพิสูจน์ให้ใครๆ เห็นว่า

เขาไปเรียนนอกได้!

ขณะที่ สุขุม อัครววุฒิชัย ใช้เวลาในการเรียนอย่างแน่วแน่ต่อเป้าหมายเพื่อศึกษาต่อต่างประเทศ สุขุม นวลสกุล กลับใช้เวลาหนักไปกับการเป็น “เด็กกิจกรรม” ทั้งเป็นประธานเชียร์ของคณะรัฐศาสตร์ หัวหน้าเชียร์ลีดเดอร์ของมหาวิทยาลัยในงานฟุตบอลประเพณีจุฬาสรรพศาสตร์ เป็นนักแสดงทั้งละครและลิเกของมหาวิทยาลัย หัวหน้าค่ายอาสาพัฒนา ประธานชมรมไต้หวัน ชนิดที่เรียกได้ว่าเป็น “ดารามหาวิทยาลัย” ก็ไม่ปาน

ฝักใฝ่ในการทำกิจกรรมจนแทบไม่มีเวลาเข้าห้องเรียน ทำให้ สุขุม นวลสกุล ต้องจบหลังเพื่อนร่วมรุ่นต่างคณะที่ชื่อเดียวกันอย่าง สุขุม อัครววุฒิชัย ไปอีก 1 ปี

จบมาด้วยเกรดกระโถนกระแท่นปั๊บ ขณะเตรียมตัวรอสอบ “ปลัดอำเภอ” ตามความฝันที่มีพ่อเคยเป็น “นายอำเภอ” ใหญ่ ชีวิตของ สุขุม นวลสกุล ก็ต้องถึงจุดเปลี่ยน เมื่ออยู่ๆ ตัดสินใจไปเรียนต่อต่างประเทศ โดยใช้เวลาดัดสินใจและเตรียมตัวไม่ถึง 2 เดือน

“ผมโดนเพื่อนทักทำนองว่าทำไมไม่ไปเรียนเมืองนอก คนอื่นไม่มีเงินเขาพยายามดิ้นรนจะไปกับ มีงนี่มีพร้อมทุกอย่าง พ่อแม่มีปัญญาส่งทำไมไม่ไปวะ ซึ่งผมคิดว่าเออวะ จั้นไปก็ไปวะ ง่ายๆ แค่นี้เอง”

ตัดสินใจและเตรียมตัวแค่ 2-3 เดือน สุขุม นวลสกุล ก็บินข้ามน้ำข้ามทะเลไปสหรัฐอเมริกา เรียนภาษาที่ลุยเซียนาระยะหนึ่ง จากนั้นก็ไปเรียนที่มหาวิทยาลัยเทกซัส เอแอนด์เอ็ม ในระดับปริญญาโท สาขา รัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์

และเช่นเดียวกับการเรียนระดับปริญญาตรี ที่ สุขุม นวลสกุล ต้องใช้เวลาเรียนมากกว่าคนอื่น 1 ปี

เหตุผลคราวนี้ไม่ใช่เพราะการทำกิจกรรม แต่เป็นเพราะ...ฟังภาษาอังกฤษไม่รู้เรื่อง!!

“มันแย่มากๆ เลยนะ อย่างเช่น เราอยากกินนม เราก็ไปสั่ง ‘มิลก์’ ไซ้ใหม่ แต่กลับได้เบียร์ยี่ห้อมิลเลอร์มาแทน (หัวเราะ) จะไปซื้อยางลบที่ร้านขายเครื่องเขียน เราก็บอกไปว่า ‘รับเบอร์’ (rubber) ตามที่เราท่องมาตั้งแต่เด็ก เขาก็ไม่เข้าใจ กลับให้เราไปซื้อที่บิมน้ำมัน เราก็งงว่ากะอีแค่ยางลบทำไมต้องไปบิมน้ำมันหรือเปล่า แต่ลองไปให้ถึงที่สุดดูซิ ปรากฏว่าหนักเข้าไปอีก พอไปถึงบิมนเขาก็ชี้ให้ไปซื้อที่ห้องน้ำ เพราะไอ้ ‘รับเบอร์’ ของอเมริกาบางทีหมายถึง ‘ถุงยาง’ ส่วนยางลบ ฝรั่งเศสใช้คำว่า ‘อีเรเซอร์’ (eraser) หรืออย่างเราไปหอพัก จะขึ้นลิฟต์ไปชั้น 4 ที่เราอยู่ ถามเขาว่า Where is lift? ซึ่งเรานึกว่าเป็นคำทับศัพท์ที่ไม่ว่าอังกฤษหรืออเมริกาจะใช้เหมือนกันหมด แต่ฝรั่งเศสมันดันงง ถามเรากลับว่า What is lift? เราก็พยายามอธิบายให้เขาเข้าใจ พอรู้ว่าหมายถึงอะไร เขาร้องโอ้ว... ‘เอเลเวเตอร์’ (elevator)”

แสดงความเป็น เชย ในเรื่องการใช้ภาษาที่เปรียบได้กับคนได้พูด “ทองแดง” ในเมืองกรุงของตัวเองอยู่ระยะหนึ่ง การเรียนรู้โดยผ่านการสังเกต ศึกษา และแลกเปลี่ยนเรื่องเล่าเกี่ยวกับ “ความอับอาย” ในการใช้ภาษาอังกฤษกับเพื่อนต่างชาติประเทศอื่นๆ ที่มีประสบการณ์คล้ายคลึงกัน ก็ทำให้ สุขุม นวลสกุล มั่นใจกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันมากขึ้น

แต่สำหรับในห้องเรียน กว่าจะผ่านพ้นวิกฤตมาได้ สุขุม นวลสกุล ต้องยอมเรียนภาษาอังกฤษเบื้องต้นร่วมกับเด็กปี 1 อยู่ 1 เทอม

“ตอนที่ผมเรียนไม่ไหวเพราะภาษาผมแย่มากๆ จนต้องเขียนจดหมายไปบอกพ่อ แต่ถูกพ่อบังคับให้เรียนต่อนั้น ผมคิดว่าจะทำไงต่อไปดี เลยไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เขาถามว่าเรามีปัญหาการเงินไหม ถ้าจะเรียนนานๆ ผมบอกไม่มีปัญหาเพราะพ่อเต็มทีกับเราอยู่แล้ว เขาก็บอกจันญ์เริ่มใหม่หมดเลยนะ เชื่อโอเออะ ถ้าอยากเรียนให้จบ ไปเรียนภาษาอังกฤษใหม่อีกสักเทอม ไปเรียนเขียนเอสเสย์ (essay) ไปเรียนพูด อะไรทำนองนี้ ทำให้ผมต้องไปเรียนภาษาใหม่อีกปีหนึ่ง

อาจารย์ก็ช่วยเต็มที่ อย่างเช่น ให้ผมเขียนเรียงความ 2-3 หน้า ส่งเขาทุกอาทิตย์ ไปสปีชพูดหน้าชั้นร่วมกับเด็กปี 1 กระทั่งผมกลายเป็นคนเรียนดี ได้ A เลยนะ คือผมแค่อ่อนภาษา แต่หัวไว ความจำดีอยู่แล้ว พอภาษาไปได้ การเรียนก็ไปได้ เปเปอร์ผมนี่ A ตลอด ตอนสอบก็ได้ A จนจำได้ว่าครั้งหนึ่งมีสอบกลางเทอม ข้อสอบมันยากจนพวกอเมริกันโวยวายกันใหญ่เพราะได้ C ได้ D กัน พออาจารย์ฟังพวกอเมริกันโวยวายเสร็จแล้วก็บอกว่า โอจะบอกอะไรให้ เพราะ ‘สุซุม’ นักเรียนต่างชาติพูดภาษายังไม่ค่อยชัด แต่เขาได้ A เพราะฉะนั้นญ์ทั้งหลายทั้งปวงไม่มีสิทธิบ่นว่าข้อสอบยาก”

สุซุม นวลสกุล ยึดอย่างภาคภูมิใจเมื่อนึกถึงพัฒนาการของตัวเอง จากที่เรียนปริญญาตรีไม่ค่อยจะได้เรื่อง ก็กลายเป็นว่าเขาคว้าปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยเทกซัส เอแอนด์เอ็ม สหรัฐอเมริกา กลับบ้านด้วยเกรด A ถึง 11 วิชา และ B อีก 1 วิชา จากทั้งหมด 12 วิชา

สร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้เป็นพ่อ จนถึงกับยอมนั่งเครื่องบินจากยะลาเพื่อมารับลูกที่สนามบินในกรุงเทพฯ ทั้งๆ ที่กลัวการนั่งเครื่องบินขนาดหนัก

ไบแสดงคุณวุฒิที่แลกมาด้วยความเหนื่อยยากลำบากแสนสาหัสเป็นเวลากว่า 3 ปี แปรเปลี่ยนเป็นความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับเวลาที่เสียไป เพราะหลังจากนั้นเขาก็ใช้ปริญญาบัตรจากสหรัฐอเมริกาไปนี้เปิดทางสู่ชีวิตอาจารย์มหาวิทยาลัย จนก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย

เส้นทางศึกษาและ ประสบการณ์ในต่างแดน

ของ สุขุม วัตวาจุมิเชย์ และ
สุขุม นวลสกุล นับว่าโชคดี
มีภาษาอังกฤษเป็น “ของดี” ติดตัวตั้งแต่
วัยที่เรียกว่า “หน้าแดงหนังตึง”
เพราะหากเปรียบเทียบกับ
สุขุม เฉลยทรัพย์ บอกได้คำเดียวว่า
เข้าข่าย “ลำบากเมื่อตอนแรก”

สุณดุสิตโพธิ์
SUAN DUSIT POLL

ที่มีบทบาทสำคัญต่อสังคมไทยมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ

ถ้าไม่พยายามและถอยหลังกมาเสียแต่ต้น น้ำตาแห่งความปลื้มปิติของผู้เป็นพ่อในวันนั้น คงกลายเป็นน้ำตาแห่งความคับแค้น เสียหน้า และอับอายเป็นแน่แท้

เส้นทางศึกษาและประสบการณ์ในต่างแดนของ สุขุม อิตวาวุฒิชัย และ สุขุม นวลสกุล แม้คนหนึ่งต้องตราคราบน้ำตากับความมุ่งมั่นตั้งใจ ขณะที่อีกคนต้องผ่านวิบากกรรมเรื่องภาษา แต่นับว่าทั้ง 2 คนยังโชคดีที่มีภาษาอังกฤษเป็น “ของดี” ติดตัวตั้งแต่วัยที่เรียกว่า “หน้าแดงหนังตึง”

เพราะหากเปรียบเทียบกับ สุขุม เฉลยทรัพย์ บอกได้คำเดียวว่า เข้าข่าย “ลำบากเมื่อตอนแก่”

กว่าจะมีโอกาสไป “ฝึกภาษา” อย่างจริงจังถึงเมืองนอกเมืองนา อายุอาานาก็ปาเข้าไปจนเกือบเข้าวัยเกษียณแล้ว

ด้วยชีวิตที่เติบโตและเล่าเรียนในต่างจังหวัด ที่ซึ่งไม่ทำให้ชีวิตใกล้ชิดหรือประสบพบฝรั่งมั่งคั่งเท่าไรนัก ยิ่งนับประสาอะไรกับครูที่สอนภาษาอังกฤษต่างจังหวัด โดยเฉพาะครูภาษาอังกฤษในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งขณะที่ยังเป็นเด็กชายสุขุม น้อยเหลือเกินที่จะมีครูซึ่งจบภาษาอังกฤษโดยตรงมาสอนหนังสือ ภาษาอังกฤษของเขาจึงเทียบไม่ได้เลยกับเด็กโรงเรียนฝรั่ง

แม้พื้นฐานภาษาอังกฤษ หากจะยึดตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว คะแนนภาษาอังกฤษของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ใช่ว่าจะไ่กกา แต่เพราะขาดการฝึกฝน และขาดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษาจริงๆ ทำให้ภาษาอังกฤษของเขาก็เหมือนมาตรฐานเด็กไทยทั่วไป (จนถึงสมัยนี้) นั่นคือ

แกรมมาร์ดี อ่านออก พูดได้ เขียนได้ แต่พูดไม่ได้ ฟังไม่เข้าใจ!

ความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของ สุขุม เฉลยทรัพย์ จึงได้แค่ “เกือบ” ได้รับทุนเอเอฟเอสไปเรียนรู้ภาษาในต่างประเทศ

สอบผ่านข้อเขียน แต่ตกสัมภาษณ์ เพราะอ่อนประสบการณ์ในการฝึกฟังพูดกับเจ้าของภาษา

โอกาสเรียนต่างประเทศอย่าง สุขุม อัตวาวุฒิชัย และ สุขุม นวลสกุล ก็ไม่มี

ยิ่งชีวิตการทำงานในการเป็นครูประจำบาลที่ต่างจังหวัด หรือเป็น อาจารย์ในสถาบันการศึกษาที่ห่างไกลจากเมืองหลวงด้วยแล้ว แม้จะผ่านการศึกษาระดับปริญญาโทมา แต่ภาษาอังกฤษของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็ยังห่างไกลกับคำว่า “พูดกับฝรั่งรู้เรื่อง”

สิ่งนี้จึงดูเหมือนเป็นปมด้อยของ สุขุม เฉลยทรัพย์ เสมอมา และสิ่งหนึ่งที่ทำให้เขาเสียใจอยู่ทุกวันนี้คือการปฏิเสธการฝึกฝนภาษาอังกฤษด้วยคำว่า “ไม่มีเวลา”

เพราะคำนี้เองทำให้การเอาจริงเอาจังเรื่องภาษาอังกฤษขาดหายไป เป็นช่วงๆ

“ช่วงที่ผมเสียตายมากที่สุดคงเป็นช่วงเรียน ป.กศ. ที่โรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์ ซึ่งตอนนั้นเมื่ออาสาสมัครอเมริกันตามโครงการแลกเปลี่ยน ครูกับอเมริกาชื่อมิสเตอร์จอห์น มาเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ ผมน่าจะใกล้ชิดเขา และฝึกพูดฝึกฟังให้มาก แต่ตอนนั้นเหมือนกับว่าเราอายุ ก็ไม่กล้า และคิดว่าไม่มีเวลาพอเพราะเรามีกิจกรรมอื่นๆ ทำเยอะด้วย ก็ทำให้ภาษาอังกฤษครือปไป กระทั่งมาเรียนประสานมิตร ก็จริงจังนะ แต่สอบได้ซีตลอด จะไปลงเรียนอยู่เอาก็ไม่มีเวลา เพราะต้องไปสอนพิเศษ เลยไม่ได้ปรับปรุงกันเลย”

หาข้ออ้างให้ตัวเองไป กระทั่งชีวิตการทำงานก้าวหน้าจนมาถึงระดับผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานอธิการ เมื่อปี พ.ศ.2533 นี่แหละ ที่บังคับให้ สุขุม เฉลยทรัพย์ “ต้องรู้” ภาษาอังกฤษ เพราะ “หนี” ฝรั่งไม่ได้แล้ว

แม้จะยอมรับว่าพอเริ่มต้นเมื่ออายุมาก อะไรๆ ก็ยากขึ้น แต่คนเราไม่มีอะไรเกินความมานะพยายาม ยิ่งคนอย่าง สุขุม เฉลยทรัพย์ ซึ่งเมื่อตั้งใจอะไร ต้อง “ทำ” ให้ได้อยู่แล้ว การเริ่มต้นฝึกฝนภาษาอังกฤษด้วยตัวเองจึงเริ่มขึ้นอย่างจริงจังอีกครั้งหนึ่ง

และครั้งนั้นดูเหมือนจะเป็น “โพลต์บังคับ” ที่ทำให้ สุขุม เฉลยทรัพย์ ได้ชื่อว่าเป็น “นักเรียนนอก” เมื่อต้องไปอยู่ออสเตรเลียตามหลักสูตร Applied Information Technology ในระยะเวลาสั้นๆ เกือบ 2 เดือน

คำว่า “นักเรียนนอก” ก็เพิ่งมีโอกาสได้ใช้เรียกตัวเองในวัย 50 กว่าๆ วัยที่เด็กๆ เรียกว่า “คนแก่”

“มันเป็นหลักสูตรบังคับที่ต้องไปตามหน้าที่และต้องสอบให้ผ่าน ผมไปอยู่กับครอบครัวฝรั่ง ผมเตรียมไว้เลยนะว่าจะพูดเรื่องอะไร ศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง ผมยังจำได้ว่าการเตรียมตัวของผมทำให้ฝรั่งทั้งมาก คือตอนแรกผมตั้งใจตำน้ำพริกทำอาหารโชว์ เราก็เตรียมศัพท์ภาษาอังกฤษจากการเปิดพจนานุกรมก็ติดไว้ในใจ พอเราไปดูเครื่องครัวของฝรั่ง ไม่เห็นมีครก เราก็ถามว่า ‘มอร์ตาร์’ (mortar) ซึ่งแปลว่า ‘ครก’ อยู่ไหน ฝรั่งตกใจมาก ถามว่ายูเรียนภาษาอังกฤษจากที่ไหน ทำไมรู้จักศัพท์คำนี้ มันคงเป็นศัพท์ในวรรณกรรมคลาสสิกของเขา เลยทำให้เขาทั้ง นอกจากนั้น ตอนเราอยู่ที่นั่นแต่ละวันตื่นเช้ามานี้ คิดเลยนะว่าจะพูดอะไรกับเขาบ้าง มันดีอย่าง พอเราถามมาก คอยมาก ฝรั่งก็นึกว่าเราเก่ง ชวนคุยไม่หยุดเลย

ที่เข้าคือวันแรกเราใช้เวลาระหว่างเดินทางด้วยกันแค่ 20 นาที แต่เหมือนยาวนานมากจนรู้สึกทำไมไม่ถึงซักที หมดเรื่องจะคุยแล้ว แต่วันใกล้จะกลับนี่สบาย ไม่ต้องเตรียมอะไร เจอหน้าก็คุยได้เลย จากที่เมื่อก่อนมีปมด้อยเรื่องภาษาอังกฤษ กลายเป็นว่าพอมิบทบาทในฐานะอธิการบดีซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษนี้ ความจำเป็นมีมากกว่าความกลัว ก็ต้องสื่อสารไปให้ได้เพื่อไม่ให้เสียบุคลิก (หัวเราะ)”

โดยเฉพาะเมื่อครั้งที่ไปเรียนหลักสูตร Leadership ที่มหาวิทยาลัย เบิร์กลีย์ สหรัฐอเมริกา ที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ ต้องเรียนในช่วงที่เป็นทั้งผู้บริหารองค์กร (ในตำแหน่งอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต) เป็นคนทำงาน (ในตำแหน่งประธานดำเนินงาน “สวนดุสิตโพล”) และเป็นนักเรียนในฐานะนักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการจัดการการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นในวัย 56 ปี

งานที่ต้องทำ “หนักอึ้ง” อยู่แล้ว ไหนจะต้องไปเรียนที่เข้าข่าย “ติ่งเครียด” เพราะเต็มไปด้วยกฎระเบียบที่ทางโรงเรียนกำหนด ทั้งการเข้าคลาสวันละ 6 ชั่วโมง ทุกวันจันทร์-ศุกร์ การบ้านที่ต้องทำ เรียงความที่ต้องส่ง

โชคดีที่ “ฝรั่ง” มีเทคนิคดี เพราะเป็นการสอนผ่านการเล่นเกม ทำกิจกรรม เช่น ดูหนัง ฟังเพลง รวมไปถึงการทัศนศึกษานอกสถานที่ ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษเป็นไปโดยธรรมชาติ ไม่ต้องท่องจำ เน้นให้นักเรียน “กล้าพูด” และพูดเยอะๆ ไม่ต้องเขินอาย ไม่ต้องกลัวผิดแกรมมาร์ เพราะ “แอกเซนต์” ของเหล่านักเรียนก็ “เพี้ยน” พอๆ กัน

“หากการศึกษาไทยนำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย เชื่อว่า ‘เด็กไทย’ น่าจะเก่งภาษามากกว่านี้ อีกมากโข!!” สุขุม เฉลยทรัพย์ เคยว่าไว้ในหนังสือ กว่าจะมาเป็น... ดอกเตอร์

ทุกวันนี้แม้ภาษาอังกฤษของเขายังไม่ถึงขนาด “เก่งขั้นเทพ” แต่อย่างน้อยเขาก็สื่อสารได้เข้าใจ คู่กันรู้เรื่อง

ครั้นลองให้ สุขุม เฉลยทรัพย์ จินตนาการว่าหากมีโอกาสได้เรียนภาษาอังกฤษดี ตั้งแต่ต้น ในวันนี้ตัวเขาจะเป็นอย่างไร

คำตอบที่ได้รับคือ สุขุม เฉลยทรัพย์ ที่เรารู้จักในวันนี้อาจไม่ใช่ในฐานะเจ้าพ่อโพล ไม่ใช่พ่อพิมพ์ของชาติ เขาอาจมุ่งความสนใจและเอาดีในสายอาชีพอื่น เขาอาจกลายbecome นักกฎหมาย หรือนักประชาสัมพันธ์ ได้ ำเรียนในคณะนิติศาสตร์ หรือคณะนิเทศศาสตร์ ตามความสนใจในวัยเด็ก

หรือไม่อีกทางหนึ่ง อาจทำให้การทำงานของเขเกี่ยวกับสวนดุสิตโพล “โกอินเตอร์” ได้ง่ายกว่าปัจจุบันก็เป็นได้

เก็บตะวัน

เวทีผ้าใบสี่เหลี่ยมยกพื้นซึ่งตั้งด้วยเชือกเส้นโตกันอาณาเขตตั้งแต่บนสง่า
กลางโดมสนามแข่งมวย อัฒจันทร์ในอาคารที่เคยโล่งว่างร้างผู้คนในยาม
ปกติ กลับอัดแน่นไปด้วยผู้ชมนับร้อยจากทั่วสารทิศที่ตั้งใจเข้ามาลุ้นมวย
คู่เอกถึงขอบเวที

เสียงระฆังดังเริ่มยก คู่ต่อสู้ตีหน้าเข้มเข้าหากัน ต่างคนต่างใช้สายตา
ข่มขวัญคู่ต่อสู้ เมื่อสบโอกาส ทันทีที่ฝ่ายหนึ่งโดนหมัดชุก เสียงกองเชียร์
ของอีกฝ่ายก็โห่ลั่นด้วยความสะใจ

และในท้ายที่สุดของเกมไม่ว่าฝ่ายใดเป็นผู้ชนะ ชัยชนะย่อมแลกมา
ด้วยรอยปูดบวม ฟกช้ำดำเขียว เลือดตกยางออกของอีกฝ่ายเสมอ

นี่คือเกมกีฬาของลูกผู้ชาย กีฬาของผู้ที่แข็งแกร่งกว่า อึดทนกว่า
เท่านั้นที่จะได้รับการยกย่องบอกถึงความมีชัย

เกมต่อสู้ที่ดุเดือด ซึ่งไหวพริบ เสาะหาโอกาสรุกไล่ ป้องปรามขัดใน

เชิงมวย เกมกีฬาที่ยังต้องใช้สมองสั่งการอย่างรวดเร็วนอกเหนือจากการใช้พลังกำลังจากร่างกายกายำ แข็งแรง

สุขุม นวลสกุล บอกตัวเองว่า สักวันเขาจะต้องเป็นนักมวย!

"ผมชอบดูมวย ยิ่งหนังสือมวยนี่ติดมาก ชอบถึงขนาดว่าสมัยเป็นนักเรียนกินนอนที่อัสสัมชัญศรีราชา ผมกับเพื่อนไปถึงค่ายมวย และบอกครูมวยที่ค่ายว่าอยากเป็นนักมวยกันเลย" สุขุม นวลสกุล เล่าถึงความตั้งใจที่เกิดจากแรงบันดาลใจ

เมื่อไปถึงค่าย ยิ่งเห็นบรรดานักมวยในค่ายซ้อมเตะ ซ้อมต่อย เลือดในกายที่หวังจะเป็นนักมวยก็ยิ่งฮึกเหิม

แต่ปรากฏว่ายังไม่ทันจะโชว์ฟอร์มอวดครู สุขุม นวลสกุล กลับรู้สึกประหนึ่งเจอหมัดชุก โดนเนือกทั้งๆ ที่ยังไม่ทันขึ้นเวที

ความฝันโดนเบรกดด้วยคำพูดง่ายๆ ตรงไปตรงมาว่า

"อย่างมึงเป็นนักมวยไม่ได้หรอก"

พร้อมคำวิจารณ์ชนิดไม่มีคำว่าเกรงใจถึงลักษณะรูปร่างที่ทำให้คนฟังไว้ซึ่งความหวังอย่างสิ้นเชิง

...ข้อมือเล็กชกใครก็ไม่สะเทือน

ขานิดเดียว ใบตั้นเล็ก เตะใครก็ไม่เจ็บ

คอยาวแบบนี้โดนแข่งคนอื่นพาดเอง่ายๆ

คางก็ยื่นล่อเป้าเสียเปล่าๆ...

และอีกสารพัดที่นำไปสู่การพินธง

"อย่ามาเอาดีทางนี้ดีกว่า เพราะมีแต่ใจไม่ได้หรอก"

ก็เลยโชคที่ไม่เจ็บตัว ส่วนเพื่อนที่ได้รับคำชมว่าลักษณะดี ถูกส่งขึ้นเวทีซ้อมเพื่อทดสอบ เจ็บตัวถึงกับขยาดไม่กล้าเข้าค่ายซ้อมอีกเลย

แม้จะโดน "สับละ" จนเป็นนักมวยไม่ได้ แต่ด้วยความรู้เกี่ยวกับหมัดๆ มวยๆ ที่มีอยู่มากจากความสนใจอ่านหนังสือมวย และดูเกมการชกมวยทางทีวีมาตั้งแต่เด็ก สุดท้ายแล้วชะตาชีวิตของ สุขุม นวลสกุล ก็หนีแวดวงนี้ไปไม่พ้น

เพราะความชอบในกีฬามวย สุขุม นวลสกุล ในวัยหนุ่มจึงมีโอกาสได้ “ปล่อยของ” ในตัวด้วยการเป็น “นักเขียน” ตั้งแต่เรียนธรรมศาสตร์ เริ่มต้นด้วยการเขียนสารคดีมวยชายโรงพิมพ์ ด้วยนามปากกา “สิงห์โตม” พอบรรณาธิการรับซื้อ เขาก็เขียนส่งตลอด กระทั่งเรียนจบ ระหว่างรอสอบปลัดอำเภอ เขาก็ได้รับการชักชวนไปเป็นผู้สื่อข่าวกีฬาให้กับหนังสือพิมพ์ มวย กีฬามวย และ บ็อกซิ่ง ซึ่งอยู่ในเครือเดียวกัน

ชีวิตช่วงนี้ สุขุม นวลสกุล เปิดเผยว่าเป็นโอกาสที่เขาจะได้นั่งติดขอบเวทีชนิด “เห็นเลือดหยดใส่หน้า” ซึ่งต่างจากสมัยก่อน ที่อยู่ไกลเวทีมากที่สุดก็แค่อัฒจันทร์ชั้น 3 เพราะ “ค่าชมแพง”

“เป็นนักข่าวมวยได้เงินไม่เยอะ แต่ได้สังคม มันได้ลิงก์ (link) เพราะว่าจนกระทั่งตอนหลังผมไปเรียนปริญญาโท จบกลับมาเป็นอาจารย์ที่รามคำแหง จนเป็นคนเบตน์ ผมยังเขียนบทความเกี่ยวกับมวยอยู่เลย”

จากวันวานถึงวันนี้ แม้เส้นทางชีวิตของ สุขุม นวลสกุล จะได้ดิบได้ดี มีคนรู้จักทั่วบ้านทั่วเมืองในฐานะครูบาอาจารย์ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง นักพูด นักโต้ว่าที่ นักวิเคราะห์การเมือง หรือ ผู้คนจะรู้จักเขาในฐานะสื่อมวลชน ไม่ได้เป็นนักมวยอย่างที่ใฝ่ฝัน แต่สิ่งที่เขาชอบในวัยเด็ก ปัจจุบันในวัยที่เขาอายุพันเลยเลข 6 กีฬาหมัดๆ มวยๆ ก็ยังเป็นเส้นเลือดเล็กๆ ที่ยังไหลเวียนในชีวิตเขา แม้จะไม่มีโอกาสเข้าไปเชียร์นักมวยถึงขอบสนามเหมือนเมื่อกาลก่อน แต่เขาก็ตกติดตามอ่านหนังสือมวยทุกอาทิตย์

ที่สำคัญ สุขุม นวลสกุล ถึงกับยอมรับว่า การที่เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ ส่วนหนึ่งก็เพราะคนรู้จักในวงการช่วยกันเขียนเชียร์ให้ “อดีตนักข่าวกีฬา” คนนี้ได้เป็นอธิการบดี

จึงเป็นผลพลอยได้ที่เขา “เคย” เป็นนักข่าวมวย

เป็นความภาคภูมิใจที่การอ่านหนังสือมวยนำพาชีวิตมาถึงจุดนี้ได้

แม้ชีวิตนี้จะไม่ได้เป็น “นักมวย” อย่างที่เคยฝันก็ตาม

คล้ายคลึงกับ สุขุม อัครวาทิชัย ที่ใฝ่ฝันจะเป็น “นักฟุตบอล” แต่ทั้ง

ชีวิตก็ไม่มีโอกาสได้ลงสนามในฐานะนักฟุตบอลสโมสรใดสโมสรหนึ่ง
แต่ในความคล้ายคลึงกลับมีข้อแตกต่างประการหนึ่ง

ขณะที่ สุขุม นวลสกุล ยังมีโอกาสเข้าไปพัวพันกับแวดวงหมัดๆ
มวยๆ แม้จะไม่ใช่ในฐานะนักกีฬา แต่ช่วงหนึ่งของอาชีพการงานในชีวิตก็
ยังได้ “เกาะชายขอบ” ความฝัน

เมื่อมือที่หวังจะสวมหมวกชกคู่ต่อสู้ แปรเปลี่ยนเป็นมือที่ถือปากกา
เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับหมัดๆ มวยๆ

ไม่ได้เป็นนักมวย อย่างน้อยก็ได้เป็นผู้สื่อข่าวมวย

แต่กับ สุขุม อัดวาอุมิชัย นั้นตรงกันข้าม

เมื่อวันหนึ่งต้อง “ตัดใจ” เกมกีฬาฟุตบอลสำหรับเขาในกาลต่อมาก็
เป็นเพียง “กิจกรรมยามว่าง” เท่านั้น

ในช่วงวัยที่เต็มไปด้วยความฝัน ความหวัง และประกายไฟแห่งความ
มุ่งมั่น หาก สุขุม นวลสกุล หลงใหลคลั่งใคล้ในเกมคนต่อคน ความ
หลงใหลที่ว่านี้ก็ไม่ต่างอะไรกับเกมกีฬาสังกัดแข่งสังกัดเขาเพื่อหวังชิงลูก
กลมๆ จากฝ่ายตรงข้ามที่ สุขุม อัดวาอุมิชัย ชื่นชอบนักหนา

ถึงจะขยันเข้าห้องเรียนเพียงใด แต่ถ้าว่างเมื่อไหร่ละก็ ลมหายใจ
ของเขาก็เอาแต่เตะบอล เตะบอล

เล่นตั้งแต่เรียนอำนวยการศิลป์ธนบุรีจนอยู่สวนกุหลาบฯ

ฝนตกฟ้าร้องก็ยังเล่น ไกลถึงต่างจังหวัดก็มานะไปแข่ง เมื่อ
กรุงเทพมหานครจัดการแข่งขันฟุตบอลประชาชน ก็ยังอุตส่าห์รวบรวม
สมัครพรรคพวกจัดทีมไปแข่งที่สนามหลวง

หากสมัยนั้นการเตะฟุตบอลยึดเป็นอาชีพได้ สุขุม อัดวาอุมิชัย
ในวันนั้นก็คงหนีไม่พ้นคำว่าอดีตนักฟุตบอลทีมชาติ หรือเป็นโค้ชสโมสรใด
สโมสรหนึ่งไปแล้ว

โดยเฉพาะเมื่ออยู่สวนกุหลาบฯ ที่ติดฟุตบอลราวกับ “ติดฝิ่น” เสียจน
ไม่มีใครคาดคิดว่าวันหนึ่ง สุขุม อัดวาอุมิชัย จะกล้าเดินไปบอกครูพลว่า
“ผมไม่เล่นแล้ว”

“ที่สวนกุหลาบฯ ผมเล่นเป็นเซ็นเตอร์ฮาล์ฟ จริงๆ ก็ไม่คิดว่าตัวเองจะเลิกเล่นฟุตบอลได้ แต่มาถูกคิดตรงที่ว่า เราเห็นรุ่นพี่ที่เล่นฟุตบอลยังเรียนไม่จบเลย ตอนนั้นผมอยากเข้ามหาวิทยาลัย ต้องใช้เวลา 1 ปีเตรียมตัวสอบ คิดหนักมาก แต่เมื่อคิดว่าไม่ได้แล้ว ต้องเตรียมตัวสอบ ก็ต้องตั้งใจเลิกเล่น”

ผลจากการตัดสินใจครั้งนั้นปรากฏว่า “ครูยังโกรธไม่หาย และสงสัยว่าเราทำได้ยังไง”

เช่นเดียวกับตัวเขา จนถึงบัดนี้ก็ยังไม่รู้ว่าตัวเองเลิกเล่นฟุตบอลก็หาสุดโปรตได้อย่างไร

“ตอนนั้นถ้าเมื่อประเทศไทยมีสโมสรฟุตบอลอาชีพที่เรายึดเป็นอาชีพได้ ไม่นั่นละ ผมอาจไปทางนั้นแล้วก็ได้ เพราะผมได้เปรียบตรงความสูง” สุขุม อัดวาธุมิชัย ระบายความในใจ

อย่างไรก็ตาม เพราะความชอบฟุตบอลและเล่นมานาน แม้จะทิ้งช่วงไปเมื่อตัดสินใจสอบเข้ามหาวิทยาลัย จนจบเข้าทำงานในกรมวิเทศสหการ กระทรวงการต่างประเทศ หลังจากได้ทุนไปเรียนต่อมหาวิทยาลัยวอร์ริก ประเทศอังกฤษ เขาก็มีโอกาสดูเล่นฟุตบอลอีกครั้งหนึ่งเมื่อมีการจัดแข่งขันฟุตบอล “แองโกล-ไทย” เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและอังกฤษ

หรือเมื่อครั้งเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เอง เขาก็เป็นตัวแทนคณะเศรษฐศาสตร์เข้าร่วมแข่งฟุตบอลระหว่างคณะด้วยกัน
น่าเสียดายที่ปัจจุบันการเล่นฟุตบอลกลายเป็นเพียง “ความหลัง” ที่เนิ่นนานวันเข้าก็เปลี่ยนเป็นความทรงจำ และตัวเขาไม่ได้เป็นนักฟุตบอลตามที่เส้นทางชีวิตน่าจะเป็นไปได้หากเขาไม่เลือกจะวางเสียก่อน แต่วันนี้ สุขุม อัดวาธุมิชัย ก็เป็นคนสำคัญต่อวงการกีฬา ผู้ซึ่งทำให้หนุ่มสาวที่ร่ำเรียนในสังคมเมืองกรุงเข้าถึงคำว่า “ชนบท” ในทุกวันนี้

และหากจะกล่าวว่าทั้ง สุขุม นวลสกุล และ สุขุม อัดวาธุมิชัย เกือบจะได้เป็นในสิ่งที่ตัวเอง “เคยฝัน” แต่เมื่อหันไปมองอีกหนึ่ง “สุขุม” แล้ว

หากจะกล่าวว่ทั้ง สุขุม
นวลสกุล และสุขุม ัตตวาวุฒิธิย
เกือบจะได้เป็นในสิ่งที่ตัวเอง

“ เ ค ย พ ู น ”

แต่เมื่อหันไปมองอีกหนึ่ง “สุขุม”

ก็พอจะกล่าวได้ว่า สุขุม

เฉลยทรัพย์ กลับมีโอกาตาม

“เก็บตะวัน” เมื่อตอนแก่ตัว

SIUAN DUSIT POLL

พอจะกล่าวได้ว่า สุขุม เฉลยทรัพย์ กลับมีโอกาสดำเนินชีวิตตาม "เก็บตะวัน" ได้ตามความฝันเมื่อตอนแก่ตัว

สิ่งที่เคยขาดแคลน ขาดโอกาสในวัยเด็ก ทุกวันนี้ สุขุม เฉลยทรัพย์ ได้เป็นทุกอย่างตามที่เคยฝันในกาลเก่า

อยากเรียนนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แม้ไม่มีโอกาสได้เรียนในสถาบันตามที่หวัง อย่างน้อยก็อุตสาหกรรมตามเก็บหน่วยกิตความฝันที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อยากเป็นนักจัดรายการวิทยุตามเพื่อนสมัยเรียนมัธยม ก็ได้มาเป็นสมใจในวัยหลัก 4

อยากเป็นผู้ดำเนินรายการ อยากออกทีวี อยากเป็นนักวิเคราะห์ วันหนึ่งก็ได้เป็นสมใจ

นักแสดงก็เข้ามาแล้วกับเรื่อง "สวัสดีคุณครู" และบทบาทนักแสดง รับเชิญในละครเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง "พระปกเกล้าราชา ก่อนาวาประชาธิปไตย" ในโอกาสครบรอบ 10 ปี วันสถาปนาสถาบันพระปกเกล้า เมื่อปี พ.ศ.2552 ที่ออกอากาศทางโทรทัศน์

ย้อนกลับไปถึงช่วงชีวิตในวัยเด็ก เพราะฐานะทางบ้านค่อนข้างปากกัดตีนถีบ ทำให้ สุขุม เฉลยทรัพย์ ไม่มีทางเลือกมากนัก

เรียนครูก็เพื่อทำตามความฝันของพ่อ ประกอบกับมี "ทุนการศึกษา" สำหรับการเรียนทางด้านนี้อยู่มาก เขาจึงจำต้องเดินไปในเส้นทางสายนี้ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ความฝันของตัวเองต้องถูกเก็บไว้ในซอกหลืบของหัวใจไปโดยปริยาย กระทั่งโอกาสมาถึง ชีวิตก็ค่อยๆ ไล่ตามเก็บฝันไปที่ละอย่างสองอย่าง

ที่ฝังใจมากที่สุดก็คงหนีไม่พ้นการเป็น "นักเขียน" ที่เขาบอกตัวเองว่า ในชีวิตนี้อย่างน้อยๆ ก็อยากมีผลงานที่เรียกว่า "นิยาย" สักเรื่องในชีวิต

เพราะการเขียนนิยายก็เหมือนการเติมเต็มในสิ่งที่ผู้อ่านขาด

คนที่ขาดความรักถ้าได้อ่านนิยายจะรู้สึกดี มีชีวิตชีวาขึ้น

ใครคิดฆ่าตัวตายอ่านนิยายก็มีความหวัง

การเขียนนิยายจึงเป็นงานทางจิตวิทยาอย่างหนึ่งที่สามารถ
สอดแทรกแนวคิดต่างๆ เข้าไปได้

เป็น “ครู” ทางอ้อมให้กับผู้อ่านหนังสือ

“พ่อผมชอบอ่านหนังสือ ที่บ้านจะมีหนังสือเยอะมาก ผมเองก็อ่าน
หนังสือตั้งแต่เด็กๆ คะแนนที่เราทำได้ดีก็เป็นวิชาภาษาไทย ผมสนใจเรื่อง
การเขียนกลอน บทประพันธ์ ขอบงานด้านสาราณียกร สมัยเรียนผมฟัง
ละครทางวิทยุบ่อยๆ เขามีให้เขียนเรื่องส่งเข้าไป ผมก็เขียน แต่ไม่เคยได้
กระทั่งมาเรียนประสานมิตร ช่วงนั้นกระแสพลึงนักศึกษา การเรียกร้อง
เกี่ยวกับประชาธิปไตยมาแรง ผมก็เริ่มเขียนบทความเรียกร้องความเป็น
ธรรม กระทั่งตอนนั้นผมมีงานเขียนคอลัมน์ประจำในหนังสือพิมพ์ มติชน
และ สยามรัฐ รายวัน”

กล่าวได้ว่าวันนี้ แม้จะยังไม่มียานเขียนประเภท “นิยาย” อย่างที่
ใฝ่ฝันไว้ แต่ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็มีผลงานพ็อกเก็ตบุ๊กที่รวบรวมบทความ
ซึ่งเคยเขียนลงในหน้าหนังสือพิมพ์ต่างๆ ออกมาแล้ว ไม่ว่าจะเป็น
ปกเปลือกประเทศไทย หรือ “มองเมืองไทย” ผ่าน “สวนดุสิตโพล”

โดยเฉพาะเส้นทางชีวิตในฐานะสื่อมวลชน ภายหลังการก่อตั้งสำนัก
“สวนดุสิตโพล” ดูเหมือนจะเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่ควบคู่ขนานไปกับการเป็น
อาจารย์ในสถาบันการศึกษาไปเสียแล้ว

สำหรับงานอื่นๆ ที่เข้ามาอย่างไม่เคยคิดฝัน เช่น เป็นนักแสดง
รับเชิญ เป็นพิธีกรพิเศษ ฯลฯ ถือเป็นกำไรชีวิตที่เปิดโอกาสให้เขาได้
เรียนรู้งานใหม่ๆ

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น “จ๊อบ” ใหม่ๆ ที่มีมา สุขุม เฉลยทรัพย์ บอกว่าจะต้อง
ไม่กระทบเวลางานและภาพลักษณ์ของการเป็นครูบาอาจารย์

ที่สำคัญ แต่ละงานต้องเกื้อกูลต่อการเผยแพร่สาระความรู้ที่มี
ประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ และเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนความคิด
ให้กับสังคม

นอกเหนือจากนี้ละก็ “เมินเสียเถอะ”

คนแจวเรือจ้าง

ยอดโดมยังคงตั้งเด่นตระหง่านเหนือลำน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก อาคาร
หลังแรกที่เปรียบดั่งสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยผ่านการบูรณะซ่อมแซม
หลายยุคหลายสมัย

“มหาวิทยาลัยย่อมอุปมาประดุจบ่อน้ำบำบัดความกระหายของ
ราษฎร”

จากรุ่นสู่รุ่น จากยุคต่อยุค นับแต่ ปรีดี พนมยงค์ ผู้ประกาศนการ
ได้ประกาศเจตนารมณ์ของการก่อตั้ง “มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และ
การเมือง” ปี พ.ศ.2477 ด้วยหวังจะให้ “ประชาชน” ได้รับการศึกษาชั้นสูง
ตามโอกาสที่ควรมีควรได้ตามหลักเสรีภาพในการศึกษา เมื่อหลอมรวมเข้า
กับปณิธานในการให้การศึกษาของสถาบันที่หวังให้ลูกแม่โดมมีสำนึก
ในความเป็นธรรมและการเสียสละเพื่อสังคม สะท้อนผ่านบทเพลงประจำ
มหาวิทยาลัย “มอญดูดาว” ตั้งแต่แรกสถาปนา

“เหลือของเราคือธรรมประจำใจ แดงของเราคือโลหิตอุทิศให้”

ธรรมศาสตร์จึงเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อประชาชนโดยแท้

สุขุม อัตวาวุฒิชัย ภูมิใจกับการเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันแห่งนี้

ปี พ.ศ.2505 สุขุม อัตวาวุฒิชัย บรรณาการอย่างแรงกล้าที่จะเป็น
นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มีหัวเข็มขัดติดตราธรรมจักร ถึงกับยอมละทิ้ง
การเล่นฟุตบอลที่หลงใหลราวคนติดยาเสพติดเพียงเพื่อต้องการสอบเข้า
เรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

เลือกเศรษฐศาสตร์เพราะเป็นวิชาเกี่ยวกับปากท้องของประเทศ
อาชีพในฝันคือการทำงานที่มีผลกระทบต่อคนกลุ่มใหญ่

3 ปีผ่านไป หลังการสวมชุดบัณฑิตและไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท
ที่ประเทศอังกฤษ เขากลับมาสถาบันแห่งนี้อีกครั้งในบทบาทที่เปลี่ยนไป

เปลี่ยนจากผู้รับมาเป็นผู้ให้ เปลี่ยนจากผู้โดยสารเป็นคนแจวเรือ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย กลับมาที่นี่ในฐานะอาจารย์ผู้ประสาทวิชา

เศรษฐศาสตร์จุลภาค เศรษฐศาสตร์มหภาค ให้กับ “รุ่นน้อง” ตามข้อตกลง
ของทุนโคลัมโบที่ให้ทุนไปศึกษาต่อ ณ ประเทศอังกฤษ ซึ่งไม่ใช่อาชีพ
ในฝันของตัวเองแม้แต่น้อย

“ผมอยากทำงานราชการ แต่ไม่เคยคิดจะเป็นอาจารย์ ความสนใจ
เรื่องครูบาอาจารย์ก็ไม่มี แต่โอเคไปได้เพราะอย่างน้อยก็เป็นงานราชการ
และเกี่ยวพันกับคนจำนวนมาก ที่สำคัญคณะเศรษฐศาสตร์เป็นที่ทำงานที่
ดีมาก ผมสนุกกับการทำงานชนิดที่ว่าตื่นเช้าอยากมาทำงาน ตกเย็นไม่
อยากกลับบ้าน แม้ระยะหลังบรรยากาศจะเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ก็เป็น
ไปตามกาลเวลา”

สุขุม อัตวาวุฒิชัย เริ่มต้นชีวิตอาจารย์ในยุคที่ถือเป็น “ยุคทอง” ของ
คณะเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ก็ว่าได้

เพราะ หนึ่งใน ยุคที่อธิการบดีชื่อ ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ ซึ่งภายหลังได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
หลังเหตุการณ์นองเลือด 14 ตุลาคม 2516

สอง เป็นยุคที่ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ อดีตเสรีไทย และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยขณะนั้น เป็นคนบดเคาะและเศรษฐศาสตร์ ผู้สร้างคุณูปการมากมายให้กับคณะและมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็น "โครงการปริญญาโทภาควิชาภาษาอังกฤษ", "โครงการบัณฑิตอาสาสมัคร" ที่มีการส่งนักศึกษาไปเรียนรู้วิถีชนบท, "โครงการช้างเผือก" ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนดีจากชนบทมีโอกาสได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย, จัดหาทุนเรียนต่อให้กับบุคลากรในมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างความแข็งแกร่งและเติบโตให้กับคณะเศรษฐศาสตร์

แต่ละโครงการล้วนให้ความสำคัญกับการพัฒนาชนบทและการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

สาม เป็นยุคที่มีอาจารย์ร่วมมหาวิทยาลัยซึ่งต่อมาขึ้นสู่ระดับบิกเป็นผู้บริหารระดับสูงของประเทศหลายท่าน อาทิ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ, คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์

ก่อนที่จะมีกลุ่ม "สื่อมวลชนสายนักวิชาการ" อันประกอบด้วย ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, เกษมสันต์ วีระกุล, อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันเข้ามาเป็นอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ และ ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ จากคณะรัฐศาสตร์ ในรุ่นหลัง

เมื่อถามว่าใครคือ "ไอดอล" ในการทำงานของคุณ สุธมม์ อัดวาธุฒิชัย มากที่สุด คำตอบจึงไม่หนีไปจาก ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

"อาจารย์ป๋วยเป็นบุคคลที่น่าเคารพ เพราะท่านสร้างอะไรต่างๆ ให้กับคณะและมหาวิทยาลัยเยอะ โดยเฉพาะกับเรื่องพัฒนาชนบท ผมเป็นคนกรุงเทพฯ สมัยก่อนเวลาไปต่างจังหวัดมันก็แค่การไปเที่ยว ไม่ได้มีนัยอื่น แต่พออาจารย์ป๋วยตั้งโครงการทดลองที่เรียกว่า 'บัณฑิตอาสาสมัคร' โดยกำหนดให้อาจารย์ที่คณะทุกคนต้องเป็นที่ปรึกษาให้กับบัณฑิตด้วย ซึ่งอาจารย์ป๋วยไม่เพียงต้องการให้บัณฑิตรู้จักสังคมไทยภาคชนบทเท่านั้น แต่กุศโลบายของท่านยังอยากให้อาจารย์ได้ออกไปเห็นชนบทด้วย ซึ่งพูดจริงๆ ว่าถ้าไม่มีโครงการบัณฑิตอาสาสมัคร ผมก็คงไม่มีโอกาส

เข้ามาทำเรื่องพัฒนาชนบท เพราะเราไม่ได้สนใจเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น"

และจากจุดเริ่มต้นเพียงแค่ว่า "โครงการทดลอง" ครั้งนั้น เวลาต่อมา ก็ได้ขยายขึ้นเป็น "สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร" ที่ สุขุม อัตวาวุฒิชัย ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานจากระดับอาจารย์ที่ปรึกษาไปสู่ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ และผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตศึกษา ควบคู่ไปกับการสอนวิชาพัฒนาชนบทไทยในที่สุด

จากวันนั้นถึงวันนี้ ชื่อเสียงของ สุขุม อัตวาวุฒิชัย กับคำว่า "พัฒนาชนบท" ก็แทบแยกจากกันไม่ออก

เป็น "ครู" ผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาชนบทไทยให้นักศึกษา และบัณฑิตซึ่งเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

"วิชานี้ไม่ใช่สอนกันง่ายๆ แบบในห้องเรียนที่อาจารย์เข้าไปแจกชีตแจกเอาต์ไลน์ แต่การสอนวิชานี้เราต้องไปสำรวจพื้นที่ พูดคุยกับชาวบ้านที่มีศักยภาพพอจะรับเด็กเข้ามาอยู่ด้วยเหมือนคนในครอบครัวให้เข้าใจ เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิถีชีวิต ร่วมกิจกรรมกับชาวบ้าน ขณะเดียวกันก็ต้องรู้จักดูแลตัวเอง รู้จักปรับตัวในสิ่งแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย เช่น การกินอาหารที่ตัวเองไม่คุ้น การที่ต้องซักผ้าเอง เป็นต้น ผมจะกำชับเด็กเลยว่า ห้ามตื่นหลังครอบครัว ห้ามครอบครัวทำอะไรให้ ต้องให้เด็กทำเอง

ดังนั้นในการเป็นครู ความภูมิใจหนึ่งของผมคือการได้สร้างเด็กเป็นคนมีความรู้ มีคุณธรรม ความรับผิดชอบ และมี "จิตอาสา" ซึ่งสามารถไปทำงานได้ทุกที่ ไม่จำเป็นต้องในชนบทอย่างเดียว" สุขุม อัตวาวุฒิชัย กล่าวด้วยแวต้ามุ่งมั่นจริงจังกับงานที่ทำ

และความเป็น "ครู" ที่เขาทุ่มเทให้กับการสอน กระทั่งปัจจุบัน กว่า 30 ปีแล้วที่เขายังคงสอนวิชาพัฒนาชนบทไทย องค์ความรู้ที่สั่งสมมาจึงยากจะหาอาจารย์คนใดมีความรู้และเข้าใจความเป็นจริงของชนบทไทยได้ "ลึกซึ้ง" เท่า สุขุม อัตวาวุฒิชัย คนนี้

ยิ่งไปกว่านั้น ถ้าไม่ใช่เขาที่เป็นครูสอน แม้แต่ตัวเขาเองก็ยังมองไม่ออกว่าใครจะรับช่วงสอนวิชาพัฒนาชนบทไทยต่อจากเขาได้

“วิชานี้หาคนมาสอนยาก เพราะเป็นวิชาที่ต้องลงพื้นที่จริง ไม่ใช่แค่ นั่งเรียนในคลาส อาจารย์ผู้สอนต้องใช้เวลามากในการเตรียมตัว คือต้องลงไปสำรวจพื้นที่ หากครอบครัวที่จะส่งนักศึกษาไปอยู่ เราต้องประสานงาน ตั้งแต่จังหวัด เราต้องมีคอนเนกชันกับเอ็นจีโอ ไปคุยกับชาวบ้าน คุยกับ ครอบครัวที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะรับนักศึกษาไปอยู่ด้วยได้ เราต้องไปดู ก่อนว่าบ้านนั้นบ้านนี้เป็นอย่างไร มีความเป็นอยู่อย่างไร ถ้ามีนักศึกษามา อยู่ด้วยสักช่วงหนึ่งเขาต้องการผู้ชายหรือผู้หญิง ผมต้องไปสำรวจพื้นที่ อย่างน้อย 2 ครั้ง ผมให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยมาก ผมจะไม่ส่ง ไปลงพื้นที่ที่ผมไม่รู้จักใคร อย่างน้อยเราต้องรู้จักคนที่ เป็นแกนนำ เช่น ศิษย์เก่าที่เป็นนายก อบต., เอ็นจีโอ, สมาคมเกษตรกร, มูลนิธิพัฒนา ชนบท, กรมป่าไม้ ฯลฯ ถ้าไม่มีคอนเนกชันเราก็ทำอะไรยาก อาจารย์คน อื่นๆ จึงอยากสอนในตัวมหาวิทยาลัยมากกว่า”

กระนั้น สุขุม อัครวาทินชัย ก็ยังเชื่อว่าหากถึงวันที่เขาไม่ได้เป็น อาจารย์อีกต่อไป เขาก็ฝากความหวังไว้กับอาจารย์ที่กำลังศึกษาต่อใน ต่างประเทศ ในอนาคตเมื่ออาจารย์เหล่านั้นเรียนจบกลับมาแล้วก็คงมี ผู้สนใจและต้องการสานต่อจากสิ่งที่เขากำลังทำอยู่แน่นอน

ในช่วงเวลา ก่อนที่ สุขุม อัครวาทินชัย ก้าวเข้าสู่การเป็นอาจารย์ในรั้ว เหลืองแดงที่ดอกหางนกยูงบานสะพรั่งนั่นเอง ชะตาชีวิตของอดีตเพื่อน ร่วมรุ่นต่างคนก็กำลังเดินสู่เส้นทางสายอาชีพเดียวกัน

ไม่เคยคิดจะเป็นอาจารย์ แต่ “ต้อง” เป็นอาจารย์เพียงเพื่อพิสูจน์ให้ ใครๆ เห็นว่า จบเมืองนอกมาได้ไม่ใช่เพราะใช้เงินซื้อใบปริญญา

สุขุม นวลสกุล ต้องการลบข้อครหาที่อาจเกิดขึ้นได้

“การเป็นอาจารย์คือการพิสูจน์ว่าเราจบมาด้วยความสามารถ”

จากนักศึกษาที่เอาแต่ “เล่น” มากกว่า “เรียน” และเกือบเอาตัวไม่ รอดจากการร่ำเรียนเมืองนอกเมืองนาในระดับปริญญาโท จนกลายเป็น สุขุม นวลสกุล คนใหม่ ที่ทำให้ผู้เป็นพ่อเกิดความภาคภูมิใจในตัวลูกชายที่ ครั้งหนึ่ง “ทำตัวเหลวไหล” จนกลุ้มในอกหนักในใจ

ในวัย 28 ปี เมื่อปี พ.ศ.2514 สุขุม นวลสกุล หอบเกรตเอ 11 วิชา และปี 1 วิชา จากสหรัฐอเมริกามาใช้เป็นเครดิตสมัครงาน

“ผมคิดจะไปธรรมศาสตร์เป็นที่แรกเลย แต่อาจจะเพราะสมัยเราอยู่ ธรรมศาสตร์พฤติกรรมเรามันไม่ใช่เด็กเรียน ครูอาจารย์ที่นั่นก็ล้วนรู้จักเราหมด ก็มีอาจารย์ท่านหนึ่งที่เห็นเรามาตั้งแต่เป็นนักศึกษาบอกว่าอย่ามาเลย คล้ายๆ เขาไม่เชื่อว่าเราจะมีน้ำยาสอนได้ (หัวเราะ)”

น่าเสียดายที่ความหวังต้องมาโดนเบรกเช่นนี้เสียก่อน ซึ่งหาก “ผ่าน” สุขุม นวลสกุล คงได้เจออดีตเพื่อนร่วมรุ่นชื่อ สุขุม อัครวาทิชัย อีกครั้ง เมื่อไม่ได้ไปสถาบันเก่า สุขุม นวลสกุล จึงเบนเข็มไปที่มหาวิทยาลัยที่เพิ่งเปิดใหม่เป็นปีแรกในขณะนั้น

ที่แห่งนั้นก็คือมหาวิทยาลัยรามคำแหง

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพียงหนึ่งเดียวของประเทศที่มีการเรียนการสอนแบบ “ตลาดวิชา” รับคนเข้าเรียนโดยไม่มีการสอบคัดเลือก ไม่จำกัดจำนวน และไม่มีการบังคับเข้าชั้นเรียน

ระบบเดียวกับที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ใช้ในอดีต

หากธรรมศาสตร์เปรียบประดุจ “บ่อน้ำ” ที่ดับความหิวกระหาย

รามคำแหงก็เปรียบตัวเองเป็น “เครื่องกรองน้ำ” ที่ทำหน้าที่กรองน้ำโสเสียดออกไปให้สังคมได้ดื่มกิน

มหาวิทยาลัยรามคำแหงก่อตั้งในปี พ.ศ.2514 มี ดร.ศักดิ์ ผาสุกนิรันดร์ เป็นอธิการบดีคนแรก

ด้วยฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยเปิดใหม่ ประกอบกับวุฒิ “ปริญญาโทจากเมืองนอก” ที่หาได้ยากยิ่งนักสมัยนั้น ทำให้ สุขุม นวลสกุล ได้เป็น “อาจารย์” สมใจที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นที่แรก และเป็นที่เดียวตลอดชีวิตการทำงานในฐานะ “อาจารย์มหาวิทยาลัย”

และยังเป็นเรื่องภาคภูมิใจที่เขามีโอกาสเข้ามาสู่มหาวิทยาลัยแห่งนี้

“รามคำแหงสร้างผม ถ้าไม่มีรามฯ วันนี้ใครจะรู้จักผม ถ้าผมไม่แสดงฝีมือที่รามฯ วันนี้ใครจะนับถือผม”

สุขุม นวลสกุล ยอมรับว่าการสอนในมหาวิทยาลัยเปิดใหม่อย่าง
รามคำแหง ยิ่งเป็น “มหาวิทยาลัยเปิด” ด้วยแล้ว ไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่จะ
สร้าง “ความมั่นใจ” ให้กับสังคมในเรื่องคุณภาพการศึกษา

เป้าหมายของการทำงานในฐานะ “อาจารย์” ของเขาจึงอยู่ที่การ
สร้างว่าที่บัณฑิตให้มีคุณภาพควบคู่ไปกับการสร้างตัวตนในความเป็น “ครู”

ในภาวะที่คนภายนอกยังขาดความเชื่อมั่นต่อมหาวิทยาลัยเปิดใหม่
ในการผลิตบัณฑิตออกสู่สังคม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คณาจารย์ภายใน
มหาวิทยาลัยเองต้องมีความมั่นใจในศักยภาพของตัวเองก่อน ซึ่ง ดร.ศักดิ์
ผาสุกนิรันดร์ อธิการบดีขณะนั้น มีบทบาทอย่างมากในการกระตุ้นให้ทุกคน
บรรลุความสำเร็จร่วมกัน

“ท่านพูดให้เราเห็นอนาคตของรามฯ พูดให้เราเชื่อมั่น เช่น ใครเขาจะ
ดูถูกดูหมิ่นเราก็อ้างเขา แต่วันไหนบัณฑิตเราจบออกไปพวกเขาจะภูมิใจ
คนวันนี้ไม่รู้จักรบบตลาดวิชาที่ดูแคลน ซึ่งจริงๆ ธรรมศาสตร์เมื่อแรกตั้ง
ก็เป็นระบบตลาดวิชามาก่อน ที่สำคัญ ดร.ศักดิ์ ผาสุกนิรันดร์ ท่านก็จบ
ตลาดวิชามา วันนั้นขึ้นมาเป็นถึงคณบดี มาสร้างมหาวิทยาลัย ตรงนี้ก็
ทำให้เกิดความเชื่อมั่น ธรรมศาสตร์บัณฑิต (ธบ.) ในยุคที่เป็นตลาดวิชา
ขณะนั้นเป็นผู้ว่า เกือบครึ่งนะ ท่านมีตัวอย่างมา บอกว่าสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น
จะเห็นผลภายใน 4 ปี 5 ปี ในอนาคตอันใกล้ แล้วมันก็เป็นจริง จึงไม่ผิดที่
บอกว่ารามฯ สร้างผม”

ด้วยเหตุนี้เอง สุขุม นวลสกุล จึงไม่เคยรู้สึกว่ารามคำแหงคือ
“มหาวิทยาลัยชั้น 2” หรือมหาวิทยาลัยระดับรอง เพราะวันนี้รามคำแหงได้
พิสูจน์แล้วว่าบัณฑิตที่จบการศึกษาออกไปมีไม่น้อยเลยที่เติบโตในหน้าที่
การงาน เป็นคนมีหน้ามีตาในสังคม

ส่วนการสอนในฐานะอาจารย์นั้นแล้ว เป็นที่ยอมรับกันมากทีเดียวว่า
นักศึกษารามฯ “ติด” การบรรยายของอาจารย์คนนั้นอรรถกมล ไม่แตกต่าง
อะไรกับ อุดม แต่พานิช โชว์เดี่ยวไมโครโฟนในยุคนั้น

อาการ “ติด” ของนักศึกษานั้นมีเสียงเล่าถึงขนาดว่า พัดลมติด

แม้จะมี “แต้มต่อ” ที่เหนือกว่า
ในด้านมโนเพาะจิตวิญญาณ
ของความเป็นครู
มาตั้งแต่เนิ่นๆ ในทัศนะของ
สุขุม เอลยทรัพย์ กลับมองเห็นว่า
ทั้ง สุขุม นวลสกุล และ
สุขุม อัตวาวุฒิรัช มีแต้มต่อ
มากกว่าตัวเขาอย่างน้อยก็ 3 ขุม

ส่วนคุตติโพท
SUAN DUSIT POLL

เพดานร่วงลงมาเฉียดศีรษะนักศึกษาคนหนึ่ง แม้จะไม่ถึงกับหัวแตก แต่มีเลือดอาบนานิดหน่อย นักศึกษาคนนั้นก็ยังไม่ยอมไปทำแผลที่ศูนย์สุขภาพ เพราะอยากนั่งฟัง สุขุม นวลสกุล บรรยายจนจบคลาส

จะมีอาจารย์สักกี่คนที่ทำได้เหมือน สุขุม นวลสกุล คนนี้

สุขุม นวลสกุล เริ่มต้นจากตำแหน่งอาจารย์เล็กๆ ที่สอนวิชาการเมืองไทย กับทฤษฎีการเมืองการปกครองไทย ในปี พ.ศ.2514 อีก 6 ปีต่อมาก็ได้เป็นคณบดี จากนั้นกลับไปเป็นอาจารย์สอนหนังสือธรรมดาๆ กระทั่งปี พ.ศ.2526 ก็ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นอธิการบดีในวัยเพียง 39 ปี นับเป็นอธิการบดีที่หนุ่มที่สุดในยุคนั้น

และเมื่อครบกำหนดวาระตำแหน่งอธิการบดี 2 ปี สุขุม นวลสกุล ก็ได้รับความไว้วางใจให้เป็นอธิการบดีอีกครั้งหนึ่ง เมื่อชนะการเลือกตั้งเป็นสมัยที่ 2

การได้รับเลือกให้เป็นผู้บริหารสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษาที่ "ใหญ่ที่สุด" มีนักศึกษา "มากที่สุด" ของประเทศ ย่อมพิสูจน์ให้เห็นว่า สุขุม นวลสกุล มีความน่าเชื่อถือ และมีฝีมือในการบริหารองค์กร มิใช่น้อย

กระนั้นเขาก็มักพูดเสมอว่า ความสุขของคนที่เป็นอาจารย์จริงๆ ก็คือการได้สอนหนังสือในชั้นเรียน

หาใช่ตำแหน่งบริหารแต่อย่างใด

"อาจารย์เป็นอาชีพที่ทำประโยชน์ให้กับสังคมได้สูง ยิ่งเป็นอาจารย์รวมๆ เรามีลูกศิษย์ทุกระดับ ตั้งแต่ยาม คนขับแท็กซี่ ไปจนถึงผู้ว่าฯ ผมจึงมีความภูมิใจตรงนี้สูง และมีความสุขที่เวลาไปไหนมาไหนจะมีคนเข้ามาแนะนำตัว บอกว่ารู้จักผม เคยเรียนกับผม"

ขนาดคนที่ไม่ได้ตั้งใจจะเป็นครูแต่แรก ไม่เคยผ่านการฝึกฝนหรือการเตรียมตัวเพื่อสอนหนังสืออย่าง สุขุม นวลสกุล หรือแม้แต่ สุขุม อัครวฤฒิชัย ยังภาคภูมิใจกับอาชีพครูที่เปรียบเหมือนคนแจวเรือจ้าง ซึ่งทำประโยชน์ให้กับสังคมมากเสียขนาดนี้ คงไม่ต้องบอกเลยว่ากับคนที่มี

เส้นทางชีวิต “บังคับ” ให้ต้องเป็นครูมาตั้งแต่เรียนหนังสืออย่าง สุขุม
เฉลยทรัพย์ จะ “อิน” กับอารมณ์แบบนี้มากขนาดไหน

ยิ่ง “ซึ้งถึงใจ” เพราะเป็นมาแล้วทั้งครู “ประถม” “มัธยม” “วิทยาลัย
ครู” และระดับ “มหาวิทยาลัย” นับแต่โรงเรียนนครสวรรค์ และโรงเรียนวัด
ศรีประชาสรรค์ ที่จังหวัดนครสวรรค์, วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
(ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช), วิทยาลัยครูเพชรบุรี
วิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปทุมธานี (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์) และมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต กรุงเทพฯ

“จำ” ความ “เจ็บปวด” ที่ฝังรากลึกในจิตใจมาโดยตลอดเมื่อตระหนัก
ได้ว่า “คนแจวเรือ” ก็มี “ความแตกต่างทางชนชั้น”

ด้วยสภาพครอบครัวที่มาจากการมีพ่อเป็นครู และด้วยประวัติ
ทางการศึกษา กล่าวได้ว่า สุขุม เฉลยทรัพย์ จะมิภาวียิ่งกว่าในแง่ของ
การเตรียมตัวที่ผ่านการเรียนรู้ ผูกฝน ผูกงาน เพื่อเป็นครูโดยเฉพาะ

แต่แม้จะมี “แต้มต่อ” ที่เหนือกว่าในด้านบ่มเพาะจิตวิญญาณของ
ความเป็นครูมาตั้งแต่เนิ่นๆ ในทัศนะของ สุขุม เฉลยทรัพย์ กลับมองเห็น
ว่าทั้ง สุขุม นวลสกุล และ สุขุม อัตวาวุฒิชัย มีแต้มต่อมากกว่าตัวเขา
อย่างน้อยก็ 3 ขุม

ประการแรก การยอมรับทางสังคมเกี่ยวกับ “สภาพเรือจ้าง” ที่ สุขุม
นวลสกุล และ สุขุม อัตวาวุฒิชัย ต่างเป็นครูใน “มหาวิทยาลัย” ขณะที่
ตัวเขาอยู่ “วิทยาลัยครู” ซึ่งแม้จะบอกว่าเป็น “สถาบันอุดมศึกษา” เช่นกัน
แต่ก็มี “รากฐาน” ที่แตกต่างกัน “ชนชั้น” ของมหาวิทยาลัยจึงค่อนข้าง
“เหลื่อมล้ำ” ทางความรู้สึกของสังคม

หากเปรียบกับขบวนรถไฟซึ่งมีทั้งชั้น 1 ชั้น 2 และชั้น 3

สภาพรถไฟชั้น 1 ได้รับการยอมรับว่าดีที่สุด มหาวิทยาลัยที่มี
“สภาพเรือ” ซึ่งสังคม “ดีค่า” ในระดับนี้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยชั้นนำของรัฐ
เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ เป็นต้น

ส่วนชั้น 2 ที่ได้รับการยอมรับรองลงมา “เรือ” ที่เข้าข่ายสังกัดนี้ก็ได้แก่มหาวิทยาลัยเปิด และมหาวิทยาลัยเอกชนเด่นดังทั้งหลาย เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ หรือเรียกย่อๆ ว่า “เอแบค” หรืออย่างมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

สำหรับชั้น “กระยาจก” หรือรถไฟชั้น 3 แน่นนอนว่าสภาพเรือจ้างระดับนี้ย่อมหนีไม่พ้นมหาวิทยาลัยตระกูล “ราชภัฏ” ที่ยกฐานะมาจาก “วิทยาลัยครู” อันได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏโนนบุรีนั้นต่างๆ โดยเฉพาะที่ไกลปืนเที่ยงอย่างมหาวิทยาลัยราชภัฏต่างจังหวัด

เมื่อสังคม “ให้คุณค่า” ต่างกัน ก็ยิ่งแน่อนว่า “คนแจวเรือ” ก็ย่อมถูกมองอย่างมี “คุณค่า” ต่างกันด้วย

นี่จึงนับเป็น “ความน้อยเนื้อต่ำใจ” ของคนแจวเรืออย่าง สุขุม เฉลยทรัพย์ ตลอดมา

ประการที่สอง บทบาทในแง่การนำเสนอความคิดความอ่าน การเผยแพร่ผลงานวิชาการที่ชื่อชั้นของมหาวิทยาลัยไม่ต่างอะไรกับ “นามสกุล” ซึ่งช่วยในการ “สื่อสาร” กับสังคมวงกว้างได้ง่ายกว่า

ในฐานะ “ครู” หรือ “คนแจวเรือ” เมื่อมีนามสกุลต่อท้ายต่างกัน “คนแจวเรือชั้น 1” จะพูด จะคิดอ่านให้สังคม “ได้ยิน” อย่างไร สังคมก็ยิ่งรู้สึก ว่า “เข้าท่า”

ขณะที่สภาพ “คนแจวเรือชั้น 3” ต่อให้พูด “ดี” แคไหน สังคมฟังแล้วก็รู้สึก “จั้นๆ”

จะให้เห็นภาพง่ายขึ้นหากมีประเด็นให้สื่อมวลชนต้อง “จ้อไม่ค์” สัมภาษณ์ความคิดเห็นคนชื่อ “สุขุม” คนที่สื่อมวลชนจะให้ความสำคัญอันดับแรกสุดย่อมหนีไม่พ้น สุขุม นวลสกุล รองลงมาก็คือ สุขุม อัดวาภูมิชัย ส่วน สุขุม เฉลยทรัพย์ เป็นทางเลือกลำดับสุดท้าย

และเพราะสังกัดมหาวิทยาลัยชั้น 3 เมื่อคนแจวเรือในกลุ่มนี้มีโอกาสได้ไปบรรยาย ไปเป็นวิทยากรที่มหาวิทยาลัยชั้น 1 ก็มักได้รับค่า “ตูดูก” กล้วยๆ จากผู้เข้าร่วมอบรมที่ตัวเองไปเป็นวิทยากรว่าเป็น “วิทยากรกะเหรี่ยง” บ้างละ “วิทยากรบ้านนอก” บ้างละ

เหมือนกับที่เจ้าพ่อโพล สุชุม เฉลยทรัพย์ เคยเจอกับตัวมาแล้ว “เคยเจอกับตัวเองในห้องน้ำ ผมไปเป็นวิทยากรในมหาวิทยาลัยตั้งแห่งหนึ่ง ระหว่างพัก ผู้เข้าร่วมอบรมจะเข้าห้องน้ำแล้ววิพากษ์วิจารณ์กัน มีคนพูดขึ้นมาว่า ‘วันนี้ฟังวิทยากรกะเหรี่ยง’ แล้วเป็นไง ก็จะมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ขึ้นมาทันที”

นี่ก็เป็นอีกความน้อยเนื้อต่ำใจที่บรรดาคนแจวเรือชั้น 3 ต้อง “มีตราประทับ” แบบนี้ไปตลอดชีวิต

ประการที่สาม มองในแง่ “วัฒนธรรม” ของคนแจวเรือ คนแจวเรือชั้น 1 ถือไม่พยายสอนเด็กในระดับอุดมศึกษาก็โชคดีหน่อยที่ยังมีเวลา “ว่างพาย” ได้เป็นระยะๆ เอาใจใส่เฉพาะ “วิชา” ที่ตัวเองรับผิดชอบ มีเวลาที่จะหันไปขยันสร้าง “ผลงาน” เปลี่ยนคำนำหน้าตำแหน่งทางวิชาการเป็น “ผู้ช่วยศาสตราจารย์”, “รองศาสตราจารย์” จนถึง “ศาสตราจารย์”

แต่กับคนแจวเรือชั้นประถม นอกจากต้องสอนแทบจะทุกวิชาประเภท “all in one” แล้ว ครูประถมยังต้องมีหน้าที่เข้าถึงและคลุกคลีกับชุมชน เข้าไปพูดคุยกับพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็ก โกลัซิดชาวบ้านพยายามทำให้ “โรงเรียน” โกลัซิดกับ “บ้าน”

ชีวิตน้อยๆ ไปคิดหวังกับตำแหน่งทางวิชาการเหมือนอย่างใครเขา หรือในประเด็น “ความอิสระ” การเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยก็ยังมี “อิสระ” มากกว่าครูในชั้นประถม

การเป็นครูประถมซึ่งอยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของกระทรวงมหาดไทย (ในขณะนั้น) ความเป็นครูระดับนี้จึงต้อง “ขึ้นตรง” ต่อส่วนกลาง

แต่งูชดกาก็ มีขีดแบ่งระดับยศ การบริหารก็ยัง “ถูกวางระบบ” จาก

ส่วนกลาง

เรียกว่าทุกอย่างต้องทำตาม "ใบสั่ง"

ขณะที่การสอนระดับมหาวิทยาลัย การจัดสรรงบประมาณ การจัดทำโครงการ ค่อนข้างมีอิสระมากกว่า

ด้วยสภาพที่ผ่านประสบการณ์อัน "คับในอก เจ็บในใจ" จากการเป็นคนแจวเรือชั้น 3 และไม่ชอบการถูก "ตีกรอบ" ความคิด สุขุม เฉลยทรัพย์ จึงบอกตัวเองว่าจะต้องพัฒนาตัวเอง และพัฒนามหาวิทยาลัย เพื่อ "ลบคำสบประมาท" พร้อมกับลด "ช่องว่าง" ของการยอมรับลงให้ได้

เริ่มต้นคือการพัฒนาตัวเองให้เป็น "เรือจ้างมืออาชีพ" ที่เริ่มจากชั้น ป.กศ.ต้น ในโรงเรียนฝึกหัดครู หรือที่ผู้คนในวงการเรียกกันอย่างเหน็บๆ ว่า "ชั้น ป.กศ.เตี้ย" เนื่องจากเทียบวุฒิก็แค่ "ชั้น ม.ปลาย" ได้แต่มา มุสอบ เข้าเรียนในสุดยอดของสถาบันฝึกหัดครูสมัยนั้นก็คือมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สาขาวิชาเอกภูมิศาสตร์ กระทั่งเรียนจบ แล้วชีวิตหักเหต้องไปทำงาน "ชดใช้ทุนกันดาร" ที่ได้รับทุนการศึกษาตั้งแต่สมัยเรียนฝึกหัดครูจนครสวรรค์ จากนั้นชีวิตก็ไปสอนไกลถึงวิทยาลัยครู นครศรีธรรมราชในวิชาบรรณารักษศาสตร์ ที่ตัวเองได้เรียนวิชานี้ก็แค่หลัก บรรณารักษ์เบื้องต้นที่เป็นวิชาบังคับเท่านั้น

ถูกรุ่นพี่ในวิทยาลัยดูถูกว่า "ทำงานไม่ใช่มืออาชีพ" เพราะไม่ได้เรียน บรรณารักษ์โดยตรง

จากความมกดตัน น้อยใจ และความทะเยอทะยานเพื่อจะลบคำ สบประมาท สุขุม เฉลยทรัพย์ จึงได้เข้าไปอีกชั้นด้วยการเรียนต่อปริญญาโท ด้านบรรณารักษศาสตร์ กระทั่งได้วุฒิเข้ามาเป็นอาจารย์สอนใน "สถาบัน ราชภัฏ" ซึ่งต่อมายกระดับขึ้นเป็น "มหาวิทยาลัย" ทำผลงานทางวิชาการ จนได้ "ผศ." ก็ไม่วายเกิดความอับอายเมื่อถูกสื่อมวลชนและบรรดาสถาบัน ต่างๆ ที่เชิญตัวไปเป็นวิทยากรให้ยศเป็น "รศ." เป็น "ดร." บ้าง สุดท้าย ต้องตัดสินใจเรียน "ดอกเตอร์" (เอาตอนแก่) ให้รู้แล้วรู้รอด เพื่อไม่ต้อง ละอายใจตัวเองอีกต่อไป

วันนี้ใครจะนับถือผม

ร่ำเรียนสูงสุดจนถึงระดับดอกเตอร์และเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย
สนใจแล้ว โจทย์ “หิน” สืบต่อมาของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็คือ

ทำอย่างไรมหาวิทยาลัยชั้น 3 อย่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
จะได้รับการยอมรับ “เทียบเท่า” มหาวิทยาลัยชั้น 1

หากจะพูดถึงความคิดความอ่านหรือการสร้างผลงาน คนชื่อ สุขุม
เฉลยทรัพย์ ย่อมไม่ใช่ “ไก่กา”

เพราะที่จริงผลงานชิ้นโบแดง “สวนดุสิตโพล” ก็เป็นแค่ส่วนหนึ่งใน
ผลผลิตของเขาเท่านั้น

ก่อนหน้านี้ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็มีผลงานในระดับที่ยูเนสโกให้
รางวัลมาแล้ว นั่นก็คือ “โครงการส่งเสริมการอ่านบนรถไฟ” ที่มุ่งหวังให้
ผู้โดยสารรถไฟชั้น 3 รู้จักใช้เวลาบนรถไฟให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่าน
หนังสือและทำกิจกรรมต่างๆ

“โครงการห้องสมุดสุขุมบท” ที่มีการจัดสร้างห้องสมุด จัดหาชั้นวาง
และหนังสือให้กับพื้นที่เป้าหมาย ที่เขาทำสมัยอยู่วิทยาลัยครูเพชรบุรี
วิทยาลัยการณ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปทุมธานี ก็ได้รับรางวัลโครงการ
ดีเด่นจากกรมฝึกหัดครูมาแล้ว นับว่าเป็นบททดสอบความรอบรู้วิชา
“บรรณารักษศาสตร์” ที่สุขุมได้ร่ำเรียนในระดับมหาบัณฑิต

นอกจากนี้ สุขุม เฉลยทรัพย์ ย่อมไม่ปฏิเสธว่า ขณะที่ “2 สุขุม”
สุขุม นวลสกุล และ สุขุม อัตวาวุฒิชัย มีประสบการณ์สอนอยู่ใน
“มหาวิทยาลัย” แต่เขาผ่านมาแล้วทั้งการสอนเด็กชั้นประถม มัธยม
กระทั่งถึงอุดมศึกษา และระดับบัณฑิตศึกษา ในหลายที่หลายจังหวัด
คลุกคลีกับเด็กมาตั้งแต่นักเรียนตาใสชื่อไร้เดียงสา นักเลงก้าวร้าว จนถึง
หัวโจกคุมช่อง ที่ทำให้ สุขุม เฉลยทรัพย์ รู้จักเรียนรู้วิธี “จัดการ” กับเด็ก
แต่ละกลุ่มที่แตกต่างกัน

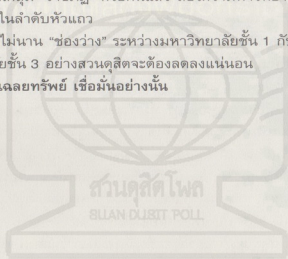
รวมทั้งการใช้ชีวิตครูที่ผ่านมาหมดทั้งกินเหล้าเมายา ดิดหนิง ทำตัว
สำมะเลเทเมาตามประสาครูประชาชนบาลต่างจังหวัด ไปจนถึงการเป็นครูที่
เอาจริงเอาจังกับการทำงาน จนมีผลงานเด่นๆ เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ

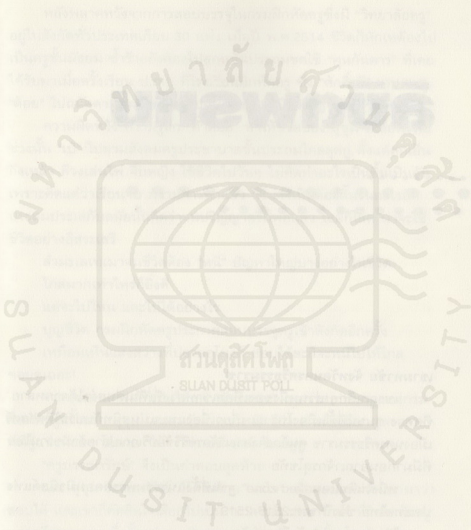
บทเรียนที่ได้จากประสบการณ์เหล่านี้เองที่ค่อยๆ เป็น “เข้าหลอม” ในการสร้าง “ตัวตน” ของ สุขุม เกลยทรัพย์ อย่างที่สังคมรู้จัก ตลอดจนความพยายามในการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งมีรากฐานจากการเป็น “โรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือน” ก่อตั้งจากการดำริของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ในปี พ.ศ.2477 ปีเดียวกันกับการถือกำเนิดของ “มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง” ให้เป็นที่ยอมรับไม่แพ้สถาบันอุดมศึกษาชั้นนำอื่นๆ

วันนี้ในกลุ่ม “ราชภัฏ” ด้วยกันแล้ว ถือได้ว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตอยู่ในลำดับหัวแถว

แต่อีกไม่นาน “ช่องว่าง” ระหว่างมหาวิทยาลัยชั้น 1 กับบรรดามหาวิทยาลัยชั้น 3 อย่างสวนดุสิตจะต้องลดลงแน่นอน

สุขุม เกลยทรัพย์ เชื่อมมันอย่างนั้น

มหาวิทยาลัยสุวนดุสิต
SUAN DUSIT UNIVERSITY

ลิขิตพรหม

เชามหาชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

เขาสูงเล็กๆ ส่วนหนึ่งของเทือกเขาหลวงที่เห็นเด่นสง่าได้จากหลายทิศทาง ชุมชนที่ตั้งเมืองโบราณ เกี่ยวเนื่องแนบแน่นสนิทกับประวัติศาสตร์เมืองนครศรีธรรมราช ศูนย์กลางอาณาจักรศรีวิชัยบริเวณปลายด้ามขวานไทยที่มีมาก่อนอาณาจักรสุโขทัย

หนึ่งในดินแดน "red zone" ฐานที่ตั้งแนวร่วมพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ.2515-2519

ใน "red zone" ยังมีความรัก

ตำนานความรักของ สุขุม เกลยทรัพย์ และ ยุวดี ไกรพิบูลย์ เริ่มต้นที่เชิงเขามหาชัยแห่งนี้

ปี พ.ศ.2515

หลังพลาดหวังจากการสอบบรรจุในกรมฝึกหัดครูซึ่งมี "วิทยาลัยครู" อยู่ในสังกัดทั่วประเทศเกือบ 30 แห่ง เมื่อปี พ.ศ.2514 ชีวิตก็หักเหต้องไปเป็นครูชั้นมัธยม ข้าราชการยังต้องไปสอนชั้นประถมชุดใช้ "ทุนกันดาร" ที่เคยได้รับมาเมื่อครั้งเรียน ป.กศ. ที่โรงเรียนฝึกหัดครู ซึ่ง "ศักดิ์ศรี" แทบจะดู "ด้อย" ไปถนัดตาเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อน "วุฒิปริญญาตรี" รุ่นเดียวกัน

ความผิดหวัง ความรู้สึก "ต่ำต้อย" ทำให้ชีวิตของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ช่วงนั้น "เป่" ไปตามสังคมครูประชาบาลชั้นประถมไกลสุดกู่ ตั้งแต่ตกเย็น ถึงเช้า ตีวงเล่นไพ่ จีบหญิง ใช้ชีวิตไปวันๆ ไม่คิดทำอะไรเป็นชิ้นเป็นอัน เพราะคิดแต่ว่าเรียนจบ มีงานการทำแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องดิ้นรนอะไรอีก ประสมประเสกกับสมัยนั้นคิดว่าจบปริญญาตรีก็พอแล้ว โสดก็โสด น่าจะใช้ชีวิตอย่างอิสระเสรี

สามะเลเทเมาจินชีวิตต้อง "หนี" ปัญหาใหญ่บางอย่างในชีวิต

ไกลมากเท่าไรก็ยังดี

แต่จะไปไหน และไปได้อย่างไร

บุญชีวิต กรมฝึกหัดครูประกาศสอบบรรจุครูเข้าสังกัดอีกครั้ง

เหมือนเห็นแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์ สอบได้ละก็จะหนีไปให้ไกล

คอยดูเถอะ!

จากประสบการณ์ที่เป็นได้แค่ "ตัวสำรอง" ในการสอบบรรจุของกรมฝึกหัดครูครั้งแรก สุขุม เฉลยทรัพย์ ตระหนักดีว่า หากไปเลือก "สาขา" ที่มีคู่แข่งน้อยๆ โอกาส "ได้" ก็น่าจะมีเปอร์เซ็นต์สูง

"ครูบรรณารักษ์" จึงเป็นคำตอบสุดท้าย

และ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็ได้ไปไกล "สะใจ" เมื่อผลประกาศออกมาว่า สอบได้ และเขาก็ตัดสินใจเลือกไปเป็น "อาจารย์บรรณารักษ์" ที่วิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช ซึ่งตั้งอยู่ ณ เชิงเขามหาชัย ตำบลท่าจั่ว โดยไม่ลังเล

ที่นั่นเขาจะเริ่มชีวิตใหม่ ที่นั่นเขาน่าจะ "หลบพ้น" ปัญหา

อาณาบริเวณสุดพื้นที่ 300 ไร่เชิงเขามหาชัย ครูหนุ่มจากปากน้ำโพ ไม่มีญาติมิตร ไม่มีคนรู้จัก

แต่มี "รักจริง" เกิดขึ้นที่นี่
"ห้องสมุด" คือฉากแรกของพระเอก-นางเอกของเรื่อง
"ผมทำงานอยู่ก็ถามยวดีว่ามาคั่นอะไร ผมก็ช่วยเขาค้น ทำตัว
เนียนๆ ไป อาจารย์เขาก็ไม่รู้ เพราะเป็นคนขี้อู้ง ผมชอบที่เขาเป็นคน
ง่ายๆ เรียบร้อย ไม่ถือเนื้อถือตัว เอาจริงเอาจังกับการสอน ทำงานเก่ง
และยังไม่มีแฟน ถามว่ามีคนพยายามจะจีบไหม ก็มี เป็นรุ่นพี่ที่อยู่ก่อน"
สุขุม เฉลยทรัพย์ เล่าถึงตำนานรักดอกเหมยที่เริ่มต้นเมื่อเกือบ 40 ปีก่อน

ยวดี ไกรพิบูลย์ เกิดในครอบครัวชนชั้นกลางอันอบอุ่นในกรุงเทพฯ
เมื่อเรียนจบวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวันก็สอบบรรจุครูได้ที่วิทยาลัยครู
นครศรีธรรมราช ก่อนที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ จะไปเป็นครูสอนที่นั่น 1 ปี

ทั้ง สุขุม เฉลยทรัพย์ และ ยวดี ไกรพิบูลย์ เป็นคนวัยเดียวกัน เป็น
อาจารย์รุ่นเดียวกัน ประกอบกับฝ่ายแรกเป็นคนคุยสนุก เข้ากับคนง่าย
เพื่อนฝูงมาก ขณะเดียวกันก็สอนอยู่ในที่เดียวกับฝ่ายหลัง โอกาสที่ทั้งคู่
จะได้อยู่ใกล้ชิดสนิทสนมและเรียนรู้ใจกันก็มีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ยวดี
ไกรพิบูลย์ นั้นแม้จะเป็นคนเรียบร้อย แต่ก็เป็นคนคุยสนุกเมื่ออยู่กับบรรดา
เพื่อนฝูงที่ใกล้ชิดกัน

เมื่อวัยเดียวกัน เข้ามาทำงานไล่เลี่ยกัน เป็นกลุ่มเพื่อนกลุ่มเดียวกัน
จากเพื่อนก็ค่อยๆ เขยิบฐานะเป็นแฟนกันในที่สุด

"ตอนแรกผมก็มีสาวๆ เยอะ แต่ดูโดยรวมแล้ว อาจารย์ยวดีเรียบร้อย
กว่าคนอื่น และมีความรับผิดชอบ ผมถึงรู้สึกว่าคุณนี่แหละใช่เลย"

ความรักไปได้สวย ฉากจบในห้องหอน่าจะเกิดขึ้นเร็ววัน แต่ปัญหา
ใหญ่ก็คือ สาวเจ้ามีฐานะ แม่ฝ่ายหญิงก็ไม่มั่นใจ เพราะมีหมอดูทักว่า
ไอ้จากหนุ่มที่ลูกสาวคบอยู่เป็น "ขุนแผนตัวพ่อ"

กลัวลูกสาวถูกไอ้หนุ่มปากน้ำไฟ "ปอกลอก"

กว่าทั้งคู่จะแอบปีเอนดั่งด้วยพิธีรดน้ำสังข์ จึงต้องใช้เวลา 5-6 ปี

"ตอนอยู่นครฯ เขามีรถขับที่พ่อส่งทางรถไฟไปให้ คบเป็นแฟนกัน
เกือบปี เวลายวดีกลับบ้านทุกปิดเทอมผมมารดไฟกับเขา จะมีทั้งพ่อ พี่

ไปรับเขาถึงหัวลำโพง จำได้เลยว่าตอนยุวดีแนะนำตัวผมให้พวกเขา รู้จักกัน
เขามองทำนองว่าจึกโก้นี่มาจากไหนอย่างนั้นเลยนะ เพราะดูสายตา
ดูอะไรต่างๆ นี่ ผู้ใหญ่ก็รู้แล้ว หมอนี่ดูกะล่อน จะมาล่อลวงหลอกลูกสาว
เขาหรือเปล่า ประมาณนี้”

และด้วยประการเช่นนี้ ระยะแรกๆ ที่เดินเข้าออกบ้านยุวดี สุขุม
เฉลยทรัพย์ จึงต้องถูก “สแกน” จากแม่ฝ่ายหญิงตลอดเวลา

“แต่สิ่งหนึ่งที่ผมคิดว่าดี คือการที่หมอดูปรามาสว่า คนนี้เจ้าชู้ อยู่ไป
ก็ลำบาก ต้องแยกกัน จนแม่เขาไม่มีความหวังใจ ผมเลยต้องระมัดระวัง
มากขึ้น เพราะกลัวชีวิตจะไปตรงกับคำที่เขาทำนาย”

แล้วเรื่องก็เป็นที่ไปตามภาษิตโบราณ...หนทางพิสุจน์ม้า กาลเวลา
พิสุจน์คน ความรักของทั้งคู่จบลงด้วยความสมหวัง แต่กระนั้นก็ยังมียสิ่ง
ที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ “ถือสา” อยู่ตลอดเวลา ก็คือ ต้องไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับทรัพย์
สมบัติของฝ่ายหญิง

กระทั่ง “รณนิต” ที่จบบัดนี้ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็ยังซบรลไม่เป็น
เพราะกลัวว่าถ้าเป็นแล้วจะผลอเอารถของภรรยามาใช้

“มันเป็นเรื่องศักดิ์ศรีของผู้ชาย เราคิดว่าเงินทองสามารถหาได้ด้วย
ตัวเอง และมันก็ทำให้ผมมีความมุ่งมั่นพยายาม”

ตอนนี้ใครมีโอกาสได้ไปเห็น “บ้านปราสาทหิน” บ้านที่ตกแต่งอย่าง
“หรุหร่า” ราวปราสาทในเทพนิยายด้วยคอนเซ็ปต์การตกแต่งห้องแบบ
นานาชาติถึง 14 ห้อง ที่อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ก็ขอบอกว่า
ล้วนมาจากน้ำพักน้ำแรงของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ทั้งสิ้น

จากสภาพปากกัดตีนถีบ ชีวิตไม่มีทางเลือกมากนัก วันนี้ สุขุม
เฉลยทรัพย์ มีทุกอย่างที่เขาขาดแคลน

เมื่อรวมกับความเข้าใจ และหมดห่วงกังวลเรื่อง “ความเป็นอยู่” ของ
ผู้เป็นภรรยาที่สามารถดูแลตัวเองได้ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็ทุ่มเทแรงกาย
แรงใจให้กับการทำงานได้เต็มที่

เบื้องหลังความสำเร็จของเจ้าพ่อโพลในวันนี้จึงมีมือเล็กๆ ของ ยุวดี

เฉลยทรัพย์ ที่พร้อมให้การส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือเสมอมา

เช่นเดียวกับ สุขุม นวลสกุล ที่มี "มือเล็กๆ" คอยให้ความช่วยเหลือมาตั้งแต่สมัยเรียนปริญญาตรีที่คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ฝ่ายหญิงเป็นรุ่นน้องฝ่ายชาย 1 ปี รู้จักและคบกันเมื่อครั้งฝ่ายชายเรียนอยู่ปี 3 ฝ่ายหญิงอยู่ปี 2

ด้วยความเป็นนักกิจกรรมตัวยง สนใจเนื้อหาชีวิตนอกห้องเรียนมากกว่านั่งนิ่งๆ ฟังเนื้อหาวิชาที่อาจารย์สอน

ฝ่ายหญิงเลยต้องช่วยจุดประกายให้ฝ่ายชาย แถมตอนจบยังได้รับปริญญาพร้อมกัน เพราะฝ่ายชายใช้เวลาเรียน 5 ปี ขณะที่ฝ่ายหญิงจำเรียนตามกำหนดเวลาปกติ 4 ปี

จากความเป็นเพื่อน ช่วยเหลือกัน สุดท้ายแปรเปลี่ยนเป็นความรักกันและพัฒนาจนกลายเป็นความรัก นี่คือเรื่องราวความรักที่เกิดขึ้นระหว่างเขา-สุขุม นวลสกุล และเธอ-อรรพรรณ วงวิญญู หญิงสาวที่มีพื้นเพดั้งเดิมเป็นชาวนครสวรรค์เช่นเดียวกับ สุขุม เฉลยทรัพย์

"ตอนเรียนก็ได้เขานี้แหละช่วยฟังเลกเชอร์ให้ สิ่งที่ดีที่สุดก็คือความเข้าใจกัน เขาเห็นเรามาทุกสภาพ ตั้งแต่ขี่มอเตอร์ไซด์ไปหรือภาคนักเลงทะเลาะชกต่อย ซึ่งในยุคของผมมักมีเรื่องทะเลาะกันระหว่างนิติศาสตร์กับรัฐศาสตร์ เราคบเป็นแฟนตอนผมอยู่ปี 4 เขาอยู่ปี 3 จนแต่งงานกันหลังผมกลับมาจากเมืองนอกแล้ว"

กว่าจะลงเอยด้วยการเป็น "บุคคลคนเดียวกัน" ตามกฎหมาย ก็เช่นเดียวกันกับ สุขุม เฉลยทรัพย์ ที่ต้องใช้เวลามากถึง 7-8 ปี

เพียงแต่ปัญหาความรักของคนทั้งคู่มีอุปสรรคเรื่องฐานะทางครอบครัว เพราะหากลูกชายคบดีเมืองใต้ต้องการแต่งงานกับใคร จะสูขอสาวสักคนก็ย่อมไม่เหมือน สุขุม เฉลยทรัพย์ ที่ต้องเอาที่นามรดกของตาไปเป็นของหมั้นหมาย

แต่ความ "ห่างไกล" นั้นต่างหากที่เป็นบททดสอบพิสูจน์ความรักของคนทั้งคู่ในยุคที่ยังไม่มีเฟซบุ๊ก เอ็มเอสเอ็น

หลังเรียนจบปริญญาตรี สุขุม นวลสกุล ขำมน้ำข้ามทะเลไปศึกษาต่อ
ไกลถึงอเมริกา ขณะที่อรรณณังอยู่ประเทศไทย

สมัยก่อนจะโทรทางไกลไปต่างประเทศก็ต้องจำเป็นจริงๆ เท่านั้น
เพราะค่าโทรแพงหูฉี่ และยังไม่มียี่ห้อโทรศัพท์แพร่หลาย โรมมิ่งกันง่ายตาย
เหมือนในปัจจุบัน

การเขียนจดหมายจึงเป็นหนทางเดียวที่จะส่งผ่านความคิดถึงกันได้
“รักแท้” อาจจะ “แพ้” ระยะทาง หากใจสองใจไม่หนักแน่นพอ

สุขุม นวลสกุล ภายนอกแม่ดูทะล่อน ทั้งไปอยู่ไกลถึงอีกซีกโลก
โอกาสที่จะคงสาวเป็นแฟนออกสังคมก็มีความเป็นไปได้สูง แต่น่าแปลกที่
สุขุม นวลสกุล กลับมั่นคงในผู้หญิงที่ชื่อ อรรณณ วังวิญญู เสมอมา

“ไม่เคยมีความรู้สึกอย่างนั้นเลยจริงๆ เหมือนปกติที่เราไปเรียน ไม่
เจอกันก็เขียนจดหมายถึงกันก็เท่านั้น แล้วเราไม่เคยปฏิเสธใครว่าเรามี
แฟน เรื่องหลอกผู้หญิงนี่ไม่เคยคิดนะ จริงอยู่ว่าเราอาจเจอคนใหม่ มี
เพื่อนไปเที่ยวด้วยกันบ้าง ก็เป็นเรื่องปกติของการมีเพื่อนเพิ่มขึ้น แต่เราก็
ไม่เคยควงใครเป็นแฟนตอนอยู่ที่ไหน เพราะเราไม่ใช่คนเหาะเหายหรือ
ปล่อยตัวเองลงไปกับเรื่องมีกิมมิกแบบนี้ ไปอยู่ในหมมเรียนจริงๆ ไม่ได้
มองเรื่องอื่นเลย”

เรื่องผู้หญิงดัดทิ้งไป เรื่องทางบ้านก็แทบไม่มีปัญหา ลูกชายรักใคร
ชอบใคร ผู้เป็นพ่อก็สนับสนุนเต็มที่

เห็นลูกชายยังไม่มีวี่แววจะแต่งงานให้เป็นเรื่องเป็นราวเสียที ผู้เป็นพ่อ
เสียอีกที่เป็นฝ่ายกระตุ้นถามงานมงคล

“มันเป็นความรู้สึกที่แบบว่าต้องแต่งงานกันสักวันหนึ่ง แต่ส่วนตัวผม
รู้สึกว่าเงินทองเรายังไม่พร้อม จนพ่อผมถามขึ้นมา เมื่อไหร่จะแต่งงาน
ผมก็บอกว่าตัวนะพร้อม แต่ไม่มีดั่งค์ พ่อเลยให้ไปเขียนงบประมาณมา
(หัวเราะ) ยังจำได้ว่าผมเขียนไป 30,000 กว่าบาท พ่อเห็นแล้วก็บอกว่า
เพิ่มให้เป็น 40,000 บาท แต่ขอเป็นโต๊ะจีนนะ เพราะผมเขียนเป็นบุฟเฟต์”

เมื่อความรักลงเอย ชีวิตคู่จึงเริ่มต้นขึ้น ซึ่ง สุขุม นวลสกุล ยอมรับว่า

ย่อมมีบ้างที่เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกันตามประสาคู่สามีภรรยาทั่วไป แต่ไม่เคยรุนแรงหรือนำเรื่องเก่าๆ กลับมาเป็นประเด็นขัดแย้ง

ที่สำคัญต้องไม่ทะเลาะให้ลูกเห็น

นอกจากนี้ หลักการครองเรือนที่ทำให้ทั้งคู่ใช้ชีวิตร่วมกันจนวัยปู่ย่าตายายก็คือ ผู้เป็นภรรยาไม่เคยสร้างปัญหาหรือสร้างภาระให้สามีต้อง “ห่วงหน้าพะวงหลัง” ทำให้ สุขุม นวลสกุล สามารถทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานได้เต็มที่ ไม่ต้องมาหงุดหงิดหัวเสียกับคำถามชวนทะเลาะทำนองว่า “ไปไหนมา” หรือ “ไปกับใคร”

ทุกวันนี้ชีวิตครอบครัวเลยมีความสุขกับวิถีชีวิตเรียบง่ายกับลูกสาวลูกชายรวมกันเป็น 4 ชีวิต อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันเมื่อไหร่ก็ออกไปหาอะไรกินด้วยกัน วันหยุดยาวก็พากันออกไปเที่ยวต่างจังหวัด

ชีวิตหมดกังวลเรื่องทางบ้านเช่นเดียวกับ สุขุม เณยทรัพย์

แต่สำหรับ สุขุม อัดวาภูมิชัย บุคคลที่เคยเติมเต็มชีวิตกลับเพิ่งถูกโรคมะเร็งคร่าชีวิตไปเมื่อ 2 ปีก่อน (ปี พ.ศ.2552)

ดร.ขวัญดี อัดวาภูมิชัย นามสกุลเดิม “รักพงศ์” ผู้เสมือนหนึ่งน้องสาวแท้ๆ ของ “สมณะโพธิรักษ์” แห่งสันติอโศก คือภรรยาของเขา กล่าวถึง ดร.ขวัญดี แล้ว ในดวง “เศรษฐศาสตร์” คนอาจุวัจก์เธอก็แค่ “ภรรยา” สุขุม อัดวาภูมิชัย

แต่สำหรับแวดวงนักเขียน ดร.ขวัญดีไม่ใช่ นักวิชาการระดับ “โนเนม” เพราะเป็นหนึ่งในนักวิชาการที่มีบทบาทโดดเด่นเทียบเคียงกับสามี ในสายสาขากฎหมาย และประวัติศาสตร์

เป็นอาจารย์สอนในภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นกรรมการซีไรต์ 9 สมัย เป็นกรรมการสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย และเป็นเจ้าของผลงานนวนิยาย *แว้งที่รัก* ซึ่งได้รับรางวัลชมเชย ประเภทสารคดี โครงการรักลูกอวอร์ดครั้งที่ 6 ในปี พ.ศ.2552

เป็นนักวิชาการที่ใครต่อใครยอมรับว่ามีภูมิความรู้ “แน่น” ปานคลัง

ขณะที่ ยุวดี เฉลยทรัพย์
และ อรรณ นวลสกุล

เลือกที่จะเออร์สรีไทร์มาเป็นแม่บ้านเต็มตัว
บทบาทของ ขวัญดี อัตวาอุทัยชัย
จึงมีภาพของการเป็น
“เวิร์กทิงวูแมน” มากกว่า

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

หนังสือ ความจำ "เยี่ยม" หัวตัวจับยาก

การเสียชีวิตของผู้เป็นภรรยาของ สุขุม อัตวาวุฒิชัย จึงค่อนข้าง
"เป็นข่าว" ในแวดวงหนังสือและนักเขียน

ตำนานความรักที่ สุขุม อัตวาวุฒิชัย ยอมรับว่าเป็น "พรหมลิขิต" นี้
เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในช่วงที่ สุขุม อัตวาวุฒิชัย กลับมา
สอนใช้ทุนในคณะเศรษฐศาสตร์ ภายหลังสำเร็จการศึกษาจากประเทศ
อังกฤษ

ในช่วงที่ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ ก่อตั้ง
โครงการบัณฑิตอาสาสมัครที่ให้อาจารย์ทุกคนในคณะต้องเป็นอาจารย์
ที่ปรึกษา เวลาเดียวกันนั้นแม้ ดร.ขวัญดีจะสอนอยู่ในคณะศิลปศาสตร์
แต่ก็รับหน้าที่เป็น "อาจารย์ที่ปรึกษา" ให้กับโครงการบัณฑิตอาสาสมัคร
ของคณะเศรษฐศาสตร์ด้วย

ความสัมพันธ์ในฐานะ "เพื่อนร่วมวิชาชีพ" ที่อยู่ในสถาบันการศึกษา
เดียวกันจึงเริ่มต้นจากตรงนี้

มีเรื่องน่าแปลกว่า ก่อนหน้านั้นทั้ง สุขุม อัตวาวุฒิชัย และ ขวัญดี
รักพงศ์ ต่างเคยเรียนอยู่ในประเทศอังกฤษด้วยกันทั้งคู่ แต่ไม่เคยพบกัน
เพราะขณะที่ สุขุม อัตวาวุฒิชัย รั้งเรียนปริญญาโทด้านเศรษฐศาสตร์
อยู่ที่เมืองโคเวนทรี ขวัญดีก็กำลังทำปริญญาเอกทางด้านวรรณคดีไทย
ที่มหาวิทยาลัยลอนดอน

หน้าเข้าต่อนั้น สุขุม อัตวาวุฒิชัย ก็มี "คู่หมั้น" ที่เมืองไทยอยู่แล้ว
สุขุม อัตวาวุฒิชัย จึงเชื่อว่าเป็นพรหมลิขิตที่ทำให้เขาได้ใช้ชีวิตคู่กับ
ดอกเตอร์ทางด้านวรรณคดีไทย เพราะหลังจากที่เขากลับมาเมืองไทย
ความรู้สึกที่เขามีต่อคู่หมั้นก็กลับเปลี่ยนแปลงไป

เปลี่ยนไปก่อนที่จะรู้จัก ขวัญดี รักพงศ์ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ในกาลต่อมา

"ตอนอยู่เมืองนอกทุกคนก็รู้ว่าผมมีคู่หมั้น ซึ่งความจริงผมควรจะได้
แต่งงานกับเขา แต่ก็ได้แต่แต่ง เพราะกลับมาเรารู้สึกว่า 'ไม่สปาร์ก' กันแล้ว

พอไม่สปาร์กทำใจละทีนี้ ก็ต้องคุยกับคู่หมั้นตรงๆ ว่าเราเลิกกันเถอะ เสียใจตอนนี้ดีกว่าเสียใจวันข้างหน้า ซึ่งเขาก็ดีนะ โอเค”

ครั้นเมื่อมีโอกาสได้รู้จัก ขวัญดี รักพงศ์ และได้ร่วมงานในฐานะ “อาจารย์ที่ปรึกษา” โครงการเดียวกัน สุขุม อัดวาอุมิชัย ก็ยอมรับว่าเธอคือคนที่เขาต้องการให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต

“ที่ประทับใจคือสารนิพนธ์ที่หนาที่สุดของบัณฑิตอาสาสมัครนี้มีเขา เป็นที่ปรึกษา และครั้งหนึ่งตอนไปค่ายอาสา ด้วยกันที่ราชสีไศล นั่งรถไป คั้นเดียวกัน ตอนนั้น ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ซึ่งยังเป็นอาจารย์สอนคณะ รัฐศาสตร์ ก็ไปด้วย เราเห็นเขาสมบุกสมบันได้ และมีชีวิตเรียบง่าย เราก็รู้สึกถูกชะตา ก็ชอบ ภาษาเขายังดีมากด้วย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษนี้เขาเก่งกว่าผมอีกนะ เขาเป็นคนเก่งมากในสายตาของเรา พอปี 24 เราก็แต่งงานกัน”

ในฐานะเป็น “นักวิชาการดั่ง” ประกอบกับทั้งคู่ไม่มีบุตร ภายหลัง แต่งงาน ภาพของการเป็น “เวิร์กกิ้งวูแมน” ของ ดร.ขวัญดี จึงค่อนข้างมี บทบาทโดดเด่นมากกว่าการ “อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน”

ขณะที่ ยุวดี เฉลยทรัพย์ ภายหลังการแต่งงานซึ่งขณะนั้นทั้งคู่สอน อยู่ที่สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยนครณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปทุมธานี เมื่อ สามิ-สุขุม เฉลยทรัพย์ ย้ายไปสอนที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิต หน้าที่ การงานก็เริ่มขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร เธอจึงขอย้ายไปสอนที่สถาบันราชภัฏ จันทรเกษม เพื่อป้องกันข้อครหาที่อาจเกิดขึ้นหากทำงานที่เดียวกับ ผู้เป็นสามี

ทำงานต่างพื้นที่ แต่ก็ยังอยู่ในกรุงเทพฯ ด้วยกัน เมื่อถึงระยะหนึ่ง ยุวดีก็ขอ “เออร์ลีรีไทร์” ในปี พ.ศ.2542 เพื่อเป็นแม่บ้านดูแลครอบครัว อย่างเต็มตัว

ส่วน อรวรรณ นวลสกุล ซึ่งไม่ได้อยู่ในสาย “วิชาการ” หลังการ แต่งงานเธอก็ยังทำงานที่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.) กระทั่ง เลือกเออร์ลีรีไทร์เช่นเดียวกับสามี

มองในแง่นี้บทบาทของผู้เป็นภรรยาของ สุขุม อัตวาวุฒิชัย จึงค่อนข้าง “เป็นที่รู้จัก” ในสังคมมากกว่า

“เขาเป็นคนเก่ง” สุขุม อัตวาวุฒิชัย เปิดเผย “คนเราอยู่ด้วยกันก็มีความเข้าใจค่อนข้างมาก เพราะมีลักษณะใกล้เคียงกัน คือใช้ชีวิตเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ บางทีไม่ต้องพูดก็ได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่มีคอนฟลิคต์ ปัญหาคือเขาเป็นพวกเพอร์เฟกชันนิสต์ จะทำอะไรต้องให้ดีที่สุด จึงมักคิดว่าตัวเองยังทำไม่ดีอยู่เรื่อย ไม่เหมือนผม ผมคิดว่าถ้าทำดีที่สุดแล้ว ผมก็พอใจกับมัน และถึงเราจะอยู่คนละสายวิชา ผมไม่ค่อยรู้เรื่องในสายของเขา เขาก็จะไม่ค่อยรู้เรื่องในสายของเรา แต่บางครั้งเขาก็มีส่วนช่วยแนะนำหนังสือที่พูดถึงเรื่องเศรษฐศาสตร์ให้ผมได้อ่านเหมือนกัน”

วันนี้ผู้เป็นภรรยาจากไป 2 ปีแล้ว แต่ที่บ้านก็ยังเต็มไปด้วยร่องรอยของภรรยา สุขุม อัตวาวุฒิชัย บอกว่า ชีวิตเหมือนขาดอะไรไป

แต่เพราะชีวิตต้องดำเนินต่อไป วันเวลาที่เหลือหลังจากนี้เขาจึงยังทุ่มเทให้กับการทำงานอย่างเต็มที่

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

ฐานันดร 4

ในยุคที่ “ทอล์กโชว์” แชนแนลและการเมืองในรูปแบบการโต้เถียงทางทีวีเมื่อประมาณ 20-30 ปีก่อน ช่วงเวลานั้นคงไม่มีใครไม่รู้จักรายการ “เวทีวาทิ” รายการที่เป็นสนาม “แจ้งเกิด” ให้กับคนเจ้าคารมฝีปากจัดจ้านหลายต่อหลายคน

แม่เหล็กของรายการนอกจาก กรณีกา ธรรมเกษร เจ้าของและผู้ดำเนินรายการแล้ว ดร.เสรี วงษ์มณฑา, สุรวงศ์ วัฒนกุล, ดร.อภิชาติ ดำดี, ดร.นันทนา นันทวโรภาส, พะเยาว์ พัฒนพงศ์, จตุพล ชมภูนิช, วสันต์ พงศ์สุประดิษฐ์ และ พนม ปิยะเจริญ ขาประจำของรายการเหล่านี้ก็กลายเป็น “นักพูด” ที่สามารถ “เรียกค่าตัว” จากการรับเชิญไปเป็นวิทยากรบรรยาย และฝึกอบรมได้เป็นกอบเป็นกำในเวลาต่อมา

รวมถึงการเล่น “มุกตลก (ร้าย) หน้าตาย” ของคนนี้ สุขุม นวลสกุล ที่มีแผนรายการติดตามลีลาทวนการเมืองอย่างตืดหนึบทุกครั้งที่มีเขาอยู่ในรายการ

จากที่คนรู้จัก สุขุม นวลสกุล อยู่แล้วในฐานะ “คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง” ที่ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดความเห็นเกี่ยวกับการบ้านการเมืองครั้งใดก็เป็น “ข่าวพาดหัว” หนังสือพิมพ์ ชื่อเสียงก็ยิ่งเข้าถึงกลุ่มชาวบ้านมากยิ่งขึ้น

จากวัยเด็กที่อยากเป็น “คนดัง” เหมือนพ่อ ที่ไปไหนใครก็รู้จัก มาบัดนี้ชื่อของ สุขุม นวลสกุล ข้ามผ่านขอบเขตการรับรู้ของมวลชนในแวดวงนักวิชาการ มาเป็นที่รู้จักในระดับประเทศแล้ว

และจากการเป็นเพียง “ผู้ร่วมรายการ (ทีวี)” เมื่อ 20 กว่าปีก่อน ขณะนี้เขายังมีฐานะเป็น “สื่อมวลชน” อีกฐานันดรหนึ่งจากการเป็นผู้ดำเนินรายการวิทยุและรายการโทรทัศน์

โดยเฉพาะการเป็น “พิธีกรร่วม” กับ สุขุม เฉลยทรัพย์ จากรายการ “ช่วยคิด ช่วยทำ” ที่ออกอากาศทุกวันพุธ เวลา 05.20-05.45 น. ทางช่อง 3

รายการทีวีหนึ่งเดียวของประเทศที่มีพิธีกรร่วมชื่อเดียวกัน แต่หากจะว่ากันจริงๆ ความเป็น “ดาว” ของ สุขุม นวลสกุล มีมาตั้งแต่เรียนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ด้วยซ้ำไป

ประธานเชียร์คณะรัฐศาสตร์ หัวหน้าเชียร์ลีดเดอร์งานฟุตบอล ประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์ นักแสดงละคร-ลิเกมหาวิทยาลัย หัวหน้าค่ายอาสาพัฒนา ประธานได้วาทิ ประสพการณ์ของการเป็น “นักกิจกรรม” เหล่านี้แน่นะว่านอกจากช่วยสร้างความกล้าแสดงออกและความมั่นใจให้กับเจ้าตัวแล้ว สุขุม นวลสกุล ก็เริ่มมี “ออร่า” ให้เห็นรางๆ

เมื่อประกอบตำแหน่ง “คณบดีคณะรัฐศาสตร์” กระทั่งไปถึง “อธิการบดี” มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยเปิดที่มีนักศึกษามากที่สุดในประเทศ รวมเข้ากับความเป็นคน “หนุ่ม” และ “ไฟแรง” กล้าพูด

กล้าแสดงออกในขณะนั้น ทำให้ สุขุม นวลสกุล กลายเป็นที่หมายปองของสื่อมวลชนไปโดยปริยาย

กระทั่งปี พ.ศ.2527 ชื่อเสียงของเขาก็แพร่กระจายสู่มวลชนอย่างรวดเร็วเมื่อ กรณีกา ธรรมเกษร เชิญไปร่วมรายการทีวีว่าที่

“ตั้งแต่ผมเป็นคนปกติคนะรัฐศาสตร์ รามฯ ผมมีความรู้สึกที่ว่า สื่อมวลชนอยากสัมภาษณ์นี่เพราะมีลูกศิษย์เยอะเมื่อเทียบกับคนปกติจุฬาฯ หรือธรรมศาสตร์ ตอนนั้นผมก็ยัง ‘เด็ก’ กว่าเพื่อนในบรรดาคนปกติด้วยกัน ผมจึงไม่ค่อยระวังคำพูด ซึ่งต่างกับคนปกติท่านอื่นๆ ที่เป็นผู้ใหญ่กันแล้ว จึงต้องระมัดระวังตัวพอสมควร เวลาผมให้สัมภาษณ์จึงเป็นข่าวพาดหัวได้ การได้ออกสื่อฯ บ่อยๆ ก็ทำให้เราเป็นที่รู้จัก คนอาจไม่เคยเห็นตัว แต่จะรู้จักชื่อ กระทั่งผมถูกเชิญไปร่วมได้วาทิในวันสถาปนามหาวิทยาลัยที่ธรรมศาสตร์ คุณกรรณิกาและ ดร.เสรี วงษ์มณฑา ไปร่วมได้วาทิด้วย พอผมลงจากเวที คุณกรรณิกาซึ่งตอนนั้นทำรายการทีวีว่าที่ก็เชิญผมไป ผมเคยดูรายการนี้ก็เชื่อว่าตัวเองทำได้จึงตอบรับคำเชิญ พอเขาเห็นว่าทำได้เลยถูกเชิญเป็นประจำ เพราะโดยเครติตผมตอนนั้นซึ่งเป็นอธิการบดี น่าจะเป็นแม่เหล็กให้เขาได้ และผมเชื่ออย่างหนึ่งเหมือนกันว่าคนเรา ถ้าไม่มีความสามารถในด้านนั้น ถึงจังหวะมามันก็ไม่เปิด ต่อมาในยุคสมัยที่เสรีภาพทางการเมืองมีมากขึ้น เวลามีการถ่ายทอดการเลือกตั้ง ไท่ไรทัศน์ ช่องต่างๆ ก็ต้องมาสัมภาษณ์ผม เพราะตอนนั้นผมพูดออกรายการทีวีว่าที่ อยู่ เวลานั้นักข่าวจะหาอาจารย์ทางรัฐศาสตร์ไปสัมภาษณ์ เอ...จะเอาใครดี อ้อ นี่ไง อาจารย์สุขุมนี่ไง กระทั่งเป็นช่องทางให้ผมก้าวสู่เส้นทางสื่อมวลชน”

ปัจจุบันรายการที่ สุขุม นวลสกุล ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการอยู่ คือรายการวิทยุ “FM 97” ทุกวันจันทร์-ศุกร์กับ โอวาท พรหมรัตนพงศ์, ทางคลื่นวิทยุ FM 96.5 เวลา 19.30-20.30 น. ร่วมกับ วิสุทธิ คมวัชรพงศ์, รายการ “ช่วยคิด ช่วยทำ” ทุกวันพุธ เวลา 05.20-05.45 น. ร่วมกับ สุขุม เฉลยทรัพย์, รายการ “ก๊วนข่าวเช้าวันหยุด” ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 06.55-07.30 น. ทางช่อง 3 กับ กฤษณะ ละไล

เมื่อนักวิชาการผันตัวเองเป็นสื่อมวลชนก็ย่อมมีข้อได้เปรียบกว่าสื่อฯ
ทั่วไปเป็นธรรมดา เพราะนอกจากความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านรัฐศาสตร์
ที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างลึกซึ้งแล้ว ความเป็น (อดีต) ครูบา
อาจารย์ที่มีลูกศิษย์ลูกหาให้ความเคารพนับถือมากมายก็ย่อมสร้างความ
น่าเชื่อถือต่อเนื้อหาที่น่าเสนอผ่านทางรายการมากขึ้น

นี่จึงเป็นข้อได้เปรียบของสื่อมวลชนสายนักวิชาการ

แต่การทำหน้าที่ในฐานะ “สื่อฯ” ย่อมหนีไม่พ้นการถูก “เพ่งเล็ง”
และการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการวางตัว

โดยเฉพาะประเด็น “แอ็บแดง” ที่ชื่อของ สุขุม นวลสกุล ถูกนำไป
โพสต์กระหน่ำ “ด่าละ” ในเว็บบอร์ดช่วงวิกฤตเสื้อเหลือง-เสื้อแดง

“มีโทรศัพท์ จดหมายมาบ่อย ว่าไม่เห็นด้วยที่อาจารย์พูดอย่างนั้น
อย่างนี้ อาจารย์เป็นพวกนี้หรือเปล่า ผมบอกถ้าความเห็นผมมันตรงกับ
พวกเสื้อแดงก็ช่วยไม่ได้ แต่เวลาความเห็นผมตรงกับเสื้อเหลืองคุณรู้ไหม
ผมก็โดนเสื้อแดงโทรมาด่าเหมือนกัน พยายามอธิบาย เรามีจุดยืนอย่างไร
ก็ยืนอย่างนั้น อย่าพยายามเข้าไปรวมกลุ่มกับเขา อยู่ข้างนอก อย่าเข้าไปลง”
สุขุม นวลสกุล ซึ่งเชื่อแน่ว่าตราบไต่ที่ยังทำหน้าที่ตรงนี้ เสี่ยงวิพากษ์
วิจารณ์ในลักษณะดังกล่าวย่อมมีอยู่เสมอ

เจ้าพ่อโพลเมืองไทย-สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็เป็นอีกคนที่น่าวิชาการเข้าสู่
สื่อกาสื่อสารมวลชน

แต่หากจะเปรียบเทียบการเข้ามาในสนามสื่อมวลชนกับ สุขุม นวลสกุล ก็
ต้องยอมรับว่าโอกาสเข้ามาในแวดวงสื่อมวลชนของ สุขุม เฉลยทรัพย์ นั้น
ได้รับอานิสงส์จาก “สวนดุสิตโพล” ที่ขณะนั้น “ดัง” จนต้องเชิญคนทำโพล
มาแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์การเมืองผ่านรายการทีวี

ซึ่งปกตินักวิชาการจากมหาวิทยาลัยบ้านๆ อย่าง “ราชภัฏ” แทบ
ไม่มีโอกาส “แหล่” มาแสดงความคิดเห็นหน้าจอโทรทัศน์

เพราะเวทีการนำเสนอความคิดเห็นมักถูกจับจองพื้นที่ไปด้วยเหล่า
อาจารย์และนักวิเคราะห์สถานการณ์จากรัฐวิสาหกิจ, ธรรมศาสตร์,

รามคำแหง, นิด้า เสียมากกว่า

ถ้าไม่ใช่เพราะ “สวนดุสิตโพล” สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็คงไม่มี “ที่ยืน” ในแวดวงสื่อมวลชน

หลังปรากฏการณ์ “สวนดุสิตโพล” จาก “มหาวิทยาลัยบ้านนอก” โดย “นักวิชาการกระเหรียง” ที่สร้างกระแสความดังของการทำโพลการเมืองระดับประเทศจนเป็นต้นตำรับให้เกิด “สำนักโพล” ของมหาวิทยาลัยชั้นนำตามมามากมาย

ชื่อของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็กลายเป็น “นักวิชาการ” ระดับเอลิสต์ที่ถูกนักข่าว “แย่งตัว” เพื่อไปสัมภาษณ์ออกรายการสดทางทีวี จนทำให้รู้จักและคุ้นเคยกับสื่อมวลชนแขนงต่างๆ และเป็นเส้นทางนำสู่การเป็น “ฐานันดร 4” ของเขาในเวลาต่อมา

เริ่มต้นจากรายการวิทยุทางคลื่น FM 90.5 ช่วงเที่ยงวันร่วมกับ ณัฐ อนุมาน ต่อมาก็ได้จัดรายการ “มิติข่าวเช้า” ซึ่งมีรูปแบบ “อ่านข่าว” ทุกวันจันทร์-ศุกร์ ช่วง 07.30-08.00 น. ทางคลื่นเดียวกัน

และถือเป็น “ต้นแบบ” อีกครั้งของการนำเสนอข่าวสารในลักษณะสรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์ด้วยการ “เล่าข่าว” ก่อนจะมีรายการ “เก็บตกจากเนชั่น” ของ “คู่ขวัญ” ในขณะนั้น คือ กนก รัตนวงศ์สกุล และ สรยุทธ สุทัศนจินดา

เป็นรูปแบบรายการที่ได้รับความนิยมอย่างยิ่งตามสื่อฯ ต่างๆ กระทั่งปัจจุบัน สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็มีงานในฐานันดร 4 ครบทุกสื่อฯ นับตั้งแต่วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

วิทยุมีรายการ “มิติข่าวเช้า” ทางคลื่น FM 90.5 ที่นับจากวันเริ่มต้นจนปัจจุบันนี้มีอายุได้ 15-16 ปีแล้ว

โทรทัศน์มีรายการ “ก่อนตัดสินใจ” ทางช่อง 11 ทุกวันเสาร์ เวลา 21.30-22.00 น.

รายการ “ช่วยคิด ช่วยทำ” ที่ออกอากาศทางช่อง 3 ร่วมกับ สุขุม นวลสกุล โดยมี ศิริบูรณ์ ณัฐพันธ์ พิธีกรที่เจนจัด เป็นตัวประสาน

ถ้าไม่ใช่เพราะ “สวนดุสิตโพล”

สุขุม เอลยทรัพย์ ก็คงไม่มี
“ที่ยืน” ในแวดวงสื่อมวลชน

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

และที่ถูกจับตามองเป็นพิเศษคือรายการ “เช้าวันนี้ที่เมืองไทย” ทางช่อง 5 ร่วมกับ สุขุม นวลสกุล ที่เข้ามา “เสียบ” แทน สมัคร สุนทรเวช กับ ดุสิต ศิริวรรณ ในปี พ.ศ.2549 เมื่อ 2 คนหลังยอมถอนตัวจากการเป็นผู้ดำเนินรายการหลังถูกแฉอย่างหนักจากการใช้คำพูดจาจ้วงพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ผ่านทางรายการรายการที่เกือบจะได้ปรับเปลี่ยนชื่อเป็น “อย่างสามชุก” หาก สุขุม อัครวาทินชัย ตอบรับข้อเสนอเข้าร่วมเป็นผู้ดำเนินรายการด้วยอีกหนึ่งคน ซึ่งจะเป็นรายการแรกของเมืองไทยที่มีคนชื่อเดียวกันมากถึง 3 คนเป็นผู้ดำเนินรายการ

ส่วนงานหนังสือพิมพ์นั้น สุขุม เฉลยทรัพย์ ก้าวเข้าสู่การเป็นคอลัมนิสต์ให้กับหนังสือพิมพ์รายวัน สยามรัฐ และ มติชน

งานที่มีจุดเริ่มต้นจากความพยายามให้เหล่าคณาจารย์จาก “ราชภัฏ” ที่สังกัดมอว่าเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยปลายแถวได้มี “พื้นที่” ในหนังสือพิมพ์

อยากให้สังคมรู้ว่าอาจารย์ราชภัฏ (สวนดุสิต) ก็มี “ถิ่น” เหมือนๆ กับอาจารย์จากมหาวิทยาลัยระดับท็อปเทนของประเทศ

เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวเองก็ต้องเริ่มต้นให้เป็นแบบอย่าง “ผมมีความคิดอยู่ว่าพอเป็นเรื่องการเมืองปุ๊บ ทำไมหนังสือพิมพ์โทรทัศน์ จะต้องเอาไม่ไปจ่อปากหรือสัมภาษณ์นักวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปนิดๆ ทำไมไม่มา ‘สวนดุสิต’ เพราะฉะนั้นการที่จะทำให้นักวิชาการสวนดุสิตก็มีหน้ามีตา ก็กำหนดไว้เลยให้คนเขียนบทความไปลงเขียนเรื่องอะไรก็ตามใส่ชื่อตัวเองแล้วก็ตามด้วยชื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต อย่างที่ผมเขียนก็อยากให้คนอ่านอ่านแล้วรู้สึกว่าคุณค่าอธิการบดี (ขณะนั้น) ยังมีเวลาเขียนเลย เราจะได้ประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย คนอ่านก็ได้ความรู้ไปด้วย”

แต่การที่มีโอกาสสร้างผลงานปรากฏในสื่อทุกแขนงก็ใช่ว่าจะนำเสนอเรื่องนั้นเรื่องนี้ได้ตามอำเภอใจ เพราะถ้าอยากให้ “สาร” นั้นเข้าถึง

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการมากที่สุด นอกจากต้องรักษาคูขยิ้นในความเป็นนักวิชาการแล้ว ก็ต้อง “ดูตาม้าตาเรือ” ให้เป็นด้วย

มิเช่นนั้นแทนที่จะ “เป็นศรีแก่ตัว” ก็กลายเป็น “แกว่งเท้าหาเสี้ยน” ไปเสียเปล่าๆ

“ทิศทางสื่อฯ เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดการนำเสนอเนื้อหา เราต้องศึกษาก่อนว่า ‘ทาร์เก็ตกรุ๊ป’ ของสื่อฯ นั้นๆ เป็นใคร ธรรมชาติของแต่ละสื่อฯ เป็นอย่างไร จึงจะนำเสนอเนื้อหาได้ถูกต้อง เช่น จะเขียนเรื่องเด็ก ป.3 อ่านหนังสือไม่ออกโดยมีการวิจัยเข้ามาเกี่ยวข้องต้องเขียนไปลงมติชน ถ้าเป็นเรื่องชาวบ้าน ไซโกแพง ก็ไปลง สยามรัฐ จะเล่นแนวเศรษฐศาสตร์ก็ไป กรุงเทพธุรกิจ ถ้าจะให้สัมภาษณ์ทางวิทยุหรือโทรทัศน์ ก็ต้องรู้ทิศทางของคลื่นว่าเป็นอย่างไร โดยเฉพาะช่วงเหลืองช่วงแดงมากๆ มีหลายครั้งเหมือนกันที่ผมถามไปตรงๆ ว่าคลื่นของคุณเหลือง หรือแดง ผมจะได้พูดถูก คือไม่ได้ไปโปรโมต เพียงแต่เสี่ยงไม่ไป ‘จี้จุด’ เขา หรือให้สัมภาษณ์ช่อง 5 ไปถึงก็ดำทวารตลอดอย่างนี้คงไม่ได้”

ส่วนประเด็นว่าบทบาทไหนที่ชอบมากกว่ากันในฐานะ “คนทำสื่อฯ” ระหว่างสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เจ้าพ่อโพลบอกว่ สื่อฯ แต่ละประเภทมี “จุดแข็ง” ที่แตกต่างกัน หากมองตลาดภาพรวม โทรทัศน์จะสร้าง “อิมแพกต์” ได้มากกว่า เพราะเข้าถึงชาวบ้านง่าย แต่การทำงานในสื่อฯ ประเภทนี้ต้องทำด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่งวด โดยเฉพาะรายการสด ข้อมูลต้องแน่น สมองต้องโปร่ง จังหวะต้องลื่นไหล มิฉะนั้นจะเกิดช่องว่างขึ้นได้ สำหรับสื่อวิทยุมีความสดและรวดเร็วกว่า แต่การทำรายการผ่านสื่อฯ ประเภทนี้ก็ต้องระมัดระวังไม่ต่างกับสื่อโทรทัศน์ เพราะที่คิดว่ “คนไม่น่าจะสนใจอะไรมาก” นั้นก็เสี่ยงต่อการโดนฟ้องหมิ่นประมาทได้ด้วยเช่นกัน ขณะที่สื่อหนังสือพิมพ์จะมีอิทธิพลทางความคิดให้กับคนมากที่สุด เพราะคนที่อ่านบทความจะเป็นชนชั้นกลางที่อ่านเนื้อหาอย่างละเอียดลึกซึ้ง มีปฏิกิริยาโต้กลับค่อนข้างมาก ทั้งในแง่การวิเคราะห์วิจารณ์ในภาคทฤษฎี และความคิดเห็น ทำให้เป็นสื่อฯ ที่ช่วยพัฒนาตัวเองได้มาก

ที่สำคัญ เมื่อเปรียบเทียบสื่อฯ ทั้ง 3 ประเภทแล้ว หนังสือพิมพ์ยังมีความ “ยั่งยืน” ในแง่ของการ “ดำรงอยู่” ของ “โปรดัคต์” มากกว่าสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ ที่ต้องเป็นไปตามกระแส และมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาอีกด้วย

แต่ไม่ว่าจะเป็นสื่อฯ ประเภทใด ปัญหาที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ พบเจอก็ไม่ต่างอะไรกับ สุขุม นวลสกุล ที่ถูกตั้งคำถามถึงการโน้มเอียงไปข้างหนึ่งข้างใดได้เช่นกัน

เพราะในฐานะ “สื่อมวลชน” ต้องนำเสนอข้อมูลรอบด้าน และวางตัวเป็นกลางตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่แล้ว การมีหมวก “นักวิชาการ” สวมทับอีกชั้นก็ยิ่งทำให้ต้องทำงานด้วยความระมัดระวังมากขึ้น

“ในการวิเคราะห์ข่าวบางครั้งมีคนโทรศัพท์มาต่อว่า คนที่เป็นสื่อเหลืองบอกว่าทำไมพูดเข้าข้างเสื้อแดง ขณะที่เสื้อแดงก็ว่าทำไมพูดเข้าข้างเสื้อเหลือง ตรงนี้ก็เป็นภาพสะท้อนให้เห็นว่าทั้งๆ ที่เราสื่อความหมายไปในทางเดียวกัน มีคอนเทนต์เหมือนกัน ช่วงเวลาเดียวกัน แต่ความแตกแยกของสังคมทำให้คนมองตรงนี้แตกต่างกันได้”

มองในอีกแง่หนึ่ง หากจะเปรียบเทียบในฐานะ “คนทำสื่อฯ” ระหว่าง สุขุม เฉลยทรัพย์ และ สุขุม นวลสกุล จะพบว่าขณะที่สุขุมคนแรกปรากฏตัวในสื่อต่างๆ ยังมีคำว่า “สวนดุสิตโพล” หรือไม่กี่ “มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต” ต่อท้ายไปด้วยเสมอ

การวิเคราะห์วิจารณ์การเมือง อย่างไรเสียภาพลักษณ์ของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็ยังมีคำว่า “นักวิชาการ” พอให้เป็นเครดิตต่อการสร้างความน่าเชื่อถือใน “ความเป็นกลาง” อยู่บ้าง

ต่างกับ สุขุม นวลสกุล ที่ ณ วันนี้ บทบาทโดดเด่นของเขากลับกลายเป็น “วิทยากร” อบรมการพูดตามหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ที่เป็น “อาชีพหลัก” หลังเออร์ลิวีไทร์จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาพลักษณ์ของการเป็นนักวิชาการกลายเป็น “อดีต” จนเหลือเพียงคราบของ “นักวิเคราะห์การเมือง”

ผลจากการตอบรับครั้งนั้นเอง
ทำให้ชื่อของ สุขุม วัฒนาวิเศษ
ผูกติดกับรายการ “เวทีชาวบ้าน” ทางช่อง 11
มาโดยตลอดเป็นเวลาหลายปี
และเป็นงานที่สร้างความปลานปล้มใจ
สูงสุดในชีวิตเมื่อสำนักพระราชวัง
มีจดหมายเชิญพระราชมารดา
รับสั่งชมเชยของพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ที่มีต่อช่อง 11
และทีมงานหลังจากได้
ทอดพระเนตรรายการ
“**เวทีชาวบ้าน**”

เมื่อแสดงความคิดเห็นอะไรออกมาด้านกับความรู้สึกของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย จึงค่อนข้างถูกวิจารณ์ “หนักหน่วง” เป็นธรรมดา

กระนั้นไม่ว่าจะอย่างไรวันนี้ สุขุม เฉลยทรัพย์ และ สุขุม นวลสกุล ก็ยังมีบทบาทโดดเด่นอยู่ในวงการสื่อฯ ที่ต่างรู้กันว่าเป็นพื้นที่ที่มีใครถอยไปเมื่อไหร่ คนอื่นก็พร้อมจะเข้ามาแทนที่ตลอดเวลา

ขณะที่เส้นทางชีวิตของคนชื่อ สุขุม อัดวาอุมิชัย ดูเหมือนว่าหลังสิ้นสุดการเป็นผู้ดำเนินรายการ “เวทีชาวบ้าน” แล้ว ชื่อ สุขุม อัดวาอุมิชัย ก็เลือนหายจากวงการนี้ไปเลย

แต่ก็เป็นทางเดินที่เขาเลือกเอง

ย้อนกลับไปราวปี พ.ศ.2536 ขณะที่รายการ “มองต่างมุม” ในเครือบริษัทวือซด็อก ของ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง กำลังขึ้นหม้อ จนเกิดกระแส “สื่อมวลชนสายนักวิชาการ” เข้ามามีบทบาทในรายการวิทยุโทรทัศน์มากมาย ห้วงเวลานั้น สุขุม อัดวาอุมิชัย เพิ่งจะรู้จักเบื่อง กับงานพิธีกร คณะเศรษฐศาสตร์ที่ตัวเองมักได้รับมอบหมายหน้าที่เป็นประจำ จนพยายามถอยตัวเองออกมา

จังหวะเดียวกับที่ ดร.เจิมศักดิ์มี “เกษตรสนทนา” ทางช่อง 11 ที่ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 20.30-21.30 น. เป็นอีกหนึ่งรายการในเครือ ซึ่งแต่เดิม ดร.เจิมศักดิ์เป็นผู้ดำเนินรายการเอง แต่เพราะ “งานขึ้นจนล้นมือ” ดร.เจิมศักดิ์จึงต้องมองหาพิธีกรคนใหม่มาทำหน้าที่แทน

ด้วยความที่เป็นอาจารย์ร่วมสำนักเดียวกันคือคณะเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ หันซ้ายแลขวา ขบคิดสตรตะเบ็ดเสร็จแล้ว ใครไหนเลยจะเหมาะสมกับการเป็นพิธีกรคนใหม่เท่ารุ่นพี่ที่ชื่อ สุขุม อัดวาอุมิชัย ซึ่งจับงานพัฒนาชนบทไทยมาตั้งแต่ต้น

“ปกติผมไม่ใช่คนเก็บตัว และเขาคงคิดว่าผมทำได้ ขณะที่ผมเห็นว่าไม่น่าจะทำให้เราเสียงาน ตรงกันข้ามผมกลับมองว่าเราจะได้ได้รับความรู้จากการทำรายการนี้ ซึ่งนำมาสอนหนังสือได้ ผมจึงไม่ปฏิเสธ”

ในที่สุด “เกษตรสนทนา” ที่เคยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตรล้วนๆ ก็

ปรับเปลี่ยนมาเป็น “เวทีชาวบ้าน” รายการที่เป็น “เวที” ให้ “ชาวบ้าน” มีโอกาสได้บอกเล่าเรื่องราวของตัวเองโดยตรง ประกอบกับรูปแบบรายการที่ถ่ายทอดเรื่องราวของการนำ “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” มาช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชนตามแนวทาง “เศรษฐกิจพอเพียง” ทำให้รายการดังกล่าว “โดดเด่น” บนหน้าจอโทรทัศน์เป็นอย่างดี

ผลจากการตอบรับครั้งนั้นเอง ทำให้ชื่อของ สุขุม อัดวาอุมิชัย ผูกติดกับรายการ “เวทีชาวบ้าน” ทางช่อง 11 มาโดยตลอดเป็นเวลาหลายปี และเป็นงานที่สร้างความปลื้มปิติใจสูงสุดในชีวิตเมื่อสำนักพระราชวังมีจดหมายเชิญพระราชกระแสรับสั่งชมเชยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อช่อง 11 และทีมงาน หลังจากได้ทอดพระเนตรรายการ “เวทีชาวบ้าน” ตอน “แมลง มิตรหรือศัตรูของชาวนา” (ออกอากาศวันที่ 16 มกราคม 2542) ดังใจความตอนหนึ่งว่า

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทอดพระเนตรรายการดังกล่าว มีพระราชกระแสรับสั่งชมเชยว่าเป็นรายการที่ให้ประโยชน์กับประชาชน รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการเกษตรแบบปลอดภัย และเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องของเกษตรโดยตรง ทรงชื่นชมท่าน (ช่อง 11) คณะผู้จัดทำรายการ ทีมดำเนินงาน ผู้ดำเนินรายการ ผู้ร่วมรายการจากกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ และประชาชนที่ร่วมรายการทุกคน”

เป็นจดหมายที่ สุขุม อัดวาอุมิชัย นำใส่กรอบและติดเอาไว้บนผนังหน้าโต๊ะทำงานมาจนกระทั่งบัดนี้

นอกจากรายการทีวีแล้ว การจัดรายการวิทยุ “เปิดประเด็น” ร่วมกับ สมบัติ จันทวงศ์ และ ธงทอง จันทรางศุ ก็เป็นอีกหนึ่งสายงานในฐานะสื่อมวลชนของ สุขุม อัดวาอุมิชัย กระทั่งครั้งหลังสุดที่เขาเกือบจะได้เป็นหนึ่งในผู้ดำเนินรายการ “อย่างสามชุก” ซึ่งมีรูปแบบเป็นการคุยข่าวโดยผู้ดำเนินรายการล้วนแล้วแต่ชื่อ “สุขุม” ทั้งสิ้น

สุขุมหนึ่งคือ สุขุม นวลสกุล เพื่อนร่วมรุ่นต่างคณะเมื่อครั้งเรียน

ปริญญาดร.ทิมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สุขุมสองคือ สุขุม เฉลยทรัพย์ ที่เขา-สุขุม อัครวาทิชัย เคยเชิญมาเป็นวิทยากรเรื่องการทำโพลเชิงลึกให้กับนักศึกษาในคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แต่ละคนพอจะรู้จักกันอยู่ หากรวมตัวกันได้ก็จะเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจในรายการทีวีเมืองไทย เพราะจะมีผู้ดำเนินรายการที่ชื่อเดียวกัน แต่มีความโดดเด่นในแต่ละสาขา

สุขุม นวลสกุล มีความเชี่ยวชาญในสายรัฐศาสตร์ ส่วน สุขุม เฉลยทรัพย์ ถนัดเรื่องการทำโพลทั้งประเด็นทางการเมืองและสังคม ขณะที่ สุขุม อัครวาทิชัย รู้ดีในเรื่องเศรษฐศาสตร์

หาก “อย่างสามสุขุม” เกิดขึ้นได้จริงก็จะเป็นรายการที่ถือว่า “ครบเครื่อง” เพราะครอบคลุมทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยมีผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านทำหน้าที่วิเคราะห์เจาะลึกและจุดประกายความคิดใหม่ๆ ให้กับผู้ชมได้

น่าเสียดายที่ “อย่างสามสุขุม” ไม่สามารถเกิดขึ้นบนหน้าจอทีวี

สุขุม อัครวาทิชัย ให้เหตุผลในการปฏิเสธครั้งนั้นว่าเป็นเพราะการทำรายการเกิดขึ้นในสมัยที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี

“สถานการณ์ไม่ได้ทำให้ผมอยากทำ เลยปฏิเสธไป เพราะจะพูดจะแสดงความคิดเห็นอะไรก็เกรงจะกระทบต่อคนที่มีอำนาจอยู่”

และจากการปฏิเสธครั้งนั้น สุขุม อัครวาทิชัย ก็เลือกทิ้งวงการสื่อมวลชน และกลับไปสอนหนังสือที่คณะเศรษฐศาสตร์ แต่ก็ยังคงติดตามข่าวสารบ้านเมืองเป็นระยะ โดยเขาให้ความเห็นในการทำงานของสื่อฯ ปัจจุบันว่าแทบจะไม่ทำประโยชน์ให้กับสังคม

“ผมดูหลายช่องก็เห็นแต่เรื่องดาราคนนี้เล็กกับคนนั้น คนนี้เป็นแฟนกับคนนี้ เสียเวลาไปครึ่งชั่วโมงคุยแต่เรื่องพวกนี้ ก็โอเคนะ มีกลุ่มคนที่ชอบ แต่ผมคิดว่าเรื่องแบบนี้ไม่มีในสื่อฯ เยอะเกินไป บางทีผมยังไม่แน่ใจว่าจะสร้างแบบอย่างให้กับสังคมหรือเปล่า อย่างดาราเปลี่ยนคู่ไปเรื่อยๆ จนดู

เป็นเรื่องธรรมดา ซึ่งจริงๆ มีเรื่องที่เป็นประโยชน์ที่สื่อฯ น่าจะได้ทำอีกมากมาย”

อย่างไรก็ตาม แม้ขณะนี้ สุขุม อัครวาทินชัย จะเหลือเพียงบทบาท “นักวิชาการ” อย่างเต็มตัว แต่เชื่อว่า จะปิดหนทางในเส้นทางสื่อมวลชนอย่างสิ้นเชิง เพราะหากวันใดที่ “บรรยาภาศ” เป็นใจให้เขาสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระโดยไม่มี “กรอบ” ทางการเมืองผูกมัด และเป็นรายการที่ให้ประโยชน์กับคนส่วนใหญ่แล้วละก็

โอกาสเข้ามาอีกครั้งเมื่อไหร่ เขาจะกลับมา

โจทย์หินซีอีโอ

ชนบทคือรากฐานของสังคมไทย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้คำจำกัดความของคำว่า "ชนบท" หมายถึง บ้านนอก เขตแดนที่พ้นตัวเมืองออกไป

ไม่ว่าไลฟ์สไตล์สังคมเมืองจะมีการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็ว 6 Mbps มีโรงหนังระบบ 3 มิติใหญ่โตมหึมา มีรถไฟฟ้าบริการรับส่งผู้โดยสารไปถึงปลายทางไม่ก็อัดใจ แต่ประชากร 80% ของประเทศยังทำไร่ไถนา เลี้ยงสัตว์ มีพาหนะคือรถอีแต่น ถนนหนทางเป็นดินสีแดง ฝุ่นคลุ้ง สำหรับผู้ที่คุ้นเคยกับสังคมเมือง หากไม่มีโอกาส "สัมผัสความจริง"

ของสังคมชนบท ก็ย่อมนึกภาพไม่ออกว่า “ช่องว่าง” ระหว่างคนในประเทศเดียวกันนั้น “ห่าง” กันขนาดไหน

ยิ่งย้อนนึกถึงสภาพเมื่อ 40-50 ปีก่อน สภาพที่ชาวชนบทยังต้อง “ไปทุ่ง” เพราะไม่มีห้องน้ำใช้ น้ำที่ใช้ดื่มกินคือน้ำบ่อ ไม่ใช่ น้ำประปา หากผู้ที่คุ้นเคยในสังคมเมืองไม่ไปเห็นกับตาคงคิดว่านั้นเป็นเรื่องโกหกปกกลม นี่จึงเป็นที่มาของ “โครงการบัณฑิตอาสาสมัคร”

ในยุคสมัยที่ช่องว่างระหว่างสังคมเมืองทั้ง “กว้าง” และ “ลึก” มากกว่าปัจจุบัน นับเป็นวิสัยทัศน์อันกว้างไกลของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ขณะดำรงตำแหน่งคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ต้องการให้นักศึกษาตลอดจนคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้ “เข้าถึง” ชนบทอย่างถ่องแท้ อันจะเพิ่มประโยชน์ในการพัฒนาชนบทในอนาคต ได้ก่อตั้ง “โครงการบัณฑิตอาสาสมัคร” ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ให้การศึกษา อบรม ฝึกฝน การให้บริการแก่ชุมชน และสร้างเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับท้องถิ่นชนบทให้แก่บัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขาและทุกสถาบัน โดยมีแก่นแท้ของโครงการอยู่ที่การสร้าง “จิตวิญญาณของอาสาสมัคร”

“โครงการบัณฑิตอาสาสมัคร” ก่อตั้งในปี พ.ศ.2512 นับจนถึงปัจจุบันอายุของโครงการซึ่งปัจจุบันได้รับการยกฐานะเป็น “สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร” มีมากกว่า 40 ปีแล้ว

ตั้งแต่แรกเริ่มก่อตั้ง ผู้อำนวยการโครงการคนแรกก็คือ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มีความตั้งใจอย่างยิ่งที่จะให้หน่วยงานแห่งนี้เป็น “บ้านหลอม” แก่บัณฑิตให้รู้จักอุทิศตนเพื่อบริการสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน

จึงนับเป็นสถาบันแห่งแรกที่จุดประกายความคิดจิตอาสา จุดกำเนิด “เอ็นจีโอ” ในยุคต่อมา

เดือนใจ ดีเทศน์, เดช พุ่มคชา, คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ล้วนเป็นหนึ่งในผลผลิตจากโครงการนี้

โดยเฉพาะหนุ่มสาวฮิปปียุค “ฉันทินจิมหาความหมาย” ประชาธิปไตยเบ่งบาน ใครมาเข้าโครงการนี้จะถูกมองว่าเป็นคนมีอุดมการณ์ไปทันที

นั่นคือการทำประโยชน์เพื่อสังคม เพราะหลักสูตรของโครงการนี้ ประกอบด้วยการเรียนภาคทฤษฎีในห้องเรียน 3 เดือน และออกภาคสนาม กินอยู่กับชาวบ้านอีก 7 เดือน โดยทำโครงการร่วมกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ เช่น โครงการณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ การปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ฯลฯ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากภาคสนามมาเขียนสารนิพนธ์

ระยะแรกที่เปิดโครงการจึงมีชีวิตชีวาเป็นยิ่งนัก แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป ยุคสมัยเปลี่ยนแปลง ความคิดของหนุ่มสาวที่เกิดในยุคสังคมบริโภคนิยมแปรผันไปตามบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่เปลี่ยนไป

คนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับเรื่องราวของตัวเองมากกว่าหนุ่มสาวรุ่นก่อน จึงเป็นโจทย์ใหญ่ที่ผู้บริหารสำนักบัณฑิตอาสาสมัครต้องวางกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในแต่ละยุคสมัยควบคู่ไปกับการปลูกฝังจิตวิญญาณอาสาสมัคร ซึ่งเป็นปรัชญาของสำนักบัณฑิตอาสาสมัครมาตั้งแต่ยุคก่อตั้ง

สำนักบัณฑิตอาสาสมัครดำเนินการได้ 17 ปี ก็มาถึงผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตอาสาสมัครคนที่ 12 ที่ชื่อ สุขุม อัดวาธุมิชัย จึงได้เกิดกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่สำคัญช่วงนี้คือการพัฒนาสำนักบัณฑิตอาสาสมัครแห่งนี้ให้เป็น “ศูนย์กลาง” ของการอบรมอาสาสมัครในประเทศไทย

อาสาสมัครของหน่วยงานรัฐตลอดจนเอกชนต่างๆ จะไปลงพื้นที่ที่ไหนก็ให้มาฝึกอบรม เรียนรู้สภาพหมู่บ้านและความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นที่สำนักบัณฑิตอาสาสมัครแห่งนี้นัก่อน

และไม่เฉพาะแต่อาสาสมัครคนไทย ยังรวมไปถึงอาสาสมัครจากต่างประเทศด้วย

ส่วนวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว สุขุม อัดวาธุมิชัย กำหนดไว้ 2 ประการ

หนึ่ง พัฒนาศักยภาพบุคลากรของสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร โดยการส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมและศึกษาต่อต่างประเทศ

สอง จัดทำ “ศูนย์ข้อมูลพัฒนาชนบทไทย” ที่เขาหวังจะเป็นแหล่ง

ข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับสภาวะชนบทในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่การศึกษา สาธารณสุข การเกษตร ฯลฯ

หากปรากฏเป็นจริงได้ สำนักบัณฑิตอาสาสมัครก็จะกลายเป็นแหล่ง ข้อมูลและศูนย์ฝึกอบรมที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ

เส้นทางการก้าวอย่างสู่ตำแหน่งผู้บริหารสำนักบัณฑิตอาสาสมัครของ สุขุม อิตวาวุฒิชัย นั้นเริ่มต้นจากการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของสำนัก บัณฑิตฯ ตามนโยบายของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ที่กำหนดให้อาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ทุกคนต้องเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของโครงการ ต่อมาได้รับการ แต่งตั้งให้เป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการในช่วงที่ ศ.วนิดา จิตต์หมั่น เป็นผู้อำนวยการ และเมื่อมีการสรรหาผู้อำนวยการคนใหม่แทน ศ.วนิดา ซึ่งบริหารครบเทอมแล้ว เขาก็ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการของสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร

ตลอด 4 ปีของการดำรงตำแหน่งดังกล่าว (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529- 2533) สุขุม อิตวาวุฒิชัย มีความพยายามอย่างยิ่งยวดในการผลักดันให้ สำนักบัณฑิตอาสาสมัครกลายเป็นศูนย์กลางของอาสาสมัครในประเทศไทย โดยเฉพาะการจัดทำ “ศูนย์ข้อมูลพัฒนาชนบทไทย”

“แต่ละปีเรามีบัณฑิตอาสาสมัคร 40-50 คน ซึ่งออกไปอยู่ในหมู่บ้าน ต่างๆ ทั่วทุกภาคและกลับมาเขียนสารนิพนธ์อยู่แล้ว ข้อมูลพวกนี้หากไม่ นำมาพัฒนาต่อก็จะเป็นเพียง ‘สารนิพนธ์’ เท่านั้น จริงๆ แล้วจะนำมาใช้ ประโยชน์และสร้างประโยชน์เพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่ของสำนักบัณฑิต อาสาสมัครได้ ด้วยการนำสารนิพนธ์เหล่านั้นมาแยกวิเคราะห์เป็นกลุ่มๆ แบ่งเจ้าหน้าที่ศึกษาข้อมูลจากพื้นที่ที่บัณฑิตอาสาสมัครเข้าไปอยู่ จากนั้น ทำออกมาเป็นสิ่งพิมพ์ เช่น รายงานภาวะสาธารณสุขของชนบทในแต่ละ พื้นที่ ซึ่งทำได้ทุกปี พอหลายปีเข้าก็เอามาศึกษาเชิงช่วงเวลาต่างๆ ซึ่งจะ มีประโยชน์ต่องานของอาสาสมัคร ความรู้เหล่านี้ยังสามารถนำมาใช้อบรม อาสาสมัครจากองค์กรเอกชนที่ต้องออกไปทำงานในชนบทได้ด้วย หรือถ้า เป็นอาสาสมัครจากต่างประเทศก็มาฝึกอบรมกับเราก่อน รู้วิธีการทำงาน

กับชาวบ้าน รู้จักการอยู่ร่วมกับชาวบ้านในแต่ละพื้นที่ เพราะเรามีความรู้ที่สั่งสมมากขึ้นทุกปี"

นั่นคืองานในฐานะผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตอาสาสมัครที่เขาเข้ามามีส่วนร่วม

น่าเสียดายที่ สุขุม อัตวาวุฒิชัย รับหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตอาสาสมัครได้เพียง 4 ปีเท่านั้น โครงการที่น่าจะเกิดความต่อเนื่องก็ต้องหยุดชะงักลง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสำนักบัณฑิตอาสาสมัครคนใหม่

คนเปลี่ยน ความคิดเปลี่ยน นโยบายย่อมเปลี่ยนตาม

กระนั้น สุขุม อัตวาวุฒิชัย ก็ยังหวังว่าในยุคต่อๆ ไปจะมีผู้บริหารสำนักบัณฑิตอาสาสมัครรุ่นหลังที่มีแนวคิดเช่นเดียวกับเขา

หันไปดูอดีตเพื่อนร่วมรุ่น สุขุม นวลสกุล ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยเปิดที่มีเสียงลือเสียงบอกเล่ากันว่า เป็น "ดินแดนมาเฟีย"

จากอาจารย์ช่วยสอนในปี พ.ศ.2514 สู่อำนาจแห่งหัวหน้าภาควิชา รองคณบดี คณบดี จนกระทั่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัยเปิดเพียงแห่งเดียวของประเทศในปี พ.ศ.2526 โดยใช้เวลาเพียงแค่ 11 ปี แม้ดูเหมือนว่า สุขุม นวลสกุล เติบโตในหน้าที่การงานอย่างรวดเร็ว แต่เพราะเขายู่อรามคำแหงมาตั้งแต่ต้น เขาจึงมั่นใจว่าตัวเองเป็นคนหนึ่งที่รู้จักรามคำแหงทุกตารางนิ้ว เมื่อเชื่อมั่นว่ารู้จักมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นอย่างดี เขาจึงเชื่อมั่นว่าเขาสามารถเป็นอธิการบดีที่ดีได้

และนั่นคือเหตุผลที่ทำให้เขาตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งตำแหน่งอธิการบดี

สุขุม นวลสกุล ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกในปี พ.ศ.2523 ขณะอายุได้ 37 ปี ซึ่งนับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดขององค์กร และผลการเลือกตั้งครั้งนั้นก็เป็นที่ไปตามที่คาดการณ์

แพ้ เพราะอายุยังน้อยและขาดประสบการณ์ในการเลือกตั้ง

แต่แพ้นแรกใช้ว่าจะยอมแพ้ อีก 2 ปีต่อมาเขาตัดสินใจลงเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง และคราวนี้เขามีความมั่นใจมากกว่าเดิม เพราะเคยผ่านประสบการณ์การเลือกตั้งตำแหน่งอธิการบดีมาแล้ว นั้นประเด็นที่หนึ่ง เมื่อรวมกับอายุที่มากขึ้นอีกนิดหนึ่ง แต่กลับดูเหมือนคนผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน คราวนี้นอกจากได้คะแนนจากกองเชียร์กลุ่มเดิมที่เคยสนับสนุนให้เขาแล้ว สุขุม นวลสกุล ยังได้กลุ่มคนสนับสนุนกลุ่มใหม่ที่ลงคะแนนเพิ่มขึ้นมาให้ด้วย

ลงเลือกตั้งครั้งนี้ สุขุม นวลสกุล จึงได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหงอย่างท่วมท้น

ในวัยเพียง 39 ปี ขณะดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดขององค์กร สุขุม นวลสกุล ได้สร้างผลงานที่เขามีความภาคภูมิใจมาจนถึงบัดนี้ก็คือ การที่สามารถเปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 ได้ หลังจากเกิดปัญหายืดเยื้อไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ในยุคอธิการบดีคนก่อนเขาถึง 2 รุ่น

และก่อนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงจะขยับขยายไปสู่มหาวิทยาลัยรามคำแหงแห่งที่ 2 ย่านบางนา ภารกิจที่หนักหน่วงยิ่งนักในตำแหน่ง "อธิการบดี" ก่อนหน้านั้นก็คือ การปราบปรามการค้าชิตในมหาวิทยาลัยที่มีการ "เรียกค่าคุ้มครอง" แถมยังมีการหลอกลวงนักศึกษาใหม่โดยสัญญาว่าจะส่งซีดีคำสอนให้เป็นรายวิชาทุกเดือน

หลอกให้เสียเงิน แต่ไม่ทำตามสัญญา

การ "สะสาง" ปัญหาจึงต้องใช้ "ใจ" แลก "ใจ" เพื่อดึงภาพลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือในด้านวิชาการให้กลับคืนมา "ถึงขนาดโดนขู่ก็ยิ่งเคย แต่เราก็นิ่งคุยกับเขา เขาบอกไม่มีปัญหาหรอก ถ้าอาจารย์ตรงไปตรงมาจริงๆ อาจารย์ไม่ให้ผมขายไม่เป็นไร แต่อาจารย์อย่าให้คนอื่นขายนะ ถ้ากันผมแล้วไปให้คนอื่นขายนี่มีเรื่องแน่"

ส่วนการเปิด "รามฯ 2" นั้น ปัญหาก็ก็น่าสนใจกับคำถามไต่ถามไขอะไรเกิดก่อนกัน

เด็กบ่นว่าไกล จะไปกี่ต่อเมื่อมีรถ ส่วนรถเมล์ก็ไม่ยอมวิ่งถ้าไม่มี
นักศึกษาไปเรียน

สุดท้ายบานปลายเป็นประเด็นขัดแย้งถึงขั้นนักศึกษาเดินขบวน
ประท้วงที่ทำเนียบรัฐบาล โดยตั้งประเด็นอธิการบดีได้รับผลประโยชน์ จน
สุขุม นวลสกุล ต้องลงทุนเข้าเวลาสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ออก
รายการชี้แจง

“ตอนนั้นรามฯ 2 มันมีอยู่แล้ว เพียงแต่เปิดไม่ได้ เมื่อมาถึงสมัยผม
ในฐานะผู้บริหารผมก็อยากเปิดให้ได้ เพื่อมหาวิทยาลัยจะได้ก้าวหน้าสักที
พวกองค์การนักศึกษาเห็นว่าไม่สะดวกก็ไม่เอา ไม่ไป พยายามหาเหตุว่า
เราได้ผลประโยชน์ เดินขบวน ตั้งเวทีประท้วงด่าผมโกงอย่างนั้นอย่างนี้
ตอนนั้นผมขับรถตามไปดูว่าเขายกขบวนไปทำอะไรกันบ้างที่หน้าทำเนียบ
พอได้ยินว่าด่าผม ผมก็ขอขึ้นเวทีเลย เพราะเราไม่เคยคิดว่าใครจะมาว่า
เราแบบนี้ แต่ดันโดนแกล้งเปิดเสียงแทรกดังไม่เป็นศัพท์ตอนเราพูด
ต่อมาผมต้องออกไปปลื๊วชี้แจง เข้าเวลาสถานีโทรทัศน์ออกรายการช่วยให้
พวกเขาลงได้สวยๆ ไม่เสียหน้า จึงเลิกประท้วงไป ขอให้เราเซ็นสัญญา
2-3 ข้อ ซึ่งผมยอมนะ นั่นคือรถเมล์ต้องพอ ทุกคนต้องมีที่นั่งเรียน คือ
ที่รามฯ 1 มันเบียดกันจนไม่มีที่ ถ้าไปอยู่รามฯ 2 จะเรียนได้เต็มที่เลย
เพราะมันว่าง ตอนนั้นถ้ามีใครยื่นแม้แต่คนเดียว ผมรับผิดขอยนะ” สุขุม
นวลสกุล เข้าความถึงความกล้าท่ามกลางความเสี่ยงต่อการถูกไล่ออกจาก
ตำแหน่งและถูกทำร้ายร่างกาย ซึ่งอาจรุนแรงจนกระทบต่อความปลอดภัย
ของชีวิตได้

แต่หากไม่ตัดสินใจทำอะไรสักอย่างในวันนั้น วันนั้นก็อาจยังคงหา
คำตอบไม่ได้ว่า แล้วมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่บางนาจะเปิดได้เมื่อไหร่
ตั้งนี้แล้วชื่อของ สุขุม นวลสกุล จึงต้องปรากฏขึ้นมาทุกครั้งเมื่อมี
การพูดถึงการขยายห้องเรียนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงไปสู่ย่านบางนา

นี่จึงเป็นอีกปัญหาที่ต้องใช้ใจแลกลใจเข้าคลี่คลายสถานการณ์ และ
เป็นอีกเหตุการณ์ที่พิสูจน์ภาวะผู้นำของ สุขุม นวลสกุล ได้เป็นอย่างดี

ถ้าจะบอกสวนดุสิตคือสุขุม
สุขุมคือสวนดุสิต
เหมือนสวนดุสิตโพลาคือสุขุม
สุขุมคือสวนดุสิตโพลา
แบบนี้จะไม่ยั่งยืน

สวนดุสิตโพลา
SUAN DUSIT POLA

อีกประการหนึ่ง หากประชามรมาค้ำแห่งไม่มีความเชื่อมั่นในความ
สามารถของผู้บริหารคนนี้ เขาก็คงไม่ได้รับเลือกให้เป็นอธิการบดีถึง 2
สมัยเด็ดขาด

มันจึงเป็นความภาคภูมิใจที่สุดในชีวิตอีกเช่นกัน

วันนี้ชื่อของ สุขุม นวลสกุล ดิตลมนบนไปแล้ว ทั้งในฐานะนักพูด
นักวิเคราะห์การเมือง และในฐานะผู้บริหารที่กล้าคิดและลงมือ “take action”
โดยไม่หวั่นเกรงต่ออิทธิพลที่รายรอบใกล้ตัว

ความรู้สึกภาคภูมิใจนี้คงคล้ายคลึงกับ สุขุม เฉลยทรัพย์ ที่ชีวิต
เริ่มต้นจากการเป็นเพียงครูประชาบาล มาสู่การเป็นผู้ก่อตั้งสำนักสวนดุสิต
โพล ที่ปลุกกระแส “โพลพีเวอร์” จนกลายเป็นสิ่งที่ต้องมีการทำโพลทุกครั้ง
เมื่อมีการเลือกตั้ง

ผลงานที่ส่งให้เขาก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต

จากสถาบันการศึกษาที่มีชนมณเฑียรเป็นจุดขาย ปัจจุบันสวนดุสิต
โพลนับเป็นอีกหนึ่ง “โปรดักต์” ขึ้นหม้อของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

เด็กรุ่นใหม่อยากเข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตส่วนหนึ่ง
ก็เพราะมีสวนดุสิตโพล

สุขุม เฉลยทรัพย์ จึงมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ภาพลักษณ์ของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเปลี่ยนไป

และภายหลังการปลุกปั้นสวนดุสิตโพลสำเร็จจนโด่งดังได้ 12 ปี สุขุม
เฉลยทรัพย์ ก็ก้าวสู่ตำแหน่งอธิการบดีในปี พ.ศ.2546

ในปีนั้นยังเป็นช่วงรอยต่อของการเปลี่ยนฐานะ “สถาบันราชภัฏ
สวนดุสิต” เป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต”

เป็นช่วงเวลาเดียวกับที่อธิการบดีคนก่อนหน้านั้น คือ ดร.ศิริโรจน์
ผลพันธุ์นิน ดำรงตำแหน่งครบกำหนด 2 วาระ ทำให้ต้องสรรหาอธิการบดี
คนใหม่อีกครั้ง

เห็นทั่วสถาบันแล้วไม่มีใครเหมาะสมเท่าเจ้าพ่อโพลเมืองไทยคนนี้

“ผมตกปากรับคำไปทั้งๆ ที่ไม่ได้ชอบ โดยเฉพาะการเป็นหัวเรือใหญ่ อย่างอธิการบดีต้องบริหารนักพอสสมควร จะหันไปทำอย่างอื่นก็ลำบาก ขณะที่ผมชอบทำงานทั้งแบบได้คิดและทำ มากกว่าจะคิดหรือได้แค่สั่งการ อย่างเดียว แต่เพื่อประทับประคองให้มหาวิทยาลัยผ่านขึ้นมากด้วยความเรียบร้อย ผมจึงยินดีรับหน้าที่นี้ แต่ก็ได้ตกลงกับ ดร.ศิริจนว่า ผมจะทำหน้าที่นี้เพียงสมัยเดียวคือ 2 ปีเท่านั้น และระหว่างที่ผมเป็นอธิการบดี ดร.ศิริจนต้องเป็นรองอธิการบดีให้ผม”

ย้อนกลับไปถึงเส้นทางสายบริหารก่อนจะดำรงตำแหน่งอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จะว่าไป สุขุม แลยทรัพย์ มีภาวะผู้นำมาตั้งแต่เด็กๆ แล้ว เพราะเขาเป็นลูกคนหัวปีในครอบครัวครูชนบท ซึ่งต้องรับผิดชอบดูแลน้อง หรือแม้แต่การแบกรับความคาดหวังของพ่อแม่ ในเรื่องการเรียน จากการที่ต้องดูแลน้องๆ ทำให้เขากลายเป็นผู้นำกลุ่มเพื่อนๆ นักเรียนด้วยกัน โดยครั้งหนึ่งช่วงเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. (รุ่น 10) ที่ นครสวรรค์ เขาเคยเป็นผู้นำประท้วงด้วยการคว่ำถาดอาหาร เมื่อพบว่า แม่ครัวักยกของประมาณอาหารมือกลางวันของโรงเรียน ทำให้นักเรียนทั่วไปได้รับอาหารในปริมาณต่ำกว่ามาตรฐาน จัดการแสดงล้อเลียนครู ที่ให้เกรดไม่ยุติธรรมจนเกือบไม่ได้รับประกาศนียบัตร รวมถึงไม่ได้รับการคัดเลือกให้เรียนต่อ ป.กศ.สูง เนื่องจากออกมาเปิดเผยเรื่องการประจบสอพลอและความลำเอียงในการให้เกรดของอาจารย์ ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นคัดค้านนายอำเภอซึ่งดูแลรับผิดชอบโรงเรียนประถมในการประชุมครูทั้งจังหวัดนครสวรรค์ เมื่อเป็นครูประจำบาลปีแรก (ปี พ.ศ.2514)

กระทั่งเข้าไปสอนที่วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นที่ฝึกปรี้อให้เขาได้เรียนรู้ระบบการทำงานที่จริงจังและมาสอนที่วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยการณณ์ ผ่านประสบการณ์การสอนมาพอสสมควร สุขุม แลยทรัพย์ ก็ได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานอธิการ ก่อนตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งที่ใหญ่ขึ้นของฝ่ายบริหาร นั่นคือตำแหน่งรองอธิการ ฝ่ายกิจการนักศึกษา

การเลือกตั้งครั้งนี้เองที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ ต้องพบเจอรูปแบบการหาเสียงเลือกตั้งไม่ต่างอะไรกับการเลือกตั้งของนักการเมืองที่มีการแบ่งฝ่ายแบ่งพวก และการให้ตำแหน่งต่างๆ หากได้รับการเลือกตั้ง รวมถึงการออกบัตรสนทน่ที่ดิสเครดิตฝ่ายตรงข้าม

ฝ่าฟันกับการหาเสียงที่สกรปรกของฝ่ายตรงข้ามมาได้จนมีคะแนนมาเป็นอันดับ 1 แต่ด้วยเหตุผลบางประการเขาก็ไม่ได้รับการแต่งตั้ง

“ครั้งนั้นอธิการเป็นคนนับคะแนนเลือกตั้งด้วยตัวเอง ผมมารู้ในตอนหลังว่ามีรองอธิการฝ่ายบริหารท่านหนึ่งบอกกับอธิการว่าผมเป็นพวกหัวรุนแรง เอียงซ้าย เป็นหัวโจกในการเผาจวนผู้ว่าฯ ที่นครศรีธรรมราช ทำให้ผมไม่ได้รับการแต่งตั้ง ซึ่งความจริงประเด็นหลังนี้ผมยังเรียนปริญญาโทอยู่ที่ มศว ประสานมิตร อยู่เลย”

จากประสบการณ์การเลือกตั้งครั้งนั้นทำให้ สุขุม เฉลยทรัพย์ คิดอยู่เสมอว่าวันใดที่เขาได้รับตำแหน่งผู้บริหาร เขาจะไม่หุบปาก ไม่ฟังความข้างเดียวเป็นอันขาด

หลังพลาดตำแหน่งและฝ่ายแพ้การเลือกตั้ง สุขุม เฉลยทรัพย์ จึงเบนเข็มทิศชีวิตไปเขียนผลงานวิชาการ จนกระทั่งได้รับตำแหน่งทางวิชาการเป็น “ผู้ช่วยศาสตราจารย์” และไปศึกษาต่อในหลักสูตรสูงกว่าปริญญาโทที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนเป็นจุดกำเนิดของ “สวนดุสิตโพล” และทำให้เขาได้รับฉายา “เจ้าพ่อโพล” ในทุกวันนี้

จากวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ สู่วิทยาลัยครูสวนดุสิต ตำแหน่งหน้าที่การงานของ สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็เริ่มได้เต้าจากการเป็นหน้าห้องอธิการ รศ.ลำพอง บุญช่วย ที่ดึงตัวเขามาจากวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ สู่ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายธุรการ หัวหน้าสำนักงานอธิการ รองอธิการบดี และอธิการบดีในที่สุด

สุขุม เฉลยทรัพย์ ยอมรับว่า การรับหน้าที่ดังกล่าวสร้างความเครียดและความกดดันไม่น้อย เพราะในตำแหน่งผู้บริหารองค์กรนอกจากต้องกำกับดูแลให้หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อยแล้ว ใน

ฐานะอธิการบดี ถ้าไม่อยากถูกตราหน้าว่า “ไม่มีผลงาน” ก็ต้องสร้างสรรค์ความคิดริเริ่มใหม่ ๆ

ช่วง 2 ปีที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ เข้ามารับหน้าที่อธิการบดี แม้เจ้าตัวจะบอกว่าเพียงเพื่อประดับประดาสถาบันให้ผ่านช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านไปด้วยความเรียบร้อย แต่ก็ในช่วงที่เขามีผลงานโดดเด่นไม่น้อยนับตั้งแต่การส่งเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยไปดูงานต่างประเทศ การให้ทุนอาจารย์ไปศึกษาต่อ ซึ่งงบประมาณตรงนี้นับจนถึงปัจจุบันก็มีมากถึง 400 ล้านบาท

การจัดโครงการ “บุฟเฟต์ 20 บาท” เพื่อบริการนักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยให้สามารถกินอิ่มสโลว์บุฟเฟต์ที่สามารถดักอะไรกินก็ได้อย่างได้ในราคาเดียว

ที่เด่นชัดที่สุดคือการปรับกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต แทนที่จะใช้วิธี “ตั้งรับ” ก็ใช้วิธีเปิดมิติเชิงรุก นั่นคือพาตัวมหาวิทยาลัยออกไปภายนอก นำสิ่งที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัยออกไปให้คนข้างนอกรู้จักถึงบ้าน พร้อมกับนำเสนอ “โปรดักต์” ใหม่ ๆ ควบคู่กันไป เช่น

สวนดุสิตทำเบเกอรี่อร่อย แทนที่จะวางขายอยู่แต่ในมหาวิทยาลัย ก็มีการออกรถโมบายล์นำขนมไป (พร้อมสาธิต) ตามงานกาชาด ไอทีอปในพื้นที่ต่าง ๆ

จัดตั้ง “โรงเรียนอาหารนานาชาติ” เพื่อขยายฐานความรู้ด้านการทำอาหารนอกเหนือไปจากโรงแรมสวนดุสิตเพลส หรือโฮมเบเกอรี่ของสวนดุสิต

การให้สัมภาษณ์ลงสื่อฯ ต่างๆ การออกหนังสือ วารสาร เผยแพร่ผลงานของคณาจารย์มหาวิทยาลัยให้ปรากฏในข้อมูลสารสนเทศของห้องสมุดทุกแห่ง

สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรให้เป็นที่รู้จักกว้างขวาง อาจจะบอกว่าเป็น “ยุคทองในการโปรโมต” ของสวนดุสิตก็คงไม่เวอร์เกินไป

ให้สังคมรู้จักผลิตภัณฑ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ไม่ใช่รู้จัก

เพราะสวนดุสิตมีคณชื้อ สุขุม เฉลยทรัพย์

"ถ้าจะบอกสวนดุสิตคือสุขุม สุขุมคือสวนดุสิต เหมือนสวนดุสิตโพล คือสุขุม สุขุมคือสวนดุสิตโพล แบบนี้จะไม่ยั่งยืน"

เพื่อเป็นการสร้างความแข็งแกร่งให้มหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืนก็ต้องพัฒนาบุคลากรให้ได้ระดับ "มืออาชีพ" เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้าไปมีบทบาทในเรื่องต่างๆ เช่น การเป็นวิทยากร การทำเวิร์กช็อป

ซึ่ง สุขุม เฉลยทรัพย์ ยอมรับว่า การสร้างคนให้เข้มแข็งขึ้น เป็น "ผลพลอยได้" ที่คุ้มค่าในช่วงที่เขาเป็นอธิการบดี เนื่องเพราะการที่ตัวเองไม่สามารถลงมือคลุกงานเองได้ก็ต้องพยายามค้นหาผู้ที่มีศักยภาพให้ไปทำงานแทน

และด้วยการพัฒนาบุคลากรในลักษณะนี้ แม้มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตจะไม่มี สุขุม เฉลยทรัพย์ อีกต่อไป แต่จะมีคนรุ่นใหม่ที่จะเป็น "ตัวตายตัวแทน" สร้างชื่อเสียงและความมั่นคงให้กับสถาบันต่อไปได้

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

คนต้นแบบ

จากเด็กชายแดนใต้สู่สังคมเมืองหลวง จากเด็กบ้านนอกสู่ความศิวิไลซ์ในเมืองกรุง และจากชีวิตคนกรุงที่หันเหความสนใจไปสู่เรื่องราวของภาคเกษตรกรในชนบท 3 ชีวิต 3 ที่มาของคนชื่อ “สุขุม” ได้เรียนรู้ เติบโต บ่มเพาะความคิด ผ่านประสบการณ์ ผสานเข้ากับบุคลิกลักษณะเฉพาะที่บ่งบอกตัวตนแต่ละบุคคล จนกลายเป็นจุดเด่นที่แตกต่าง

สุขุม นวลสกุล เด็กหัวดีที่ไม่ขยันอ่านหนังสือ จนชีวิตเกือบตึงเหวลงเรื่อยๆ กระทั่งถูกบิดาบังคับให้เข้าเขียนสารพัด สุขุม นวลสกุล จึงค่อยๆ เปลี่ยนแปลง เติบโต และสร้างตัวตนจนมีชื่อเสียงตั้งแต่เรียนมหาวิทยาลัย กระทั่งเป็นอาจารย์สอนรัฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเปิดที่มีนักศึกษาอยากเข้ามาเรียนด้วยมากที่สุด ก่อนจะก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งอธิการบดี และเป็นที่รู้จักกันดีในฐานะนักวิเคราะห์การเมืองไทย นักพูดฝีปากกล้า

สุขุม อัตวาวุฒิชัย ชีวิตที่วางเป้าหมายชัดเจนตั้งแต่เด็กๆ เติบโตไปแต่ละช่วงตามเส้นทางที่กำหนดไว้ในใจ จนกลายเป็นอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แล้วเข้าสู่วงการโทรทัศน์ด้วยการเป็นพิธีกรรายการ “เวทีชาวบ้าน” ที่ถือได้ว่าเป็นรายการแรกที่ “เปิดโลกทัศน์” ให้สังคมได้สัมผัสความเป็นจริงของชนบทและภาคเกษตรมากขึ้น กับการพยายามในฐานะผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตอาสาพัฒนาชนบท ที่ต้องการให้สำนักบัณฑิตฯ เป็นศูนย์กลางงานอาสาพัฒนาชนบทของประเทศ

สุขุม เฉลยทรัพย์ จากเด็กบ้านนอกที่ต้องต่อสู้กับความยากลำบากของชีวิตเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง อาศัยความมุมานะ บากบั่น ขยันเรียน ประกอบกับบุคลิกที่เป็นคนหัวก้าวหน้า นำพาชีวิตสู่ความรุ่งโรจน์ในฐานะ “เจ้าพ่อโพลเมืองไทย” และพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตให้กลายเป็นสถาบันการศึกษาที่น่าจับตามองเป็นอย่างยิ่ง

ไม่ว่าแต่ละคนจะมี “ฐานราก” ของครอบครัวมาอย่างไร ด้วยวิถีชีวิตที่แตกต่าง กับทางที่แต่ละคนเลือกเดิน ทำให้ทั้ง 3 ชีวิตจึงต่างมี “ตัวตน” เฉพาะตัวยากที่ใครจะเลียนแบบได้ แต่กระนั้นความเป็น “ครู” ของทั้ง 3 “สุขุม” ที่เป็นอยู่ดูจะเดียวกันก็ได้กลายเป็น “ต้นแบบ” ให้กับคนรุ่นใหม่ในการทำงานและการใช้ชีวิต ดังเช่นบุคคลต่อไปนี้

สุรวงศ์ วัฒนกุล

วิทยากรบรรยาย นักพูดอิสระ

คอนต้นแบบ : สุขุม นวลสกุล

สมัยก่อนผมตั้งใจเป็นนักการเมือง ซึ่งต้องพูดเป็น จึงเริ่มไต่ระดับด้วยการเป็นนักได้วาทิ ตอนที่ผมเรียนรามฯ ในปี 2518 ผมต้องไปแข่งได้วาทิในหัวข้อ "การบ้านสำคัญกว่าการเมือง" ด้วยความที่ไม่รู้เรื่องการเมืองเลย จึงถามคนในรามฯ ว่าถ้าผมจะปรึกษาข้อมูลเรื่องการเมือง ผมจะถามอาจารย์ระดับมืออาชีพท่านไหนได้ เขาก็ชี้ไปที่คณะรัฐศาสตร์ บอกให้ไปหาอาจารย์สุขุม นวลสกุล

ผมไม่รู้จักอาจารย์สุขุม เลยใจดีสู้เสือเดินไปขอเข้าพบอาจารย์สุขุม ที่คณะรัฐศาสตร์ แจ้งความประสงค์ให้ทราบ ท่านก็ยิ้ม เดินไปเอาเก้าอี้ให้ผมนั่ง แล้วก็อธิบาย วิเคราะห์ประเด็นแง่มุมทางการเมืองที่ควรนำเสนอ

มีบอกมุกให้ด้วย จึงประทับใจอาจารย์สุขุมมาก ทั้งๆ ที่ไม่รู้จักกันมาก่อน และผลปรากฏผมก็ได้ว่าที่ชนะ ตอนนั้นจะเรียกว่าผมมีรางวัลโดยมี เทพสุขุม นวลสกุล ลงประทับก็ไม่ผิดนัก จากนั้นผมก็เป็นที่รู้จักในรามฯ มากขึ้นในฐานะนักได้ว่าที่ กระทั่งเรียนจบในปี พ.ศ.2522 เป็นต้นมา ผมก็ยึดวิทยากรเป็นอาชีพ เปิดบริษัทและออกรายการทีวีเป็นไซด์ไลน์ ตอนนั้นมีรายการทีวีว่าที่ของคุณกรรณิกา ธรรมเกษร พอที่อาจารย์ ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ ถอนตัว พี่แฉ่-กรรณิกา ถามว่าจะเอาใครดีที่เป็น ผู้ใหญ่คล้ายๆ อาจารย์ทินวัฒน์ ผมเสนอชื่ออาจารย์สุขุมไป เพราะ ท่านสอนเขามาก อาจารย์สุขุมเลยได้ก้าวเข้ามาสู่รายการนี้

สิ่งที่ผมประทับใจในตัวอาจารย์สุขุม คือความเป็นผู้ใหญ่ มีน้ำใจ ช่วงแรกที่ผมตั้งสำนักงานฝึกอบรม เรายังไม่ดังมาก กะว่ามีคนเข้าคอร์ส 30 คนจะมีกำไร ปรากฏมากัน 12 คน เราไม่จัดก็ไม่ได้ เดี๋ยวเขาตำเอา ก็จัดและขาดทุน ผมเชิญอาจารย์สุขุมมาบรรยายด้วย บรรยายเสร็จท่านก็คืนของค่าตัว เพราะเห็นว่าผมขาดทุน นอกจากนั้นอาจารย์ยังสอนเป็น รูปธรรมให้ผมหลายๆ เรื่อง เช่น ผมเป็นคนใจร้อน อาจารย์ก็สอนผมว่า คุณชอบดูหนังจีนไซ้ไหม สุรวงศ์ หนึ่งจีนเวลาจอมยุทธ์ 2 คนมาเจอกัน ใช้นั้นก็คิดว่าตัวเองเก่ง ใช้นี้ก็คิดว่าตัวเองแน่ เลยมักเอาฝ่ามือปะทะแล้ว มีไอขาวๆ มาจากฝ่ามือของทั้งคู่ ถ้าคุณกะจะปะ ฉะ ตะ กับใคร คุณต้อง ประเมินก่อนว่าลมปราณคุณเจ๋งจริง คุณต้องแน่ใจว่าคุณไม่กระอักเลือด หรือถ้ากระอักเลือดขึ้นมา คุณต้องแน่ใจว่าคุณสามารถโคจรลมปราณฟื้นฟูสภาพได้ภายใน 7 วัน ถ้าคุณประเมินผิด ลองโคจรลมปราณเยี่ยวยาแล้ว แดกกลับพลาด ทำให้อวัยวะภายในคุณบอบช้ำ คุณต้องทำใจ เพราะคุณ เลือกเองที่จะปะ ฉะ ตะ ทุกวันนี้แม้จะไม่ได้พบอาจารย์บ่อยเหมือนก่อน แต่อาจารย์ก็มักให้เกียรติคน อาจารย์อ้างเสมอว่าผมเป็นคนดีถึงอาจารย์ เข้ามาในวงการนักพูด แต่ผมก็ไม่ลืมว่าอาจารย์สุขุมเองเป็นคนที่เป็น ประดุจเมืองให้ผมก้าวขึ้นเวทีการเป็นนักพูด และสอบผ่านมาได้

จรัสเรือง คีรีวัฒน์รักษ์

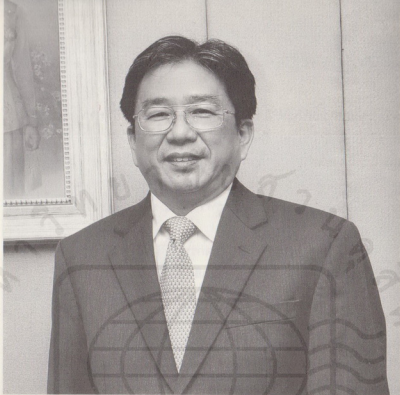
อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

BUAN DUSIT POLL คนต้นแบบ : สุขุม นวลสกุล

ดิฉันเข้าเรียนในคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ.2519 ตอนนั้นอาจารย์สุขุม นวลสกุล เป็นอาจารย์บรรยายวิชาการเมืองการปกครองไทย (PS110) อาจารย์เป็นคนมีความรู้ลึก กว้าง และสามารถนำเหตุการณ์ต่างๆ มาบรรยายได้อย่างสนุกสนาน ไม่เคยใช้ศัพท์แสงที่มหัศจรรย์พิ้นลึก แต่ใช้คำที่เด็กเข้าใจง่าย ฟังรู้เรื่อง ทั้งๆ ที่การเมืองบางครั้งเป็นเรื่องเครียด แต่อาจารย์เอามาवलกลบคุณหารจนกลายเป็นเรื่องสนุก ทำให้นักศึกษามีความรื่นรมย์ สามารถเรียนรู้ไป

พร้อมๆ กับความประทับใจ ทำให้ความจำเรื่องนั้นๆ ยืนยาวนานกว่า
ห้องจำปกติ ชั่วโมงไหนเป็นวิชาที่อาจารย์สอนจึงมีนักศึกษามานั่งเรียน
เต็มไปหมดจนไม่มีพื้นที่ว่าง พออาจารย์เข้ามา อาจารย์จะทักทายลูกศิษย์
เหมือนลูก ไม่เคยใช้ถ้อยคำกระโชกโฮกฮาก พูดอะไรจะบอกเหมือนสอน
ลูก พูดด้วยเสียงธรรมดา อันนี้ควรทำ ไม่ควรทำ พวกเราก็จะรู้สึกที่เราไม่
ได้ห่างพ่อห่างแม่

และด้วยความที่ติดันเป็นนักกิจกรรมจึงมีโอกาทำงานช่วยคณะ
รัฐศาสตร์อยู่บ่อยครั้ง จากการที่อยู่ใกล้ชิด เป็นลูกศิษย์ เวลาเราทำ
กิจกรรม เราก็ทำไปด้วยความรู้สึกว่ามีครูตลอดเวลา อาจารย์สุขุมมีวิธีคิด
มีจิตวิญญาณในการสอนแบบครู อาจารย์จึงเป็นแม่แบบในเรื่องความ
มีระเบียบ มีกฎ มีกติกา มีพลัง มีความมุ่งมั่น มีความฝัน ให้ความเป็น
กันเอง เราจึงทำงานสบายใจ ท่านเป็นคนปกติ เป็นอธิการบดีที่ได้รับการ
ยอมรับมาก หรือแม้แต่การเป็นอาจารย์ธรรมดา ปัจจุบันก็ยังมียาจารย์
มีนักศึกษา มีเพื่อน มีน้องที่พูดถึงอาจารย์สุขุมก็จะพูดด้วยความชื่นชม
สุขใจว่า อาจารย์เป็นคนน่ารัก เป็นกันเอง มีเมตตา ขณะนี้ติดันสอนอยู่ใน
คณะรัฐศาสตร์ ราชฯ และสอนวิชาเดียวกับที่อาจารย์สุขุมเคยสอนคือ วิชา
PS110 เวลาสอนก็ยึดแนวที่ท่านสอน สอนอย่างไรที่จะทำให้เด็กซึ่งเพิ่ง
ออกมาจากเปลือกไข่ ยังไม่รู้จักโลกภายนอก ได้เรียนรู้แบบสนุก ฟังพอใจ
และอยากรู้มากขึ้น ก็เอาแบบอาจารย์สุขุมหมด ท่านถือเป็นอาจารย์ที่
สุดยอด กราบได้ ถึงแม้ท่านจะรีไทร์ไปแล้ว แต่เราก็มีความสุขเวลา
กล่าวถึงท่านเสมอ

ดร.สุทัศน์ เศรษฐบุญสร้าง

พวกูณการกำไทย

คนต้นแบบ : สุชม อัดวาวุดนิชัย

อาจารย์สุชม อัดวาวุดนิชัย เป็นอาจารย์สอนวิชาพัฒนาชนบทด้วย
วิญญานของนักพัฒนาชนบท ไม่ได้สอนเพียงแค่อ่านตำรา แต่ชี้ให้เห็นถึง
ความเปลี่ยนแปลงในสังคม และรายการเวทีชาวบ้านที่อาจารย์ทำ ผมคิด
ว่ารายการนี้เป็นรายการที่ทำให้เกิดทัศนคติใหม่ๆ ต่อชนบทและเกษตรกร
ไทย ทำให้คนในเมืองเช่นผมเกิดความเข้าใจในวิถีชีวิต วิธีการดำรงชีวิต
ของคนในชนบทมากขึ้น ที่สำคัญคือผมเห็นว่าอาจารย์ใช้รายการเวที
ชาวบ้านเป็นสื่อในการทำให้เกษตรกรในชนบทสามารถ "พูด" กับประชาชน
ทั่วไป เพราะสมัยนั้นเรามักคิดว่าเกษตรกรในชนบทไม่มีการศึกษา ไม่มี
ความรู้ รายการเวทีชาวบ้านเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของ
ทัศนคตินี้ เราเริ่มเห็นโลกจากมุมมองของคนในชนบท เริ่มยอมรับ กระทั่ง

นับถือแนวความคิดของคนในชนบท เราเริ่มมีปราชญ์ชาวบ้าน มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ปัญหา

ตอนนี้ผมทำหน้าที่เป็นผู้แทนการค้าไทย สำนักงานของเราทำหน้าที่ช่วยนายเกษ ดุแลเรื่องนโยบายการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ รวมทั้งการเจรจาเปิดเสรีทางการค้าการลงทุนกับประเทศต่างๆ ซึ่งทุกประเทศต้องเปิดเสรีหมดไม่ช้าก็เร็ว งานสำคัญที่สำนักงานดุแลคือเรื่องการเตรียมตัวรองรับการเปิดเสรีในกรอบข้อตกลงต่างๆ และเฝ้าระวังรักษาผู้ได้รับผลกระทบ เกษตรกรในชนบทจะต้องได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงแน่นอน โดยผลกระทบที่สำคัญคือการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในชนบท คำถามคือจะเตรียมให้คนชนบทสามารถรับกระแสการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างไร เรื่องนี้ทำให้ผมคิดถึงอาจารย์สุชุม เพราะหลายครั้งที่รายการเวทีชาวบ้านได้นำเสนอว่ากฎเกณฑ์สำคัญอยู่ที่การสร้างคามเข้มแข็งของชุมชน ถ้าชุมชนเข้มแข็ง การเปลี่ยนแปลงจะมาไม่หนักก็สามารถรับได้หมด แต่ประเด็นที่เราพลาดไปขณะนี้คือ พอบอกว่าจะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง เราก็ส่งคน ส่งเจ้าหน้าที่เข้ามา มีเงินเข้ามาสนับสนุนการสร้างถนน สะพาน ฯลฯ แต่เราไม่ได้เน้นที่จะช่วยให้เขาเข้าใจการทำธุรกิจ การบริหารการเงิน การจัดการทรัพยากรที่เขา มีอยู่

เรื่องนี้อาจารย์สุชุมเคยวางพื้นฐานไว้ว่า เราต้องไปช่วยปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ทางความรู้ให้กับภาคชนบทมากขึ้น โดยเริ่มจากพื้นฐานความรู้ความสามารถที่เขา มีอยู่แล้ว ภาคธุรกิจต้องมีหน้าที่รวบรวมขีดชอบเอาความรู้ด้านการทำธุรกิจไปให้เขา เพื่อให้เขาสามารถใช้ภูมิปัญญาตัดสินใจและนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้สัญญาอันตรายอย่างหนึ่งซึ่งอาจารย์สุชุมและรายการเวทีชาวบ้านพูดถึงอยู่หลายครั้งคือ ขณะนี้เกษตรกรส่วนใหญ่อยากให้ลูกหลานไปทำงานในเมือง จึงน่าเป็นห่วงว่าถ้าลูกหลานของชาวชนบทย้ายเข้ามาทำงานในเมืองหมดแล้ว อนาคตของภาคเกษตรไทยจะเป็นอย่างไร ผมคิดว่าคำถามที่รายการเวทีชาวบ้านและอาจารย์สุชุมตั้งไว้นี้เป็นเรื่องที่พวกเราต้องช่วยกันคิด เพื่อหาวิธีที่จะทำให้ชนบทและเกษตรกรไทยอยู่ได้อย่างดี มีเงินทอง มีศักดิ์ศรี ในสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจใหม่ๆ ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ปรีชา กองอู่

เกษตรกร และอาสาสมัครเพื่อสังคม จ.เลย

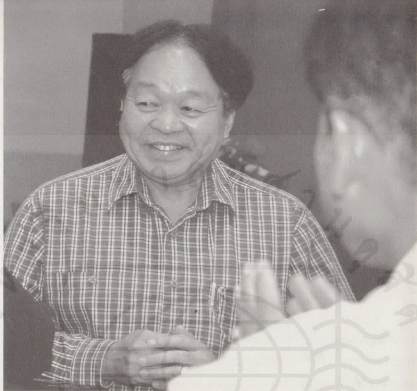
คนต้นแบบ : สุขุม อัตวาเวณีย์

ตอนจบปริญญาตรีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผมคิดถึงเรื่องการทำงาน ซึ่งตอนนั้นผมจบนิติฯ แต่ไม่ชอบเป็นทนาย ก็คิดว่าแล้วเราจะทำอะไรได้บ้าง ผมอยากใช้ชีวิตสุขสงบ ประกอบกับพื้นเพเดิมเราก็เป็นลูกชาวนาผัวธนะ ก็อยากหาอะไรที่เราชอบทำซึ่งน่าจะทำให้ชีวิตเราดีและได้สนุกด้วย พอได้ข่าวว่าธรรมศาสตร์เปิดหลักสูตรบัณฑิตอาสาสมัคร (บอ.) และรู้ว่ามีการไปทำงานชนบท เลยตรงสเปก

ตอนผมเรียน ผมไปลงพื้นที่ที่ขอนแก่น ไปทำเรื่องปรับปรุงดินด้วย อินทรีวัดตุ้ง ทำงานร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน ส่งเสริมชาวบ้านปรับปรุงดิน

ด้วยการทำปุ๋ยหมัก ซึ่งทำให้เราเห็นวิถีชีวิตของชาวบ้านที่เราไม่เคยเห็น และยังได้เห็นกระบวนการจัดการปัญหาของชาวบ้าน เรามองเห็นศักยภาพของชาวบ้าน มองเห็นสิ่งที่น่าจะพัฒนาได้ ก็ทำให้เรามีความสุขในการลงพื้นที่และทำกิจกรรม หลังจบหลักสูตรผมจึงทำงานเป็นอาสาสมัครมูลนิธิ เป็นเอ็นจีโออยู่ระยะหนึ่ง จนเกิดความคิดว่าถ้าเราเป็นอาสาสมัครอยู่เรื่อยไปก็ไม่มั่นคงหรอก เพราะหนึ่งเราต้องขอทุนคนอื่นมาทำกิจกรรมอยู่เรื่อย ขณะที่เราบอกว่าชาวบ้านน่าจะพึ่งตนเองได้ เราก็กลับมามองว่าแล้วเอ็นจีโอล่ะจะพึ่งตนเองได้อย่างไร ผมจึงคิดถึงเรื่องการทำสวน ซึ่งตอนนั้นผมมีพรรคพวกที่จบบัณฑิตอาสาสมัครมาด้วยกัน 8 คน รวมทั้งภรรยาผม ก็ช่วยกันเก็บเงิน จนหาเงินพอจะซื้อที่ดินได้ประมาณ 30 ไร่ที่เมืองเลย ผมกับภรรยาก็มาปักหลักกันที่นี่ และอยู่ตรงนั้นมา 20 ปีแล้ว

สำหรับตัวอาจารย์สุขุม อัดวาจุมิชัย ผมรู้จักท่านตอนเรียนบัณฑิตอาสาสมัคร ตอนเรียนผมและเพื่อนๆ รู้สึกว่าอาจารย์เป็นคนจู้จี้ เลยไม่ค่อยชอบอาจารย์ที่เข้ามาวุ่นวายมากมาย พวกเราอยากมีอิสระในการคิด แต่อาจารย์ก็พยายามสอนตามเนื้อหา ตามหลักเกณฑ์ที่หลักสูตรวางไว้ ขณะที่เรารู้สึกว่าเราก็เรียนกันมานานแล้ว บางคนก็เคยอยู่ในชนบทมาบ้างแล้ว อาจารย์ก็ไม่น่าจะมายุ่งอะไรมาก น่าจะปล่อยให้เราได้คิดได้ทำ แต่ตรงนี้เป็นจุดหนึ่งที่ทำให้เราโตขึ้น คือพอเราไม่ชอบ เราเลยต้องทำตัวให้ดีขึ้น หลังจบบัณฑิตอาสาสมัครแล้ว ความรู้สึกเหล่านั้นก็หายไป เพราะเรารู้ว่าช่วงนั้นบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ต้องทำแบบนั้น อาจารย์ยังมีมุมมองบางมุมที่เราคิดไม่ถึง เราก็เอามาใช้เป็นประโยชน์ได้ ทำให้เราเปิดโลกทัศน์ได้กว้างขึ้น สามารถที่จะดำเนินชีวิตหรือทำกิจกรรมตามโครงการที่อยากทำได้ชัดเจนขึ้น แม้ผมไม่ค่อยได้ติดต่อกับอาจารย์หลังจบ แต่ก็ติดตามรายการเวทีชาวบ้านที่อาจารย์ทำ และให้ความช่วยเหลือเรื่องการส่งนักเรียนนานาชาติลงพื้นที่ เราก็คุยกัน ร่วมกิจกรรมกันได้ ในส่วนที่เกี่ยวกับโครงการบัณฑิตอาสาสมัครนั้น แม้ว่าน้ำหนักและความเข้มข้นจะน้อยลงด้วยสภาพและเงื่อนไขทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ก็ยังมีข้อดีคือเป็นเวทีที่ทำให้เกิดคนรุ่นใหม่ที่สนใจเรื่องการพัฒนาสังคม และสนใจคนอื่นมากขึ้น

วีระ สุบุญชัยนธ์

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคโนโลยีวิธพัฒน จ.นครนายก

คนต้นแบบ : สุขุม เฉลยทรัพย์

ผมรู้จักอาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ ประมาณปี พ.ศ.2523 ตอนนั้นผมเรียนจบ ป.กศ.สูง ที่โรงเรียนการช่างปทุมวัน และสอบเข้าเรียนปริญญาตรีได้ที่วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณ เอกบรรณารักษ์ เลยได้เจออาจารย์สุขุม เพราะท่านสอนบรรณารักษ์ 101 วิชาห้องสมุด อาจารย์มีโครงการจัดทำห้องสมุดสู่ชนบทจึงนำพวกผมออกค่ายตามจังหวัดต่างๆ

อาจารย์สุขุมเป็นต้นแบบของคนที่คิดเร็ว ทำเร็ว คิดแล้วทำ มีความมุ่งมั่น เราก็คอยดูอยู่ ตอนออกค่าย จากแถวปทุมฯ-อยุธยา อาจารย์พา

เราไปที่นั่นที่นี่ เช่น ปราจีนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่สีชมพู (โซน ผกค.) ไปโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทางแถบอรัญฯ ตอนนั้นอาจารย์เริ่มต้นทำแบบสอบถาม ผมยังเป็นคนเดินไปแจกแบบสอบถามตามบ้าน ไปตามคันทนา ไปถามว่าขายข้าวได้กี่ถัง ได้ถังละเท่าไร จนเคยถูกสุนัขไล่กัดด้วย

ผมเรียนกับอาจารย์สุชุม 2 ปี เรียนจบแล้วก็ยังติดต่อ ไปเยี่ยมเยียนกราบไหว้อาจารย์ตลอด อาจารย์จัดห้องสมุดบนรถไฟ มีโครงการอะไรผมก็ไปช่วย อาจารย์เป็นผู้ให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน พวกเราเลยมีความประทับใจและยึดถืออาจารย์สุชุมเป็นอาจารย์ต้นแบบของพวกเรา ทุกวันนี้ผมต้องไปหาอาจารย์ทุกวันครูและวันแม่ กลุ่มของผมยังติดต่อและติดตามความเคลื่อนไหวของอาจารย์ตลอดเวลา มีอะไรก็ปรึกษาท่านตลอด อาจารย์คอยเตือนเราให้มีสติ เป็นแบบอย่างให้เราในเรื่องความมูมานะ ความอดทน อดทนไม่พอ ต้องอดอีก ต้องเอาชนะสิ่งที่เราต้องการให้ได้ ด้วยวิธีใดก็ได้แล้วแต่

ตอนผมทำโรงเรียนอาชีวะ ผมก็ยึดอาจารย์เป็นต้นแบบ ผมใช้ตำราอาจารย์สุชุม โดยตำราในที่นี้หมายถึงความประพฤติปฏิบัติ การเป็นคนพูดจริง ทำจริง ยึดหลักการให้ของอาจารย์มาทำโรงเรียน และเลียนแบบที่อาจารย์เคยใช้ เช่น พอบอกว่าเด็กเทคโนฯ คนก็กลัว แต่แค่เข้าใจเขา ดูเขา มีวิธีใช้เขา พาเขาไปช่วยเหลือสังคม เช่น ไปทำอาหารให้น้อง พอเขาได้บริการสังคม เขาจะตั้งใจและภูมิใจมาก เด็กกลุ่มนี้พอจบไปทำงานก็กลับมาหาที่โรงเรียนหมด วันไหนครูก็กลับมา ขณะที่ผมก็ไปกราบอาจารย์ของผมตลอด ถือได้ว่าอาจารย์สุชุมเป็นทั้งพี่ ทั้งพ่อไปในตัว

ดร.ญาลิสาห์ ต้นสอน

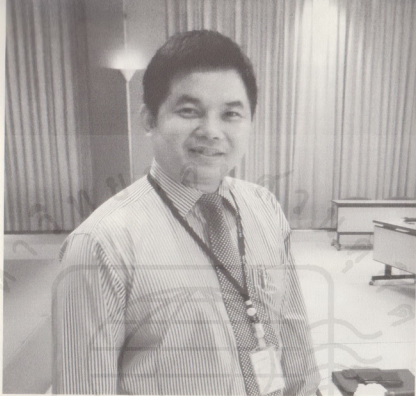
ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

คนต้นแบบ : สุบุญ เอลยทรัพย์

ก่อนหน้าที่ดิฉันจะเข้ามาทำงานที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ดิฉันสอนอยู่ที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และเป็นอาจารย์พิเศษสอน MBA อยู่หลายที่ เช่น มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งทำให้ดิฉันเจออาจารย์จากนิค จากจุฬาฯ มาสอนบ้าง เวลานั่งกินข้าวตอนกลางวันก็จะพูดถึงสวนดุสิต ทุกคนจะมองการเจริญเติบโตของบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิตที่โตเร็ว และมีกลยุทธ์ คนเรียนเยอะมาก เราก็กินใจ แต่ไม่คิดว่าจะได้มาอยู่ที่นี้ พอมีคนชวนมาสอนที่สวนดุสิต เราเลยตัดสินใจมาโดยไม่ลังเล เพราะรู้สึกว่ามัน

เป็นงานที่ท้าทายและสนุก ถ้าทำแล้วนิ่งๆ สอนไปวันๆ คงไม่มีอะไรท้าทาย แต่สำหรับมหาวิทยาลัยที่กำลังจะก้าวขึ้นและปรับพุ่งขึ้นเร็วมาก มีคนพูดถึง เลย์รู๊สึกว่าถ้ามาทำตรงนี้ก็ท้าทายดี

ดิฉันมาทำงานที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตแล้วก็ไม่มีผิดหวัง ผู้ใหญ่น่ารัก ให้โอกาสคนทำงาน และให้เกียรติกัน ดิฉันเข้ามาตอนนั้น อาจารย์สุขุมกำลังเรียนปริญญาเอกที่บัณฑิตวิทยาลัย ดิฉันเคยได้ยินชื่อท่านมาตลอด เห็นอาจารย์ทางทีวีก็คิดว่าท่านเก่งนะ เพราะส่วนมากอาจารย์จากราชภัฏจะได้รับการยอมรับน้อยกว่าอาจารย์จากที่อื่นๆ เช่น จุฬาฯ ธรรมศาสตร์ พอมาสัมผัสตัวจริง อาจารย์เป็นคนน่ารักมาก มีวิสัยทัศน์ มีความคิดแบบก้าวกระโดด ถ้าคิดถึงอาจารย์สุขุม ต้องคิดถึงอนาคตเลย เพราะตั้งแต่เจอท่าน อาจารย์สุขุมจะเน้นมากเรื่องการมองภาพอนาคต ไม่ว่าจะเป็นอนาคตองค์กร การทำให้องค์กรอยู่รอดภายใต้การเปลี่ยนแปลง คาแรกเตอร์ตรงนี้ชัดมาก ท่านยังเป็นนักพัฒนา เป็นนักปฏิบัติ คิดเร็ว ทำเร็ว ทำงานเชิงรุก ให้โอกาสคนในการทำงาน สนับสนุนคนให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ เวลามองอนาคต อาจารย์สุขุมจะมองว่าใครน่าจะมาช่วยทำ ใครอยากมีโอกาสมาทำบ้าง เลย์รู๊สึกว่าท่านมองอนาคตให้ลูกน้องให้โอกาส ทั้งหมดนี้เลยทำให้ดิฉันมีความสุข สนุกกับการทำงาน ร่วมกันพัฒนามหาวิทยาลัยให้ก้าวเดินไปข้างหน้า เป็นแรงบันดาลใจที่ดิฉันนำมาใช้กับลูกน้องด้วย

ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและการพิเศษ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คอนต้นแบบ : สุขุม เฉลยทรัพย์

ผมรู้จักชื่ออาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ มานานในนามสวนดุสิตโพล โดยไม่รู้จักเป็นการส่วนตัว แอบชื่นชม อยากพบ อยากรู้จักในฐานะคนมีความคิดสร้างสรรค์ จนมีโอกาสได้ร่วมงานวิชาการกับอาจารย์ ตั้งแต่ราวปี พ.ศ.2542 ทำให้ประทับใจในมุมมอง แนวคิด วิธีการทำงาน การให้เกียรติ ใจกว้าง ให้โอกาสผู้ร่วมงานอย่างยิ่ง และมีภาวะความเป็นผู้นำสูงมาก ตั้งแต่รู้จักอาจารย์สุขุมเป็นต้นมา อาจารย์จะส่งเสริม ชื่นแนะ ผลักดัน ให้โอกาสทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ การร่วมวิเคราะห์สังคม งานสื่อมวลชน

เช่น เขียนบทความ จัดรายการวิทยุ ผลักดันให้ออกรายการทีวี ทุกครั้ง อาจารย์จะโหดให้กำลังใจ ชี้แนะอย่างทรงคุณค่า อาจารย์มีความคิดสร้างสรรค์ในทุกมิติ โดยเฉพาะสวนดุสิตโพลที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้คนสนใจเรื่องโพลและประเด็นสำคัญทางสังคม

เมื่อได้รู้จักและร่วมงานกัน ผมก็ประทับใจอาจารย์มากยิ่งขึ้นไปอีก เช่น การร่วมเดินทางไปต่างประเทศหลายวัน ผมสังเกตว่าอาจารย์จะตื่นเช้ามาก และมาก่อนคณะ แม้คำคืนที่ต้องมีการกิจดึกดื่นเพียงใดท่านจะตื่นเช้ามาก่อนเสมอ ขณะเดินทาง หลายคนหลับ แต่อาจารย์จะไม่หลับ พอผมถาม อาจารย์ตอบสั้นๆ ว่า "เราคือผู้นำทีม" ภาวะความเป็นผู้นำ เรื่องเวลา บุคลิกภาพ มารยาททางสังคม การสร้างบรรยากาศตลอดการเดินทาง พบได้ว่าทุกที่ที่อาจารย์จะมีเครือข่ายมากมาย ไปที่ไหนมีคนเข้าพบ หามากมาย อย่างจริงใจต้อนรับ

อีกสิ่งหนึ่งที่ผมชื่นชมมากคือ อาจารย์ให้เกียรติผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะ ท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต รศ.ดร.ศิโรจน์ ผลพันธิน อาจารย์สุขุมจะชื่นชมท่านอธิการบดีทุกครั้งทั้งต่อหน้าและลับหลัง มันคงเสมอต้นเสมอปลายในการร่วมงาน รักศรัทธาในตัวท่านอธิการบดีศิโรจน์ ยิ่ง ความกตัญญูต่เวทีตาที่พบได้จากอาจารย์คือ ท่านจะจัดงานปีใหม่ให้มี เวทีศิษย์เก่ามากราบเยี่ยมขอพรจากอดีตอธิการ ลำพอง บุญช่วย ตลอดจนมาเป็นที่น่าชื่นชมในความกตเวทีตาต่อครูอาจารย์

สาระชีวิตของอาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดี เพราะนอกจากเพื่อนร่วมงานแล้ว อาจารย์ยังให้เกียรติภรรยาอาจารย์มาก อาจารย์สร้างที่พักที่ มวกเหล็กอย่างสร้างสรรค์ยิ่ง และทำกิจกรรมร่วมกับภรรยาในวันเสาร์-อาทิตย์อย่างน่าชื่นชม

การที่เราเกิดมามีพ่อแม่-ครูอาจารย์เป็นแบบอย่าง เป็นเส้นทางเดิน ของชีวิต บางครั้งอาจไม่โชคดีที่เห็นแต่แบบอย่าง แต่การที่เรามีต้นแบบที่เป็นแรงบันดาลใจให้ก้าวเดินอย่างมั่นใจ สำคัญคือคนต้นแบบผลักดัน เราทั้งต่อหน้า-ลับหลังเช่นนี้ ถือว่าเราเกิดมาโชคดีที่สุดที่ได้ยึดคนต้นแบบ เช่น รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์

สวนดุสิตโพล
SUAN DUSIT POLL

Part 2

“อย่างสามชุก”

สำนักคิดโพธิ์
SLAY DUSIT POLL

DUSIT UNIVERSITY

นานมากแล้วที่ "อย่างสามชুম" เคยตั้งไข่ แต่มิทันจะได้ปักเป็นตัว
โปรเจกต์ที่จะนำ "3 สุธุม" มาจัดรายการโทรทัศน์ร่วมกันก็ต้อง
ล้มเลิกไป

นี่จึงเป็นครั้งแรก (และอาจเป็นครั้งเดียว) ที่ "3 สุธุม" จะได้
มาพบปะพูดคุยตามแบบฉบับ "อย่างสามชุม" บนหน้าหนังสือ

วงสนทนาระดับ "ปรากฏการณ์" ระหว่าง สุธุม นวลสกุล,
สุธุม อัตวาวุฒิชัย และ สุธุม เฉลยทรัพย์ จึงเต็มไปด้วยเรื่องราวความ
เป็นไปของชีวิต หลังนักศึกษา บทบาทครูอาจารย์ ตลอดจนเกร็ดสังคม
และการเมืองที่หาฟังหรือหาอ่านได้ยากยิ่งนัก

SUAN DUSIT POLL

DUSIT UNIVERSITY

สุขุม นวลสกุล :

เรา 3 คนนี้มีแต่เกือบมาเจอกัน แต่ไม่เคยเจอกันเลยนะ อย่างผมกับอาจารย์สุขุม อัครววุฒิชัย อยู่ศิลปศาสตร์รุ่นเดียวกัน แต่ไปคนละเส้นทาง คุณ (หันไปทาง สุขุม อัครววุฒิชัย) ก่อนข้างเรียนหนังสือเรียกว่าอยู่ในระดับดีมาก ส่วนผมก็ไปดีทางกิจกรรมเลยไม่ได้เจอกัน (หันไปทาง สุขุม เฉลยทรัพย์) บอกตรงๆ เพิ่งทราบว่าผมกับเขาเป็นรุ่นเดียวกันก็ตอนมีตติ้งรุ่นครั้งแรก แต่ได้ยินชื่อเขามานาน ตอนสมัยเรียนผมเป็นประเภทดาวดัง เป็นนักกิจกรรม เป็นเชียร์ลีดเดอร์ แต่ต้องบอกก่อนว่าเชียร์ลีดเดอร์สมัยก่อนนี้ไม่ใช่ตุ๊ตนะ (หัวเราะ)

สุขุม อัครววุฒิชัย :

ตอนเรียนไม่กล้าทำกิจกรรมเยอะ เพราะอะไรรู้ไหม คือเห็นพวกทำกิจกรรมเยอะแล้วไม่ค่อยเรียน ทำให้ผลการเรียนออกมาไม่ค่อยดี แต่ก่อนผมเล่นฟุตบอล ที่เลิกเล่นฟุตบอลก็เพราะเหตุนี้เหมือนกัน

สุขุม นวลสกุล :

(หันไปทาง สุขุม เฉลยทรัพย์) นี่ประวัติการเป็นนักฟุตบอลของเขาระดับจะไปทางทีมชาติก็ติดเชียวนะ

สุขุม เฉลยทรัพย์ :

อาจารย์เล่นตำแหน่งไหนครับ

สุขุม อัครววุฒิชัย :

เซ็นเตอร์ฮาล์ฟ เขาเคยวางตัวผมไปแทนที่ณรงค์...ณรงค์ สังขสุวรรณ (รุ่นพี่ที่โรงเรียนสวนกุหลาบฯ ของ สุขุม อัครววุฒิชัย) นั่นไง

สุขุม นวลสกุล :

ณรงค์ สังขสุวรรณ นี่เซ็นเตอร์ฮาล์ฟยาวนานกว่าเพื่อนเลยนะ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

คือพอเขาออกจากโรงเรียน (สวนกุหลาบฯ) เราก็จะขึ้นแทน แต่ที่นี้เราเห็นรุ่นพี่เรียนตั้งนานไม่จบซักที ไอ้เราก็โอย...ไม่เอาดีกว่า เพราะสมัยนั้นไม่มีบอลอาชีพ คิดว่าขึ้นเล่นบอลต่อ อนาคตคงไม่มีอะไร อย่างเก่งติดทีมเยาวชนก็ไปแข่งต่างประเทศนิดหน่อย สรุปลงแล้วมันไม่ใช่ทางชีวิตที่ผมจะเลือก แต่ก็ไม่ได้คิดว่าจะเลิกได้

สุขุม นวลสกุล :

ตอนมาอยู่ธรรมศาสตร์ก็ไม่เล่นเลยเหวอ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

เล่นบอลคณะนิดหน่อย แต่เล่นระดับที่มหาวิทยาลัยไม่เอา เราว่ามันมีคอนฟликтเรื่องเวลา เรื่องการเรียน

สุขุม นวลสกุล :

ตั้งเป้าการเรียนไว้ละสิ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

แน่นอน เราตั้งเป้าว่าจะต้องได้ทุนไปเรียนต่อ เพราะรู้ว่าแม่ไม่มีปัญญาส่ง มีทางเดียวคือต้องได้ทุน ตรงนี้มันขัดกับเรามาก มันเลยเอว่ะ เรียน...ยิ่งภาษาอังกฤษนี่ โอ้ย เรียนจ้ง พอดีเจอเพื่อนที่ชอบเรียนเหมือนกันเลยนัดกลุ่มไปเรียน

สุขุม นวลสกุล :

ผมนี้เจอแต่เพื่อนชอบเล่น (หัวเราะ) จริงๆ คนที่ชอบเล่นแล้วเรียนเก่งก็มีนะ อย่าง ไตรรงค์ (สุวรรณคีรี) ไข่ เขาเป็นนักกิจกรรม เป็นประธานชมรมโมดกักขณ แต่เวลาเขาเรียน เขาเรียนได้เกรดสูงเหมือนกัน

มหาวิทยาลัยสุรนารี
SURANAREE UNIVERSITY
สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
SUAN DUSIT POL

สุขุม เอลยทรัพย์ :

ชีวิตของผมแตกต่างจากอาจารย์ทั้ง 2 คน พื้นเพของผมเป็นแค่เด็กบ้านนอกธรรมดาๆ จบ ป.กศ. จากโรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์ พอได้เข้ากรุงเทพฯ เรียนต่อปริญญาตรีที่ประสานมิตรนั้นแหละค่อยมีกิจกรรมที่ติดพันกับเหตุบ้านการเมืองกับเขาหน่อย เอ๊ะ แล้วตอนนั้นอาจารย์ (สุขุม นวลสกุล) สนใจกิจกรรมทางการเมืองบ้างไหม

สุขุม นวลสกุล :

(หันไปทาง สุขุม อัตวาวุฒิชัย) สมัยก่อนมหาวิทยาลัยรุ่นเราไม่มีนะ (หันไปทาง สุขุม เอลยทรัพย์) พวกกิจกรรมทางการเมืองนี่ตอนนั้นไม่มีเลย สมัยก่อนมีแต่ความรื่นเริงอย่างเนี่ยะ ลีลาศ งานสุนทราภรณ์ จัดดนตรี อภิปรายนี่แทบไม่มี... (เหมือนจะนึกขึ้นได้) จำได้ว่ามีอยู่ปีหนึ่ง นายควง อภัยวงศ์ มาพูดแล้วก็โดน

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

ก็ตอนนั้นไง...ชมรมได้วาทิ

สุขุม นวลสกุล :

สมัคร สุนทรเวช ใจ เขาเชิญนายควงมาพูด จำได้ว่ารุ่นเราไปหมด ถึงขนาดว่าทางคณะรัฐศาสตร์ต้องไปเชิญ จอมพลประภาส จารุเสถียร มาบ้างเพื่อดูกัน

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

(หันไปทาง สุขุม เอลยทรัพย์) สมัยผม จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นอธิการบดีธรรมศาสตร์ จอมพลประภาสเป็นอธิการบดีจุฬาฯ สมัยโน้นรัฐบาลคุมหมดเลย

สุขุม นวลสกุล :

รัฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์นี้ รัฐมนตรีคุมนะ ทวี แรงขำ รัฐมนตรีมหาดไทย

สุขุม เอลยกริพย์ :

กระแสการเมืองในรั้ว มศว สมัยนั้นก็แรงไม่ใช่นะ แต่ด้วยความที่เป็นสถาบันผลิตครูครอบอยู่ ทำให้การแสดงออกทางอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นเรื่องไม่ค่อยเหมาะสมนัก ส่วนใหญ่จึงได้แต่คิด แต่ไม่ทำ ถ้าทำก็ต้องแอบๆ ทำ ส่วนพวกออกค่ายพัฒนาชนบทประเภทสร้างห้องสมุด สอนหนังสือที่เป็นกิจกรรมบ่มเพาะความเป็นผู้นำ ความเสียสละ อดทน ให้แก่นักศึกษาสมัยนั้น ใน มศว ก็เป็นกิจกรรมยอดฮิตเหมือนที่อื่นๆ แล้วอาจารย์ทั้งสองได้เข้าร่วมบ้างไหม

สุขุม นวลสกุล :

เพิ่งเริ่ม ผมนี้หัวหน้าค่าย ตอนนั้นอยู่ปี 4 ขึ้นปี 5 แล้ว

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

สมัยก่อนสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นอย่างนั้น ใครฝึกก็ไม่ได้

สุขุม นวลสกุล :

แต่พอผมกลับมาเป็นอาจารย์นี้ ต้องพูดตรงๆ เลยว่าเด็กมันสอนผมนะ เช่น มาชวนเราต่อต้านรัฐบาลถนอม-ประภาส เรานี้สะดุ้งเลย เพราะสมัยเรา เรามองคนพวกนี้เป็นบุรุษที่แตะต้องไม่ได้ แต่พอดีจอมพลถนอมเขาเพิ่งปฏิบัติตัวเอง ส่วนผมเพิ่งมาเริ่มเป็นอาจารย์ (หันไปทางสุขุม อัตวาวุฒิชัย) คุณเริ่มเป็นอาจารย์ปีไหน

สุขุม อัตวาจุมิชัย :

ผมไปทำงานที่กรมวิเทศสหการก่อน

สุขุม นวลสกุล :

ผมนี่เริ่มเป็นอาจารย์ปี 2514 พอจอมพลถนอมปวิภูติตัวเองปีบ พวกกลุ่มหัวก้าวหน้าของรามฯ มาเลย...อาจารย์ครับ มาร่วมกันต่อต้าน คือเขาคงเห็นเราเพิ่งจบมา คงคิดว่าหัวใหม่ ที่ไหนได้เก่าคร่ำคร่าเลย ห้าม แหกเลย (หัวเราะ)

สุขุม เอลยกรวิทย์ :

ตอนนั้นผมเรียนปริญญาโทที่ประสานมิตร แล้วก็มาชุมนุมที่ ธรรมศาสตร์ ช่วงนั้นที่ สุรัชย์ แซ่ด่าน เป็นแกนนำเผ่าจวนผู้ว่าฯ ที่ นครศรีธรรมราช...แสดงว่าที่อาจารย์ (สุขุม นวลสกุล) เริ่มมีทัศนะแรงๆ เรื่องการเมืองนี่ก็ตอนเป็นอาจารย์ที่รามฯ หรือเปล่า

สุขุม นวลสกุล :

ไม่ใช่ เพราะตอนจอมพลถนอมประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี 2511 แล้วให้มีการเลือกตั้งปี 2512 ผมอยู่เมืองนอก แต่พวกนักศึกษาโดยเฉพาะ ธรรมศาสตร์ตั้งกลุ่มนิสิตนักศึกษาอาสาสมัครสังเกตการณ์ เข้าไปเกาะ ตามหน่วยเลือกตั้งกันแล้ว พอเรากลับมาคล้ายๆ กับว่าเรื่องการเมืองเป็นเรื่องที่พวกเขาต้องเป็นธุระ

สุขุม เอลยกรวิทย์ :

ช่วงที่ อธิยุทธ บุญมี เป็นหนึ่งในแกนนำ สนท. (ศูนย์กลาง นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย) ช่วงนั้น สนท. มีบทบาททางการเมือง ในการรณรงค์เรียกร้องต่างๆ อย่างเรื่องการรณรงค์ให้ซื้อสินค้าไทย และไม่ซื้อสินค้าจากประเทศญี่ปุ่น เรื่องการล่าสัตว์ป่าของกลุ่มนายทหาร และตำรวจในทุ่งใหญ่นเรศวรนั้นใช่ไหม

สุขุม บวลกุล :

ใช่ ช่วงธีรยุทธ เพราะฉะนั้นพอตอนจอมพลถนอมปฏิวัติตัวเอง แล้วเด็กมาหาผม ผมก็ห้าม กระทั่งมาเห็นเหตุการณ์ปี 2516 เราเห็นพวก นักศึกษาล้มรัฐบาลถนอม-ประภาส ผมถึงเปลี่ยนความเชื่อตัวเองใหม่ว่า ถ้ารัฐบาลทำสิ่งไม่ถูกต้องนี้ เด็กจะเป็นพลังล้มล้างรัฐบาลได้

สุขุม เอลยกรัพย์ :

ต้องยอมรับจริงๆ ละครับว่าตอนนั้นนักศึกษามีความตื่นตัว ทางการเมืองแบบเข้มข้น ทั้งเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 เป็นความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดจากแรงขับเคลื่อนของนักศึกษา ไม่ใช่แค่ธรรมศาสตร์ หรือรามฯ แต่นิสิตจากจุฬาฯ เกษตรฯ มหิดล ศิลปากร ขอนแก่น ก็เข้าร่วมเคลื่อนไหวทางการเมือง ยุคนั้นเครือข่าย ศนท. มีการรวมตัวกันเป็นเอกภาพและเข้มแข็งมากจริงๆ ขนาด ประสานมิตรที่ผมเรียนปริญญาโทอยู่ก็ยิ่งเอากับเขาด้วย...มันเป็น ขบวนการนะครับ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

แต่ช่วงปี 2516 ผมไม่อยู่ เพราะสิงหาฯ ผมไปนอก ไปอยู่ ฮาวาย ตอนนั้น คุณหญิงสุพัตรา (มาศดิตถ์) ก็อยู่ที่นั่น แต่ก็ทันได้ดูข่าว 6 ตุลาคม 2519 มากกว่าที่คนไทยได้ดู เพราะทีวีอเมริกาออกละเอียดมาก เมืองไทย嘛กัน จำได้ว่าคุณหญิงสุพัตราที่ร้องไห้เลย ทำไมโหดอย่างนี้

สุขุม เอลยกรัพย์ :

ช่วงนั้นผมก็เพิ่งกลับจากนครฯ มาเรียนต่อที่กรุงเทพฯ แล้วอยู่ที่ ประตูนํ้าพระอินทร์ (วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณ) โชคดีที่สุด ตอนนั้นได้รับเลือกให้เป็นรองอธิการ แต่อธิการสมัยนั้นหูเบาฟังคน ไล่ความว่าเป็นพวกหัวโจกมาจากนครศรีธรรมราช และเขาเห็นยังหนุ่ม เลยไม่ให้ เป็นรองอธิการฝ่ายนักศึกษา ไม่งั้นคงละเลย ผมคงไปกับเด็ก

สุขุม นวลสกุล :

ตอนนั้นก็ยังไม่ได้เป็นคนบติ มาเป็นคนบติปี 2521 พอตอนหลังนี้มันมีอะไรละ มีเรื่องปี 2519 ปีปัฐบาล ธานินทร์ กรัยวิเชียร เขาก็กด ช่วงที่เรียกว่ารัฐบาลหอยนั้แหละ พวกผมสอนการเมืองนี้ต้องไปรับการอบรมด้วย เขาจะให้สอนตามแนวเขา

สุขุม เอลยกรัณย์ :

ตอนนั้นมีหนังสือต้องห้ามอะไรเยอะเลย เช่น โฉมหน้าศักดินาไทย แต่งโดย จิตร ภูมิศักดิ์, กงจักรปีศาจ รวมถึงผลงานของฝ่ายสังคมนิยม เช่น สรรนิพนธ์เหมาเจ๋อตง, การปฏิวัติเลนิน ฯลฯ เรียกว่าออกเผยแพร่ออย่างคึกคัก ทั้งที่ครั้งหนึ่งรัฐบาลเผด็จการเคยสั่งห้ามพิมพ์เผยแพร่ใช้ใหม่

สุขุม นวลสกุล :

ใช่ แต่มันก็ไม่สามารถกดดันได้ โดยเฉพาะที่รามฯ เพราะที่รามฯ มันกลายเป็นฐานของพรรคการเมือง เวลาเขาจะเอาคน เขาก็ไปเอาที่รามฯ ให้เด็กเคลื่อนไหวบ้าง ตอนนั้นเราเลยต้องหันมาสนใจการเมืองอย่างใกล้ชิด

สุขุม อัตวาวุฒิบัย :

คือจังหวะการชิฟต์ (shift) การตื่นตัวทางการเมืองของนักศึกษา มันชิฟต์จากท่าพระจันทร์ไปรามคำแหง

สุขุม นวลสกุล :

เพราะรามฯ รับคนจากทุกส่วนเลย

สุขุม อัตวาวุฒิบัย :

เพราะธรรมศาสตร์มันกลายเป็นมหาวิทยาลัยปิด แต่มรามฯ เป็น

มหาวิทยาลัยเปิด อย่างว่าพุทธธรรมศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยปิดปึก คนที่สอบเข้ามาก็มาเรียนหนังสือเกือบทั้งนั้น

สุขุม นวลสกุล :

แต่ถ้าพูดถึงอาจารย์ อาจารย์ธรรมศาสตร์ค่อนข้างแนวหน้านะ ส่วนอาจารย์มหาวิทยาลัยอื่นค่อยเข้าชื่อตาม

สุขุม เอลยกรัณย์ :

สมัยนั้นอาจารย์ในวิทยาลัยครูนี้ไม่มีเลย ขนาดอาจารย์ที่อยู่ต่างจังหวัดก็ไม่มีบทบาทอะไรเลย มันคล้ายๆ กับระบบราชการที่เหมือนๆ กับโรงเรียนที่ปกครองโดยครูใหญ่อย่างไรวายนั้น อาจารย์ในวิทยาลัยครูก็เหมือนครูน้อยคนหนึ่ง จึงไม่ค่อยหือ ไม่ค่อยอือ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมมันไม่เอื้อ แล้ววิทยาลัยครูก็เป็นข้าราชการจำใจ...มหาวิทยาลัยก็ราชการนะ แต่มันไม่เหมือนกัน

สุขุม นวลสกุล :

เท่าที่ผมสัมผัสคนเป็นครู ในครูบาอาจารย์เองก็มีลักษณะต่างกัน อย่างเป็นอาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ "วัฒนธรรม" ครูบาอาจารย์ค่อนข้างสูง คนเป็นคนบดินีจะได้รับความนับถือจากเหล่าอาจารย์ค่อนข้างมาก ไม่เหมือนพวกคณะรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ประชุมที่เหมือนจะชี้หน้าคณบดีว่ากันเลย (หัวเราะ)

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

เขาถือกันว่าเป็นอาจารย์คนหนึ่งที่ไม่ทำหน้าที่เท่าที่ตนเอง คำว่าผู้บังคับบัญชาที่แทบไม่มีความหมาย

สุภูมิ เอลยกรัณย์ :

อาจเป็นเพราะระบบมหาวิทยาลัยเป็นระบบเลือกตั้งเข้าไปสรรหาเข้าไป แต่ระบบวิทยาลัยครูเป็นระบบแต่งตั้ง โดยบางแห่งก็ให้ชาวเสียงหรือเลือกตั้งนี้แหละ แต่ผู้บริหารไปนับคะแนนเอง แล้วก็ประกาศแต่งตั้ง มันจึงส่งผลในการบริหารประชาธิปไตยแบบวิทยาลัยครู

สุภูมิ นवलสกุล :

ก็มีส่วน แต่ในคณะศึกษาศาสตร์ ราชฯ ก็เป็นแบบนี้ คณบดีพูดทุกคนเจ็บ ไม่เหมือนคณะเรา (รัฐศาสตร์) คณบดีจะพูดน้อยเพราะอาจารย์จะชิงกันพูดสูง มันจึงเป็นลักษณะให้รู้หน้าที่ แต่ลักษณะผู้บังคับบัญชาไม่มี

สุภูมิ เอลยกรัณย์ :

ผมว่าตรงนี้แหละที่ทำให้พวกวิทยาลัยครูจะพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบจริงๆ ก็ยาก แต่ปัจจุบันหลังวิทยาลัยครูเปลี่ยนเป็นสถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยราชภัฏหลายๆ แห่งกำลังจะออกนอกระบบ มีสภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทำให้ต้องมีการปรับตัวอย่างมากเพื่อความอยู่รอด ทั้งการบริหาร การเงิน หลักสูตร และคุณภาพของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เด็กที่เรียนจบได้รับการยอมรับ พูดง่ายๆ ก็คือ แนวทางพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อสละสภาพเดิมๆ ของวิทยาลัยครูในอดีตซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของกรมการฝึกหัดครู แต่จะให้สละสภาพเก่าๆ ให้หมดในวันสองวันก็คงไม่ใช่เรื่องง่าย

สุภูมิ อัตวาวุฒิชัย :

มันมีสิ่งเหล่านี้อยู่ คือกรมการฝึกหัดครูคุมหมด ก็เหมือนหัวหน้ากองได้รับการแต่งตั้งไปคุม

สุภูมิ นवलสกุล :

มหาวิทยาลัยชัดเจน คนเป็นอธิการบดีพอครบวาระก็เวียนกัน

ธวัชดุสิตโพธิ์
DUSIT POLI

ขณะที่วิทยาลัยครูคนเป็นอธิการก็เป็นอยู่นั้นแหละ ไม่เหมือนของเรา
ลงมาเป็นอาจารย์ธรรมดาได้

สุขุม เอลยกรัณย์ :

สมัยนั้นการบริการทางวิชาการแก่สังคมจริงๆ มีไหมครับ

สุขุม นวลสกุล :

จริงๆ มันก็ท้องถิ่นมานะ ถ้าจะพูดขึ้นมา สมัยนั้นเราเห็นการ
เดินสายอภิปรายหรือการไปออกอะไรเนี่ยก็เป็นบริการทางสังคมอย่าง
หนึ่ง ซึ่งคนที่เป็นคนบดีหรืออะไรนี่ต้องเห็นเป็นงานเกียรติยศ อีกอย่างถ้า
จะว่าไป มันเป็นการสร้างความนับถือทางสังคมให้กับการเป็นอาจารย์ด้วย

สุขุม เอลยกรัณย์ :

คือให้สังคมยอมรับด้วย การได้รับเชิญไปเป็นวิทยากร ไปเป็น
ผู้บรรยาย หรือการไปเป็นกรรมการอะไรต่างๆ นี่

สุขุม อัตวาวุฒิมัย :

คือการไปเป็นกรรมการไม่เท่าไร แต่การเชิญเราไปบรรยาย
อันนี้ถือว่าโอเค

สุขุม นวลสกุล :

อันนี้ได้รับการยอมรับสูงมากเลย

สุขุม อัตวาวุฒิมัย :

อย่างผมนี้ ได้รับแค่ 70 บาทผมยังไปเลย ถ้าเป็นหน่วยงาน
ราชการเชิญไป

สุขุม นวลสกุล :

อย่างนี้ถือเป็นหน้าที่หนึ่งของอาจารย์

สุขุม เอลยกรัพย์ :

แล้วแบบไปรับอิสระมีไหม เช่น จัดรายการวิทยุ ออกทีวี

สุขุม นวลสกุล :

เมื่อก่อนนี้ทีวี วิทยุ ไม่มีรายการอะไรอย่างนี้ สมัยนั้นขนาดผมเช่าช่อง 7 สอนหนังสือ พูดเรื่องการเมืองไทย ผู้อำนวยการช่องโทรมาเลย อาจารย์ขอห้องเถอะ อย่างงี้ นี่ก็เมื่อก่อน เมื่อก่อนไม่มีนะที่นักการเมืองจะไปพูดทางรายการทีวี เพิ่งจะมีเมื่อตอนปี 2520 กว่าๆ หลังจาก พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ไปแล้วนะ ตอน พล.อ.เปรม อยู่ก็ยังไม่เท่าไร

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

ที่มากที่สุดก็หลังยุค รสช. (คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ) ปี 2535

สุขุม นวลสกุล :

เมื่อก่อนถ้าจะมีก็ในรูปแบบที่เขาเดียมมาเลยว่าจะให้พูดอะไร เช่น จะให้พูดว่าการแก้รัฐธรรมนูญอย่างนี้ดีนะ ก็จะมีเลย นักวิชาการสายสนทนาประชาธิปไตย พวกนี้จะออกมาในสายที่ พล.อ.อาทิตย์ กำลังเอก ต้องการ ช่อง 5 จะเปิดโอกาสให้

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

แต่มันไม่หลากหลาย จะเปิดโอกาสให้หลายค่ายความคิดนี้ไม่มี ผมคิดว่าหลัง รสช. นี่ยุคสื่อบูม อาจารย์ไปทำสื่อมาก

สุขุม เอลยกรัพย์ :

จริงๆ เรา 3 คนก็เคยจะจัดด้วยกันนะ ตอนนั้นอ๊อด-โปรดิเวเซอร์ ช่อง 5 คิดจะเอาชื่อ “สุขุม” ทั้ง “นวลสกุล” และ “เอลยกรัพย์” มาจัดด้วยกัน ผมบอก เฮ้ย มีสุขุมอีกหนึ่งคนนะ “อัตวาวุฒิชัย”

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

เขาโทรมาก็พูดตรงๆ ตอนนั้นทักษิณยังเป็นรัฐบาล ผมก็ถามเขาจริงๆ เลยว่า สมมุติเราทำสื่อฯ เกิดมีนโยบายอะไรของรัฐบาลออกมา เราไม่โจมตีเขาอะนะ แต่เราพูดได้ไหม อาจารย์ก็บอกผมเองว่าทำไม่ได้ อย่างนี้ผมไม่อยากจะทำ มันอึดอัด คือไม่ใช่ว่าจะไปโจมตีเขา เพียงแต่มันไม่เปิดโอกาสให้เรา

สุขุม นวลสกุล :

คือบางทีคิดว่ามันได้ สมัยผมเป็นอธิการบดี ผมไปออกรายการทุกวัน ก็คิดว่าพูดได้อิสระเสรี ที่ไหนได้ พูดอยู่ได้ 6 เดือน มีคนมากระซิบบอกว่าผมต้องออกแล้ว ผมถามว่าทำไม เขาบอกผู้ใหญ่ว่ามา ถ้ามีคนเชื่อคนนี้มากเกินไปมันไม่ดี เพราะฉะนั้นนี่คือสิ่งที่เราไม่คิดว่าจะมี มันเป็นการเซ็นเซอร์ชนิดที่ไม่มีหลักเกณฑ์

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

มันเป็นการเซ็นเซอร์ที่เขาไม่มาปิดคุณหรงอก แต่เขาจะเซ็นเซอร์ไม่ให้มีสปอนเซอร์เสียอย่าง รายการอยู่ได้ไหมล่ะ

สุขุม เอลยกรัณย์ :

ตอนนั้นผมเห็นว่าอาจารย์เก่งเรื่องเศรษฐศาสตร์ ส่วนอาจารย์สุขุม นวลสกุล ก็ได้ทางรัฐศาสตร์ แล้วผมเสริมเรื่องตัวเลข เรื่องวิเคราะห์อะไรอย่างนี้ ผมว่าถ้าได้มันก็ปังเลย

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

ผมว่าน่าสนใจ โอเคเดี๋ยวนี้ดีมาก ผมรับเลยนะ เพียงแต่สถานการณ์มันไม่อำนวย ผมดูบรรยากาศแล้วรู้เลย มันเป็นไปได้

สุขุม นวลสกุล :

ที่นี่เอง ย้อนกลับมาพูดเรื่องทำไมเดี๋ยวนี้นักศึกษาแทบจะไม่สนใจเรื่องการเมืองเลย ไม่สนใจยังไม่เท่าไรนะ แต่บางทีอย่างเราพูดเรื่องตุลาฯ 16 เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมา ซึ่งมันควรสืบต่อและอยู่ในสายเลือดของนักศึกษา แต่เดี๋ยวนี้นักกลับบอกไม่รู้เรื่องเลย อะไรหรอ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

สังคมมันเปลี่ยนแล้วละ สมัยก่อนถ้าพูดกันตรงๆ ชนชั้นผู้นำคือนักศึกษามหาวิทยาลัย แต่หลังจาก 14 ตุลาฯ มันเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง ทำให้คนกลุ่มต่างๆ มีบทบาทมากขึ้น นักการเมืองท้องถิ่นเริ่มฉายแสง ธุรกิจเริ่มเติบโต โลกก็เปลี่ยนไปอีก สงครามเย็นหายไป แล้วถามว่าคนที่เป็โปรดักต์ของสังคมสนใจเรื่องอะไร เพราะโลกเปลี่ยนไปแล้ว ตอนนี้โลกกำลังพูดถึงเรื่องแข่งขันอย่างเดียว ทำยังไงถึงจะประสบความสำเร็จ การแข่งขันเลยดูเหมือนเป็นคุณธรรมเลย ต้องแข่งขัน พอแข่งขันคุณก็ต้องชนะ ลักษณะนี้ ในที่สุดคนจะถูกดึงไปสู่ความสนใจตัวเอง มันหลักไม่พ้นแล้วอีกอย่าง ปัญหาสังคมสมัยก่อนคนที่จะเข้ามามีบทบาทแก้ไขมันจำกัดใจ แต่เดี๋ยวนี้นี้นักมากมายหลากหลายชั้น นักศึกษาก็ห่างๆ ไป แล้วหันมาสนใจตัวเอง เพราะฉะนั้นเรื่องการเมืองอย่าไปพูดเลย แค่เรื่องเลือกตั้งในองค์กรของเขาเองก็ยังไม่ไปเลือกเลย ไม่มีใครสนใจ ผมเชื่อว่าเกิดขึ้นทุกที่นะแบบนี้

สุขุม เอลยกรัพย์ :

ใช่ๆ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

ไปดูสิว่านักศึกษาที่มาโหวตให้องค์กรนักศึกษาของตัวเองคิดเป็นเปอร์เซ็นต์เท่าไร

สุขุม เอลยกรัพย์ :

ราชภัฏนี้ไม่ค่อยมาก

สุขุม นวลสกุล :

เหมือนกันเธอ

สุขุม เอลยกรัพย์ :

เหมือนกันจริงๆ ผมว่ามันเป็นยุคเปลี่ยน ที่ตอนนั้นบอกว่ามันเหมือนแพชั่น 14 ตุลาฯ ตั้งแต่ 16 มาเนี่ยนะครับ มันเป็นตัวเร่งเร็ว คล้ายๆ กับว่าสถานการณ์มันสูงกอม มันมีแรงบีบอะไรออกมา แล้วตัวนักศึกษาที่มันมีขบวนการ คือมีหัวหน้าเยอะ มีการฉายแววผู้นำต่างๆ พอมาตอนหลังต่างคนต่างพยายามเอาตัวรอด ไม่มีหัวหน้า สถานการณ์ต่างๆ มันก็ไม่มีอะไรจะสูงกอม แล้วเรื่องการเมืองนี้ อย่าว่าแต่เรื่องการเมืองภายนอกสถาบันเลย กระทั่งวิชาการเมืองที่เรียนอยู่ก็ไม่ค่อยสนใจ

สุขุม นวลสกุล :

สมัยผมเป็นผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นคนบดี อธิการบดี ยอมรับตรงๆ ว่าความยากลำบากในการบริหารส่วนหนึ่งมาจากพลังของนักศึกษาที่จะกำหนดให้เราต้องอย่างนั้นอย่างนี้

สุขุม เอลยกรัพย์ :

มีการตรวจสอบเยอะ เดียวนี้ยาก ไม่มี ขนาดเรื่องคอร์รัปชัน หรือเกิดความไม่โปร่งใสอะไรในมหาวิทยาลัย เมื่อก่อนนี้ฝ่ายบริหารโดนตลอด เดียวนี้ไม่มี เด็กไม่เคยสนใจเลย สนใจแต่เรื่องแพชั่น เรื่องอะไรต่างๆ แม้กระทั่งเรื่องการออกค่ายอาสาพัฒนายังเปลี่ยนรูปแบบไปเลยนะ แค่อัดอยากทำเป็นเร็ด ไปสนุกสนาน ไปนั่งเล่นกีตาร์ อะไรแบบนี้ ไม่เคยที่จะบอกว่าแล้วไปทำอะไรให้ ฉาบฉวยมาก

สุชาติ โทท
SUNDA UNIVERSITY

สุขุม นวลสกุล :

แต่ก่อนอิทธิพลของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารมหาวิทยาลัยนี้ค่อนข้างสูง เด็กรามฯ สมัยผมนะ เดิมเก็บค่าหน่วยกิต 30 บาท ตอนหลังมหาวิทยาลัยลดเองเป็น 25 แล้วโดนนักศึกษานิบนจนเหลือ 18

สุขุม เอลยกรัพย์ :

ถ้าพูดถึงเรื่องคุณภาพของเด็ก อาจเป็นไปได้ว่าเมื่อก่อนคนเอนทรานซ์แข่งขันกันเยอะ พอเข้ามาแล้วคนเก่งๆ นี่เยอะ กิจกรรมก็เยอะ แต่ปัจจุบันอย่างราชภัฏนี่เปิดกว้างเลย บางแห่งเด็กไม่พอ เด็กเลยไม่กระตือรือร้น ซึ่งทำให้เด็กที่เข้าศึกษาต่อมีคุณภาพแตกต่างจากมหาวิทยาลัยปิด จนทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏต้องทำงานหนักเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของเด็กให้ต่อสู้ในตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันสูง แต่ก็ต้องยอมรับว่ากำลังจะสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพได้แต่ละรุ่น และส่งต่อคุณภาพสู่รุ่นต่อไปก็เรียกว่า “เลือดตาแทบกระเด็น”

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

คือราชภัฏถ้าปัญหาอินพุตมันเป็นอย่างนี้ จะไปเอาดีพุตดีกลำบาก ถ้าตราบใดราชภัฏยังไม่สามารถแข่งกับมหาวิทยาลัยธรรมศาได้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้ามีคนเลือกราชภัฏเป็นอันดับ 3 อันดับ 4 อะไรก็แล้วแต่ แต่ทุกวันนี้ไม่ใช่ มันเป็นคนที่ไม่ติดอะไรแล้ว พวกนั้นก็เฮกันไป ซึ่งนโยบายรัฐบาลคุณต้องรับหมด เพราะฉะนั้นคุณก็ได้วัดดูดิบไปอย่างนั้นะ ตั้งแต่ต้นเลย ตรงนี้ผมคิดว่าเป็นปัญหา คือคนก็อยากได้พวกมหาวิทยาลัยปิดก่อน การแข่งขันก็ยังมีอยู่นะ เพียงแต่มีรูปแบบเพิ่มขึ้น คือแทนที่จะสอบเอนทรานซ์เหมือนกันก็สอบตรง ไม่ได้ก็ไปสอบเอนทรานซ์ สมัยก่อนสอบเอนทรานซ์อย่างเดียว

สุขุม เอลยกรัพย์ :

มันเกี่ยวกับอาจารย์ด้วยหรือเปล่า อาจารย์ในมหาวิทยาลัยปิด

อย่างจุฬาย ธรรมศาสตร์ สังเกตไหมว่าเวลาอะไรต่างๆ ไมค์จะจ่อปากพวกนี้หมดแหละ

สุขุม นวลสกุล :

แต่อาจารย์ก็โดนจ่อบ่อย

สุขุม เอลยกรัพย์ :

มาระยะหลังนี้ล่ะครับ ตั้งแต่โดนวางพวงหรีดหน้ามหาวิทยาลัย บรรดานักการเมืองต้อออกสื่อฯ จะบุกมากระที่บถึงหน้าสวนดุสิตโพล หรือบังคับให้กราบเท้าขอขมาบ้าง ก็เลยพอจะมีคนรู้จักอยู่บ้าง และมีไมค์มาจ่อ โดยเฉพาะช่วงที่มีกระแสฮอตๆ หลายๆ เรื่อง

สุขุม นวลสกุล :

ไอ้จ่อหรือไม่จ่อผมว่าไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าเขายู่มหาวิทยาลัยไหน แต่ขึ้นอยู่กับว่าเขาแสดงตัวตนตรงไหน อย่างอาจารย์แสดงตัวออกมาเป็นที่รู้จักในเรื่องโพล ผมมีประเด็นเขาก็นึกถึงอาจารย์ ทั้งผมกับอาจารย์สุขุม อัตวาวุฒิชัย ก็เหมือนกัน ไม่ใช่ใครก็ได้ของรามคำแหง ใครก็ได้ของธรรมศาสตร์ เพราะฉะนั้นอย่างโพล ที่อื่นเขาก็พยายามเกิดขึ้นมา ใครทำผลงานเป็นที่น่าเชื่อถือ คนก็นึกถึง หรืออย่างเวลาอ่านหนังสือพิมพ์ เห็นอาจารย์คนไหนเขียนบ่อยๆ ก็ใช่

สุขุม เอลยกรัพย์ :

เรื่องนี้ผมว่าจริง เพราะผลงานมันถูกอ้างถึง ถูกนำไปใช้ ไปขยายความ แต่บทบาททางการเมืองและสังคมของอาจารย์ในปัจจุบันกับสมัยก่อนต่างกันไหม

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

ผมว่าต่างกันเยอะ อย่างคณะเศรษฐศาสตร์มีรูปแบบที่คน

อยากยึด ผมมาทำงานที่คณะ จริงๆ ผมไม่อยากเป็นอาจารย์หรอก แต่
อยากบริหาร แต่เมื่อมาเป็นอาจารย์แล้ว หนึ่งธรรมชาติสมัยนั้นยังเล็ก
อาจารย์รู้จักกันหมด ที่น่าสนใจคือมีผู้นำอย่าง อาจารย์ปิ๋ว อึ้งภากรณ์
กำหนดไว้เลยว่าอาจารย์ไม่ได้เข้ามาสอนหนังสืออย่างเดียว แต่ต้องมีส่วน
ร่วมกับคณะในรูปแบบเป็นกรรมการส่วนต่างๆ แล้วก้าวหน้ามากนะ แม้แต่นัก
ศึกษาก็ต้องมาเป็นกรรมการ เช่น เป็นกรรมการในคณะปริญญานิเทศศาสตร์
เป็นกรรมการอะไรอย่างนี้ รูปแบบการมีส่วนร่วมทำให้การทำงานมีความ
หมาย ทำให้ทุกคนช่วยกันทำ ไม่ชอบหน้ากันไม่เป็นไร แต่ทำงาน
คณะด้วยกันได้โอเค เรื่องไม่ชอบหน้าเก็บไว้ก่อน เราไม่เอามาปะปน
แต่สิ่งเหล่านี้ก็ไปตามกาลเวลา พอคนรุ่นใหม่เข้ามา เขาเริ่มมองว่าอันนี้
เป็นภาระ เขาไม่มีเวลาทำวิจัยเพราะต้องมานั่งบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ
มันมีค่าตอบแทน การทำงานแบบเป็นคณะจึงลดลง เตียวนี้ถามก่อนเลย
ทำอันนี้แล้วได้อะไร

สุขุม นวลสกุล :

เมื่อก่อนแค่บทความที่ตัวเองเขียนได้ลงหนังสือถือว่าเป็นเกียรติ
เตียวนี้ไม่ใช่

สุขุม เอลยกรวิทย์ :

เมื่อก่อนจะเป็น ผศ. รศ. มันไม่ได้ตั้งใจจะทำผลงานเพื่อให้ได้
เป็น แต่มักเป็นงานที่รวบรวมได้ ปัจจุบันไม่ใช่แล้ว กลายเป็นว่าหยุดเพื่อ
ทำสิ่งนี้จริงๆ ตรงนี้หรือเปล่าที่แย่งเวลาเรื่องงานเพื่อบริการสังคม

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

ผมว่าจริงๆ ไม่หรอก คนเราแบ่งเวลาได้ ตรงกันข้ามผมคิดว่า
การเป็นอาจารย์สอนหนังสืออย่างเดียวสู้มีประสบการณ์ร่วมบริหารไม่ได้
หรอก เพราะมันทำให้เราเรียนรู้มากขึ้น แล้วความจริงคนเราจะบริหาร
ตลอด 24 ชั่วโมงเมื่อไหร่เล่า

สุขุม นวลสกุล :

หรือแม้กระทั่งการไปบรรยายข้างนอก เราก็ได้ไปเรียนรู้อะไรมานะ เหมือนกับการไปพบแล้วได้อะไรกลับมา อย่างผมไปสอนวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น เจอพวกนายก อบต. ก็ได้อะไรกลับมา

สุขุม เอลยกรัพย์ :

เอ๊ะ ถ้าจะสรุปว่าโดยภาพรวมอาจารย์ปัจจุบันเก่งน้อยกว่าอาจารย์เมื่อก่อนไหม

สุขุม อัทววุฒิชัย :

ผมว่าเดี๋ยวนี้มันเก่งด้วยตัวเอง แต่เรื่องมนุษย์สัมพันธ์จะน้อยลง คือเหมือนกับว่าฉันไม่จำเป็นต้องไปกับคณะ ฉันทำของฉันคนเดียวได้

สุขุม นวลสกุล :

อย่าง ไซยนต์ ไชยพร ผักบัวตรเลือกตั้งคนเดียวก็ขายได้แล้ว แต่ก่อนต้องมีการทำหนังสือรวมเล่มนะ เขียนงานประจำปี ผลงานจะออกมาแบบนี้ เดียวนี้แต่ละคนมีช่องทางอะไรของเขาเอง เมื่อก่อนไปสอน ไปบรรยายแล้วไม่ได้ตั้งค์เราไม่รู้สึกอะไร พอได้ขึ้นมาแล้วชักนับเว้ย แต่ก่อนใครเชิญไม่เคยถามว่าได้เท่าไร ให้เท่าไรก็เอาเท่านั้น ให้มาเป็นเนกไท เป็นของขวัญ ของที่ระลึก ก็ตามนั้น แต่เดี๋ยวนี้ถามราคาแล้วเมื่อก่อนไปสอนข้างนอกก็ต้องได้รับอนุมัติจากคณะ แต่เดี๋ยวนี้มันเดียวยรับงานเองได้

สุขุม เอลยกรัพย์ :

(หันไปทาง สุขุม อัทววุฒิชัย) เอ๊ะ ตอนอาจารย์รับทำรายการเวทีชาวบ้านกระทบกับการสอนไหม

สุชุม อัตวาวุฒิชัย :

ไม่ค่อยกระทบหรอก เพราะหนึ่งผมถือว่าอาชีพหลักคืออาจารย์ เพราะฉะนั้นจะทำอะไรก็ตามแค่อาชีพเสริม ผมไม่เคยถ่ายรายการ วันธรรมดาแล้วไปงดคลาส ส่วนใหญ่ไปทำวันหยุด ถ้าช่วงเบรกยาว 10 วันเราก็ไปถ่ายเก็บเป็นสต็อกไว้เลย 12 เรื่อง ทำให้เรามีเวลา เปิดเทอมจะไปวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

สุชุม นวลสกุล :

เหมือนกัน ตอนเป็นอธิการบดีแทบไม่ออกรายการที่ไหนเลย เพราะไม่มีเวลา แต่ตอนเป็นอาจารย์ธรรมดาก็ถือหลักเหมือนอาจารย์สุชุม อัตวาวุฒิชัย เรื่องงดคลาสเพื่อทำงานพิเศษไม่มี ถ้าราชการเชิญมา ต้องรับถึงจะไปรับงานเอกชนได้ มิฉะนั้นคนจะมองว่าเราเห็นแก่เงิน ต้องเตือนตัวเองด้วยนะ อีกอย่างเราเป็นอาจารย์ เป็นอธิการบดี ไม่อยากให้คนรุ่นหลังมาตำราว่าเรา

สุชุม อัตวาวุฒิชัย :

เราเป็นข้าราชการ เรารู้เรตราาชการ แต่ถ้าเราไปบรรยายให้เอกชนแล้วให้เท่าเรตราาชการเราไม่รับนะ เรื่องอะไรละ

สุชุม เอลยกรัพย์ :

ตอนผมทำ FM 90.5 เมื่อ 15 ปีที่แล้วก็ติดเหมือนกัน เฮ้ย ขอก่อน 8 โมงนะ เคยทำครั้งหนึ่งมันกระอักกระอ่วนใจบ้ายโมงถึงบ้าย 2 จี

สุชุม นวลสกุล :

แต่ในเวลาเดียวกันนะ สิ่งที่อาจารย์ทำงานให้สาธารณะอย่างนี้มันเป็นความภูมิใจของลูกศิษย์ ผมเคยเจอลูกศิษย์ เขาบอกเวลาเห็นอาจารย์ให้สัมภาษณ์ออกรายการ โห...เขาภูมิใจ สมัยผมเป็นคณบดี

ผมเคยบอกพวกอาจารย์ คืออาจารย์หลายคนเก่ง แต่ไม่กล้าแสดงออก กลัวออกไปแล้วถูกวิจารณ์ จะไปกลัวอะไร...คือบางทีมันต้องทำให้เกิดความน่าเชื่อถือแล้วจะส่งผลต่อความภาคภูมิใจของลูกศิษย์

สุขุม เอลยกรัพย์ :

เด็กก็อยากลงทะเบียนเรียนกับอาจารย์คนนี้

สุขุม นวลสกุล :

อ้อ เตี่ยวันนี้ต้องยอมรับว่าในสายอาจารย์จะยังไ้ใจก็แล้วแต่ ยังเชื่อว่ามันไม่มีส่วนได้เสียเหมือนอย่างนักการเมืองที่ออกมา

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

แต่อย่างสมมุติทำสื่อฯ ถ้าให้เราทำออกมาแบบสื่อบันเทิง เราไม่ทำนะ ไม่ใช่อาชีพเรา

สุขุม เอลยกรัพย์ :

แต่อาจารย์สุขุม นวลสกุล เขาเคยทอล์กชงทอล์กโชว์นะ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

อันนั้นความสามารถเฉพาะตัว เขาอภิปรายใจ เขาก็ทำได้ แต่อย่างผมนี้จะให้ไปทำอะไรออกแนวบันเทิงมันไม่ใช่หน้าที่ เราไม่มีความสามารถด้วย ไม่ใช่เรื่องของเรา

สุขุม นวลสกุล :

คือผมนี้ตั้งแต่สมัยเป็นนักศึกษาแล้ว เวทีธรรมศาสตร์นี่ ผมเป็นคาราไลเกมมหาวิทยาลัยเขี้ยวนะ เขาจัดลิเกประชันกัน ผมเคยเล่นถวายในหลวงด้วย จริงๆ ไม่เคยคิดจะเป็นอาจารย์ จนจบนอกกลับมาเนี่ยแหละ

สุขุม อัตวาจุนิธิย์ :

เราก็ไม่เคยคิดจะเป็นอาจารย์

สุขุม เอลยกรัณย์ :

ผมนี่พอให้เป็น สมัยก่อนใครได้รับราชการเป็นครูบาอาจารย์ ถือเป็นเรื่องที่โก้สุดๆ เป็นอาชีพในฝันของใครหลายคน คนที่เลือกเรียนครูส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็น “ช้างเผือกของรุ่น” แต่ปัจจุบัน หลายฝ่ายมักพูดกันเสมอว่า บุคคลที่เลือกเรียนครูส่วนใหญ่มักเป็นบุคคลที่ไม่มีที่ไปแล้ว ซึ่งจุดนี้ถือเป็นจุดอันตรายต่ออนาคตทางการศึกษาของไทยอย่างมาก เพราะหากระบบการศึกษาไทยไม่สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณภาพมาเป็นครูได้ ก็จะทำให้วงการการศึกษาไม่มีครูเก่งๆ ดีๆ มาอบรมสั่งสอนเยาวชนไทยรุ่นใหม่

สุขุม นวลสกุล :

ผมคิดจะเป็นนายอำเภอ แต่พอไปเรียนเมืองนอกแล้วกลับมาเนี่ย กลัวคนเขาไม่เชื่อว่าเราไปเรียนมา (หัวเราะ)

สุขุม เอลยกรัณย์ :

เวลาไปออกรายการ อาจารย์เอามุกตลกต่างๆ มาจากไหน

สุขุม นวลสกุล :

มันก็เป็นนิสัยเรา อารมณ์เรา สมัยก่อนผมเป็นคนเขียนบทละคร พวกนี้เป็นพื้นฐาน จำได้ว่าขนาดอย่างนั้นะ พงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร เคยบอก...อาจารย์ขอร้องได้ไหม อย่าออกรายการพวกนั้นได้ไหม ผมถามว่าทำไม เขาบอกมันทำให้ความน่าเชื่อถือลดลง ผมเลยพูดตรงๆ รายได้มันดินะ (หัวเราะ) แล้วตอนทำข่าวให้ช่อง 9 บก.ข่าวบอกอาจารย์เป็นคนแปลก ขนาดเป็นอย่างนั้นคนยังเชื่อ (หัวเราะ)

สุขุม อัตวาจุมิชัย :

ผมว่าทั่วไปนะ คนเป็นอาจารย์สอนก็มีไม่มาก แล้วไปทำ
อย่างนั้น ผมรับรองว่าไม่มีใครเขาเชื่อ

สุขุม เอลยกรัพย์ :

แต่กับอาจารย์สุขุม นวลสกุล พูดเรื่องการเมืองคนเชื่อ

สุขุม นวลสกุล :

อีกอย่างหนึ่ง ผมว่าธรรมชาติของการสอนที่รามฯ อาจารย์ไป
ดูนะ ที่ห้องมันนั่งเบียดกันชนิดไม่มีที่ว่าง ถ้าเราสอนไม่สนุกคนจะเริ่มบ่น
แล้วไอ้...ทำไมเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ถ้าเราสอนสนุก แน่นก็ไม่ว่า ขอให้
สอนสนุก เพราะฉะนั้นอาจารย์ที่รามฯ ต้องสอนแบบมวลชน ถ้าคอร์ส
ปี 1 อาจารย์ผู้หญิงที่สอนต้องร้องเพลงตลอด

สุขุม อัตวาจุมิชัย :

ผมโฆษณาให้รามฯ ตลอด เวลาเขาเอนท์ไม่ติด ผมบอกไม่ต้อง
ไปเรียนหรอกเอกชน ไปรามฯ นี่แหละ หนึ่งถูก สองคุณภาพดีกว่า ลองคิด
สิว่าคนที่จะเป็นอาจารย์ของรัฐบาลได้ จบมหาวิทยาลัยสวยๆ มาเขารับไหม
ด้วยระบบเขาไม่รับอยู่แล้ว เพราะ ก.พ.เขาจะรับมหาวิทยาลัยที่รัฐรับรอง
แล้วมหาวิทยาลัยเอกชนจะรับได้ไหม มหาวิทยาลัยของเอกชนยังไม่มี
อาจารย์ของเขาเองเลย ก็ต้องเชิญอาจารย์จากมหาวิทยาลัยรัฐไปสอน
แล้วคุณจะไปเรียนเอกชนทำไม แต่โอเค เรียนรามฯ เจอสิ่งแวดล้อม
มันต้องเป็นผู้ใหญ่หน่อยนะ แต่คนที่เรียนรามฯ จบนี้เก่งกว่าพวกจบจุฬาฯ
ธรรมศาสตร์นะ เพราะมันต้องช่วยตัวเอง แต่พวกเสียดนาก็เยอะถ้าควบคุม
สิ่งแวดล้อมไม่ดี

สุขุม นวลสกุล :

อันนี้ยอมรับนะ ผมเคยได้รับคำชม เขาบอกเขาชอบคนจบ

รามฯ เรื่องหนึ่งคือสู้งาน ไม่เกี่ยง ไม่เคยถามว่าทำไมต้องทำ เขาใช้อะไร ก็ทำ ไม่เกี่ยง มันอาจจะเจียมตัว (หัวเราะ) ตอนบัณฑิตรามฯ ออกใหม่ๆ บางแห่งนี่ปิดป้ายไม่รับเรียนนะ ตอนหลังดีขึ้น

สุขุม เอลยกริพย์ :

(หันไปทาง สุขุม นวลสกุล) ผมอยากถามนิดหนึ่ง ลองนึกถึงแต่แรกเรียนนะ ก่อนเป็นอาจารย์ อาจารย์ดังเพราะอะไร

สุขุม นวลสกุล :

เพราะกล้าพูดกล้าแสดงออก อีกอย่างคือมุมมองเราไม่ค่อยเหมือนใคร แต่กล้าจนคนเตือน แต่ก่อนอธิการบดีเตือนเลยนะ คือคนเรายังโตจะยิ่งพูดน้อยลง เริ่มยังคิด บางทีสมัยไม่ได้เป็นอธิการบดีไปวิจารณ์เสีย ต่ออายุได้ไง ไม่ต่อ คนโทรมาเลย เคยตายไหม พอเป็นอธิการบดีสงบเสียงม็อบส่ำรวมขึ้น ตอนเป็นคณบดี อาจารย์ชัยอนันต์ สมุทวณิช เคยบอกว่า ผมนี่เป็น the most aggressive dream เลย

สุขุม เอลยกริพย์ :

ผมชอบอาจารย์ที่พันธุ์ ครั้งที่ถูกเผงประทับใจที่สุดคือครั้งไหน

สุขุม นวลสกุล :

ครั้งที่ดังสุดคือตอน คุณบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ผมพันธุ์ว่าไม่ลาออก แต่จะยุบสภา คือท่านประกาศลาออกแล้ว ผมว่าไม่มีทาง เชื่อไหมวันนั้นผมออกทีวีครบทุกช่องเลย

สุขุม เอลยกริพย์ :

แล้วที่ผิดจังๆ มีไหม

สุขุม นวลสกุล :

มันอาจไม่เรียกว่าผิดจังๆ แต่ผิดแน่ๆ คือทนาย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ผิดตลอด เพราะท่านคิดไม่เหมือนคนอื่น จำได้ไหมช่วงท่านเป็นนายกฯ ก่อนจะยุบสภาเลือกตั้งปี 2549 ผมว่าท่านไม่ยุบหรือก ไม่มีเหตุผลพอ แล้วท่านก็ยุบ อีกครั้งก็มีข่าวว่าท่านจะให้ คุณสุวัจน์ ลิปตพัลลภ ยุบพรรคชาติพัฒนา มารวมกับพรรคไทยรักไทย ผมว่าไม่จริง ๆ ท่านจะเอาพรรคชาติพัฒนา มาทำไม ที่ไหนได้สุวัจน์ไม่ยุบ ท่านให้ออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีแรงงานเลย พอยุบแล้วจึงดึงกลับ ท่านเล่นการเมืองแบบซื้อทุกคน ไม่ให้มีฝ่ายค้าน เล่นการเมืองแบบผูกขาด

สุขุม เอลยกรัพย์ :

มันถึงไปไม่รอด เพราะไม่ได้ซื้อแค่ สส. แต่ยังมีข่าวลือหนาหูว่าซื้อสื่อฯ และยังมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าใช้นโยบายประชานิยมซื้อประชาชน ยิ่งทำให้อยู่ลำบาก ยิ่งถ้าการเมืองระบอบประชาธิปไตยก็ต้องมีฝ่ายค้าน สื่อมวลชน หรือการเมืองภาคประชาชนที่เข้มแข็งไว้คานอำนาจ และตรวจสอบการทำงาน ถ้าปล่อยให้มีแต่ฝ่ายรัฐบาลก็จะดูเหมือน "เผด็จการในคราบประชาธิปไตย"

สุขุม นวลสกุล :

ปกติเวลาเราวิเคราะห์การเมืองมันเหมือนอ่านใจกัน แต่ทักษิณ เขาจะไม่ไปตามทางที่คนเขาคิดกัน เพื่อให้คนตามเขาไม่ทัน

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

สิ่งหนึ่งที่หลายคนคิดว่ามหาวิทยาลัยจะมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงสังคม อาจารย์เราจะมียุทธศาสตร์ขนาดนั้นไหม

สุขุม นวลสกุล :

วันนี้คนคุมสังคมจริงๆ คือนักการเมือง แล้วมาชี้หน้า... “มาเลือกตั้งแข่งกันไหมอาจารย์” อยู่ตลอด ถ้าพูดจริงๆ เขาไม่ได้ให้เครดิตอาจารย์เลย ยกเว้นว่าอาจารย์คนนั้นยอมไปทำงานให้เขา เพราะฉะนั้นโอกาสจะไปเหมือนเมื่อก่อน คือเมื่อก่อนต้องยอมรับนะ นักการเมืองแต่งตั้งทั้งหลายมันเป็นสัญลักษณ์ของเผด็จการ คนไม่เอาด้วย เลยหันมาพึ่งนักวิชาการ แต่เดี๋ยวนี้ถ้าพูดอย่างพวกนักการเมืองต่างๆ เขาหามาให้ประชาชนส่วนหนึ่ง เขาก็ได้รับศรัทธาไป

สุขุม เอลยกรัพย์ :

ตอนนี้อาจบอกได้ว่านักการเมืองส่วนหนึ่งเรียนสูงขึ้น มีความรู้ มีพรรคพวกแล้ว ไม่จำเป็นต้องพึ่งพานักวิชาการ และนักวิชาการก็มีแต่ทฤษฎี ไม่เห็นช่วยอะไรได้เลย

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

นักการเมืองแต่ละคนถ้าไปดูปูมหลังทางการศึกษา โอเค รัฐธรรมนูญเขาบังคับล่ะ ต้องเรียนจบปริญญาตรี มันถึงเกิดปัญหา ซื้อแม้กระทั่งประกาศนียบัตรมั่วๆ หรือซื้อเข้า มสธ. มันก็มาอย่างนี้ กลายเป็นว่าเราเห็นนักการเมืองไม่ว่ามาตรฐานไหน ไม่ควรได้อยู่แล้ว แต่ก็ได้ มันสะท้อนอะไรบ้าง สะท้อนว่ามันแย่มากจริงๆ นักการเมืองมีคาถาอย่างนี้ เก่งจริงมาลงเลือกตั้ง นักการเมืองจริงๆ อีโกสูงนะ อย่างมหาวิทยาลัยจัดอบรมนักการเมืองใช้คำนี้ไม่ได้ ต้องบอกสัมมนาร่วม ใช้คำว่าอบรมนี้ไม่มา คือคล้ายกับว่าเขาเป็นคนรอบรู้ เขาเป็น สส. เป็นนักการเมือง

สุขุม เอลยกรัพย์ :

อีกประเด็นหนึ่ง พอใครบอกว่าเป็นที่ปรึกษานักการเมือง เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรี เมื่อก่อนคือเขาเป็นที่ปรึกษาจริงๆ เพราะมีความรู้ แต่ปัจจุบันใครบอกว่าเป็นที่ปรึกษา พวกนี้ไปเอาตำแหน่ง ไปเกาะอะไรต่างๆ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

เพลงๆ เสียตั้งค์อีก ไม่ใช่ได้ตั้งค์

สุขุม นวลสกุล :

ใช่ ต้องจ่าย ต้องเลี้ยงดู ตำแหน่งเลขงเลขขาฯ นี่รับเองเยอะนะ

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

คือการเมืองเราหวังดี เป็น สส. ก็ให้มีผู้ช่วย สส. มีเลขขา อย่างน้อยให้ช่วยค้นข้อมูลเวลาอภิปราย แต่จริงๆ ไปจ้างลูกเมียตัวเอง เอาชื่อมาใส่ คือเงินตรงนี้อาจไม่มี ประหยัดดีกว่า หรืออย่างที่ อาจารย์ชัยอนันต์จะให้มีหอสมุดรัฐสภาแบบ library congress ซึ่งมันมี แต่ถามว่าใช้เป็นไหม

สุขุม นวลสกุล :

หมายความว่าเห็นประโยชน์กับสิ่งเหล่านี้ไหม ก็ไม่

สุขุม เฉลยทรัพย์ :

ช่วงนี้ที่มีเรื่องของนักวิชาการประจำกรมการเมืองชุดต่างๆ ไปดูก็ ไม่ใช่ นักวิชาการจริงๆ แต่เป็นญาติบ้าง หัวคะแนนบ้าง อะไรต่างๆ ทำให้ นักวิชาการจริงๆ ได้รับผลกระทบตรงนี้

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

คือลองคิดดู รัฐมนตรีบางกระทรวงมีที่ปรึกษา 60 กว่าคน โดย ส่วนตัวผมว่าการเมืองเป็นเรื่องน่าสนใจมาก ผมเคยสนใจนะ แต่การ ตระหนักของเราบอกว่าอย่าเข้าไปเลย เพราะรู้ว่าเมื่อเข้าไปแล้วจะไม่มี ทางเป็นตัวของเราเอง ดูจากเพื่อนเราก็ได้ เพื่อนสนิทผมยิ่งสูงเรายังห่าง จากเขา เพราะวิถีชีวิตเราเป็นคนละแบบกับเขาไปแล้ว เราไปหาเขาก็ไม่มี โอกาสมานั่งคุยแบบเพื่อน เขาถูกห้อมล้อมไปด้วยใครก็ไม่รู้เยอะเยอะ

สุขุม เอลยกรัณย์ :

(หันไปทาง สุขุม นวลสกุล) อย่างอาจารย์ก็มีแววเป็นนักการเมือง ตามจริงๆ ใจนะชอบไหม

สุขุม นวลสกุล :

ชอบไหม จริงๆ ชอบนะ พ่อผมเคยเป็นนายกเทศมนตรี แต่ว่าเนี่ย พ่อไปคลุกคลีแล้วเรบอกตามตรงว่าเราทำอะไรเขาไม่ได้ เมื่อเราทำอะไรเขาไม่ได้ ผมเชื่อว่าโดยอะไรต่างๆ ถ้าผมลงสมัครรับเลือกตั้งผมได้ แต่หนเดียว

สุขุม เอลยกรัณย์ :

ทำไมหนเดียว

สุขุม นวลสกุล :

คือไม่สามารถสนองตอบต่อคนที่เลือกเราได้ คุณได้รับเลือกตั้งคุณเป็นหนี้ใจคน หนี้อะไรต่างๆ เยอะ เหมือนอย่าง คุณอากร สุนทรกุล เป็นหนเดียวลาออก เขาก็มีคนเข้าหาทุกวัน คนเลือกคุณก็หวังให้คุณช่วยเหลือ ถ้าคุณทำไม่ได้ก็อย่าทำ

สุขุม อดิชาติชัย :

ทุกวันนี้ สส.ต้องลงไปช่วยคนในพื้นที่ทำไม นั่นมันหน้าที่ อบต. คุณมีหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ

สุขุม นวลสกุล :

แต่พูดอย่างนี้ไม่ได้ พูดอย่างนี้ไม่ได้คะแนน งานศพไม่มา อย่างน้อยต้องเอาหรีดไปวาง

สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

สส.บางคนเลยต้องมีหรีดถาวร เสร็จงานแล้วยกกลับ สังคมไทยใจ คือการเมืองมันปลอดจากพวกนี้ไม่ได้

สุขุม เอลยกรัณย์ :

ฟังจากอาจารย์ทั้งสองพูดมาแล้วก็ยิ่งนึกเสียดาย ถ้าเราได้ร่วมกันจัดรายการ “อย่างสามชুম” อย่างที่เคยมีโปรเจกต์กันไว้ก็คงเห็นความคิดอะไรที่น่าสนใจเหมือนอย่างวันนี้

สุขุม นวลสกุล :

(หันไปทาง สุขุม อัตวาวุฒิชัย) คุณว่าไงล่ะ

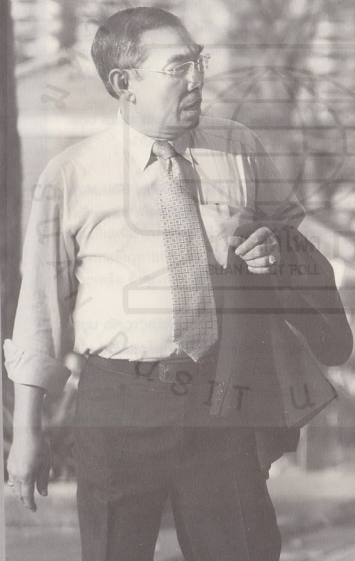
สุขุม อัตวาวุฒิชัย :

ก็อย่างที่บอก ไอเดียนี้ดีมาก เราไม่ได้ปิดซะทีเดียว เพียงแต่ตอนนั้นสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย ก็ถ้าเมื่อไหร่ๆ มันลงตัว ลองคุยกันดูก็ได้ว่าแต่ละคนจะอยากฟังพวกเราพูดหรือเปล่า (หัวเราะ)

สุขุม เอลยกรัณย์ :

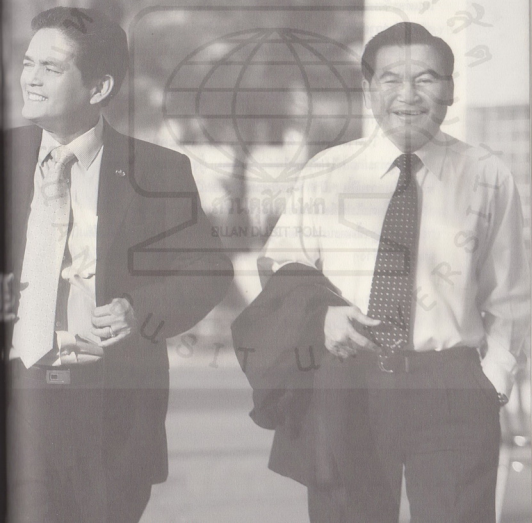
เอาเป็นว่าสัญญากันนะครับ

วงสนทนา “อย่างสามชুম” จบลงอย่างน่าติดตามตอนต่อไป เมื่อปรากฏการณ์ครั้งแรกได้เกิดขึ้นแล้ว ปรากฏการณ์ครั้งใหม่ก็อาจเป็นไปได้ ความฝัน ความมุ่งมั่น เป้าหมายที่ตั้งความหวังไว้จะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ “อย่างสามชুম” คงเพียงแต่รอโอกาส...อีกสักครั้ง

P a r t 3

“ช่าง” สามขุม

ในแต่ละจังหวะการก้าวเดินของแต่ละชีวิต ทั้ง สุขุม นวลสกุล, สุขุม อัครวาทิชัย และ สุขุม เฉลยทรัพย์ ต่างเผชิญเรื่องราวทั้งความสุข สมหวัง ความท้อถอย เหินือยอ่อน ผิดหวัง และแน่นอนบนถนนชีวิตที่ผ่านประสบการณ์นานัปการในแวดวงสังคมที่รายล้อมด้วยบุคคลระดับ “แกนนำสังคม” ก็ย่อมมีเรื่อง “ลึก” และ “ลับ” ที่รับรู้กันเฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น

ในทางกลับกัน ด้วย “ตัวตน” ของแต่ละคนที่จะว่าไปแล้วก็อยู่ท่ามกลางไฟสปอตไลท์ของสังคม ทั้ง “สามชუმ” ก็ย่อมหนีไม่พ้นการเป็น “เป้า” ที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง

ต่อไปนี่จึงเป็นส่วนหนึ่งของเรื่อง “ลึก” และ “ลับ” ที่ “สามชุม” ถูกขึ้นตะแกรง “ย่าง” ทั้งจากเหตุการณ์และความคิดเห็นจากบุคคลต่างๆ

1

ที่มาของการชื่อ "สุขุม" แต่ละคนนั้น สุขุม เฉลยทรัพย์ บอกว่าเป็นเพราะพ่อเห็นว่าเขาเป็นเด็กใจร้อน โมโหง่าย เลยตั้งชื่อว่า "สุขุม" เป็นการแก้เคล็ดให้ใจเย็นลง คิดลึก ไตร่ตรอง และรอบคอบขึ้น ส่วน สุขุม อัครวฤทธิชัย บอกว่าชื่อนี้พระตั้งให้เมื่อแม่เฝ้าดวงลูกไปให้พระดู ขณะที่ สุขุม นวลสกุล สารภาพว่าไม่มีเหตุผลใดมากไปกว่าพี่ๆ ของเขาล้วนมี ส.เสื่อ นำหน้า

2

ในช่วงแรกของการทำงานตามประสา "ครูประชาบาล" ที่มักชวนกันก๊งเหล้า ดั้งวงเล่นไพ่ในหมู่เพื่อนฝูงหลังเลิกงาน เมื่อประกอบกับบุคลิกที่เป็นคนสนุกสนาน เข้ากับคนง่าย ทำให้ สุขุม เฉลยทรัพย์ ใช้ชีวิตอย่างสำมะเลเทเมา และมีปัญหาเรื่องผู้หญิงเกือบถึงขั้นฟ้องร้อง จนต้องตัดสินใจเลือกไปเป็นครูไกลถึงภาคใต้ เพื่อ "หนีปัญหา" มาแล้ว

3

ครั้งหนึ่ง สุขุม เฉลยทรัพย์ ลงสมัครเรียนที่คณะนิติฯ รามฯ เมื่อปี พ.ศ.2538 ผลคะแนนวิชาต่างๆ นั้นยอดเยี่ยม แต่สุดท้าย สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็ตัดสินใจเลิกเรียนทุกๆ ที่เรียนไปแล้ว 70 กว่าหน่วยกิต ด้วยเหตุที่มารู้ใจตัวเองภายหลังว่า "กฎหมาย" ดันไม่ได้เหมือนวิชาสื่อสารมวลชน

4

สิ่งหนึ่งที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ ใฝ่ฝันมาตลอดคือการเป็นนักเขียน "นิยาย" ซึ่งเขาเคยส่งผลงานบทละครวิทยุไปให้คลื่นวิทยุประจำจังหวัดพิจารณาเมื่อสมัยเด็กๆ กระทั่งปัจจุบันก็ยังพยายามพูดคุยกับนักเขียนดังทั้ง ชัยมิตร แสงกระจ่าง, กนกวลี, ทมยันตี, นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ อีกทั้งศึกษาจากหนังสือสอนการเขียนเรื่องสั้น เขียนนิยาย ซึ่งหากฝันเป็นจริง วงวรรณกรรมก็อาจมีนักเขียนคนใหม่ที่ชื่อ สุขุม เฉลยทรัพย์

5

การเมืองในสถาบันการศึกษาจะว่าไปแล้วก็ไม่แตกต่างจากการเมืองระดับประเทศในประเด็นที่มีการสาดโคลนหาเสียง เล่นพรรคเล่นพวกในการแข่งขันเลือกตั้ง โดย สุขุม เฉลยทรัพย์ ยอมรับว่าเมื่อครั้งตัวเองสอนที่วิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง เขาเห็นการเลือกตั้งที่มีการใช้วิธี “น้ำเน่า” ต่างๆ นานา ตั้งแต่การส่งบัตรสนเท่ห์ การวาดการ์ตูนล้อเลียน การเขียนกล่าวหาว่าร้ายอีกฝ่ายแปะไว้ที่บอร์ดของวิทยาลัย เป็นต้น

6

ในการทำโพลของ “สวนดุสิตโพล” สุขุม เฉลยทรัพย์ ยอมรับว่าหลายครั้งที่การทำโพลเผลอไป “เหยียบตาปลา” ผู้มีอำนาจกระทั่งเกิดการกระทบกระทั่งอย่างรุนแรง เช่น กับ สมักร สุนทรเวช อดีตนายกรัฐมนตรี หรือผลโพลทำให้พรรคประชาธิปัตย์แพ้การเลือกตั้ง เป็นต้น

7

ขณะที่ สุขุม นวลสกุล เมื่อครั้งนั่งตำแหน่งอธิการบดี ราชภัฏก็เคยถูกมาเพียข่มขู่มาแล้วในเรื่องห้ามขาย “ซีด” ในมหาวิทยาลัย หรือเมื่อครั้งไปวิพากษ์วิจารณ์การต่ออายุผู้บัญชาการทหารบกคนหนึ่ง ซึ่งหลังจากวิจารณ์ไปปรากฏว่าเหมือนมีคนมาขับรถดีดป็นผลลุๆ โผล่ๆ วนเวียนอยู่หน้าบ้าน

8

เป็นที่รับรู้กันว่า สุขุม นวลสกุล เป็นคนติดบุหรีระดับ “มวนขน” คือชนิดมวนต่อมวน จน สุรวงศ์ วัฒนกุล เล่าให้ฟังว่า “ใครจะวิพากษ์วิจารณ์อาจารย์อย่างไร อาจารย์ก็รับได้ แต่อย่าไปขัดคอเรื่องสูบบุหรีก็แล้วกัน คือถ้าถามว่าระหว่างเลิกบุหรีกับเลิกคบผมเนี่ย ผมว่าเลือกเลิกคบผมมากกว่า”

9

สุขุม อัตวาวุฒิชัย เป็นคนมุ่งมั่น เอาจริงเอาจัง ผลการเรียนรู้ของอาจารย์อยู่ระดับ "ท็อป" ของโรงเรียนมาตั้งแต่เรียนชั้นอนุบาลกระทั่งระดับมหาวิทยาลัย อาจารย์เปิดเผยว่า "คนดังๆ ปีนั้นที่ติด 5 อันดับแรกเท่าที่ผมจำได้ก็ สมหมาย ภาณี อติธรรมนตรี ช่วยว่าการกระทรวงการคลัง สอบได้อันดับ 3, บุญยงค์ เวชมนศิริ อติตรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภาพัฒน์) ได้อันดับ 4 ขณะที่ผมได้อันดับ 5"

10

แม้ที่บ้านจะมีอาชีพค้าขาย แต่สิ่งหนึ่งที่ สุขุม อัตวาวุฒิชัย ได้รับการปลูกฝังจากแม่อยู่เสมอคือ ความซื่อสัตย์สุจริต "แม่ไม่ให้พวกผมไปขโมยของใครเป็นอันขาด ของไม่ใช่ของเราอย่าไปเอา"

11

ในสภาพการณ์ที่ "หนังสือต้องห้าม" ถูกสั่งเผาในเมืองไทย และคนมอง "สังคมนิยม" เป็นปีศาจ สุขุม อัตวาวุฒิชัย กลับมีโอกาสดำรงหนังสือระดับมาสเตอร์พีซเหล่านี้ขณะเรียนปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยวอริก ประเทศอังกฤษ ซึ่งเขาเป็นคนไทยคนแรกที่ได้เข้าเรียนในสถาบันแห่งนี้

12

การได้รับเชิญไปดูงานต่างประเทศมีประโยชน์ต่อการสอนวิชา "เศรษฐศาสตร์เปรียบเทียบ" มากสำหรับ สุขุม อัตวาวุฒิชัย โดยเฉพาะประเทศสังคมนิยมอย่างโซเวียต (ขณะนั้น) เกาหลีเหนือ จีน ไปแลนด์ อังการี ซึ่งทำให้รู้ว่า คิมอิลซุง มีความยิ่งใหญ่อย่างไรสำหรับคนเกาหลี และรู้ว่าคนโซเวียตมีความภูมิใจกับ "เหรียญตรา" แคไหน

13

แม้บุคลิกภายนอกจะเป็นคนเอาจริงเอาจัง แต่บทจะ "เล่นตลก" สุขุม อัดวาวุฒิชัย ก็ทำได้ดีอย่างไม่น่าเชื่อ เช่นสมัยที่เรียนปริญญาเอกอยู่ที่ฮาวาย ขณะนั้นมีการแสดงลิเกภาษาอังกฤษเรื่องจันทโครพในงานไทยไนต์ที่มีประจำทุกปีในวันที่ 5 ธันวาคม ครั้งนั้น สุขุม อัดวาวุฒิชัย เล่นเป็น "พระฤาษี" ขณะที่ ดร.ไตรรงค์ สุวรรณคีรี เล่นเป็น "จันทโครพ" โดยแทนที่จะมอบผอบตามแบบแผนวรรณคดีก็เปลี่ยนเป็นการให้ "ถุงยาง" พร้อมด้วยมุกตลกที่ฝรั่งเข้าใจ ดร.สุทัศน์ เศรษฐบุญสร้าง ซึ่งเป็นนักเรียนไทยขณะนั้นบอกว่าเป็นการแสดงที่ประสบความสำเร็จมาก เพราะทุกคนต่าง "หัวเราะจนตกเก้าอี้"

14

ขณะที่ สุขุม อัดวาวุฒิชัย เคยเล่นบท "พระฤาษี" ในลิเกเรื่องจันทโครพ ที่สหรัฐอเมริกา ก่อนหน้านั้น สุขุม นวลสกุล ก็เคยเล่นบทเดียวกันนี้หน้าพระที่นั่งในวังเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขณะเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

15

สุขุม นวลสกุล ชอบแสดงออกมาตั้งแต่เด็กๆ ครั้งหนึ่งในวัย 12 ขวบ เคยเข้าประกวดเล่านิทานในงานวัดแข่งกับผู้ใหญ่และได้รับรางวัลชนะเลิศ พอเข้ามหาวิทยาลัยเลยมาเป็นนักแสดงเป็นดารามหาวิทยาลัย ดังจนเพื่อนๆ แหวว่าเป็น "ส. อาสนจินดา" (อดีตดาราชื่อดังและศิลปินแห่งชาติ) เนื่องจากทำได้หมด ทั้งแสดง เขียนบทละคร กำกับการแสดง ฯลฯ

16

ส่วน สุขุม เฉลยทรัพย์ ก็เคยผ่านบทบาทการเป็น "ดารา" มาแล้วเช่นกันในเรื่อง "สวัสดิคุณครู" เมื่อครั้งสอนอยู่ที่วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ โดยเล่นเป็นครูใจร้ายที่ตักนักเรียนด้วย ผลคือแม้จะเป็นตัวประกอบเล็กๆ ปรากฏตัวแค่ 2 ฉาก แต่ก็ถูกเพื่อนฝูงครูบาอาจารย์ล้อเลียนยกใหญ่ กระทั่งมาร่วมเป็นนักแสดงกิตติมศักดิ์อีกครั้งในละครเทิดพระเกียรติของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง "พระปกเกล้าราชา ก่อนนาประชาธิปไตย" ที่มี แอม-จณิสตา (ลิ้นเจลิมวงค์) จริญญาสมิทธิ์ รับบทเป็น "แม่พลอย" เมื่อปี พ.ศ.2551

17

ผู้ที่คุ้นเคยกับ สุขุม อัครวฤฒิชัย จะทราบว่าเขาไม่ชอบแนวทางบริหารงานของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นอย่างมาก ถึงกับปฏิเสธการร่วมจัดรายการ "อย่างสามชุก" จนเหลือเพียง "อย่างสองชุก" ที่ร่วมรายการกัน โดยการปฏิเสธครั้งนั้น สุขุม อัครวฤฒิชัย พูดอย่างจริงจังว่า ตราบใดที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เขาจะไม่ทำรายการเด็ดขาด

18

สุขุม นวลสกุล ขึ้นชื่อว่าเป็นอาจารย์ที่ออกข้อสอบ "โคตรหิน" ที่สุดคนหนึ่งจนทำให้เด็กสอบตกมากกว่าครึ่ง แต่ถึงอย่างนั้นก็น่าแปลกตรงที่เป็นอาจารย์ที่นักศึกษาอยากเรียนด้วยมากที่สุดถึงขนาดรถเมล์ ชสมก. เคยบอกว่า "วันไหนอาจารย์สุขุมไปสอนที่รามฯ 2 รถจะแน่นผิดปกติ"

19

เหตุการณ์ที่ทำให้ สุขุม นวลสกุล ตระหนักว่าตำแหน่ง
อธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ต้องเผชิญอะไรมากกว่า
ที่คิด เกิดขึ้นภายหลังผ่านการเลือกตั้งจนได้เป็นอธิการบดี
ซึ่งมีคนเอาปืนมาวางไว้ให้บนโต๊ะทำงานแล้วบอกว่า **“นี่คือปืนประจำ
ตำแหน่งอธิการบดี”**

20

ข่าวที่ทำให้คนชื่อ สุขุม นวลสกุล โด่งดังที่สุดคือข่าวหน้า 1
หนังสือพิมพ์ประมาณปี พ.ศ.2529 กรณี พล.อ.เปรม
ติณสูลานนท์ ถูกนักศึกษารามคำแหงชกหน้าจนต้องจมน้ำตก
ในพิธีปิดกีฬามหาวิทยาลัย ทำให้ สุขุม นวลสกุล ต้องประกาศลาออกจาก
ตำแหน่งอธิการบดี

21

ความนิยมชมชอบในตัว สุขุม นวลสกุล เคยมีถึงขนาดว่า
เมื่อครั้งไปบรรยายที่บริษัทแห่งหนึ่ง มีผู้ฟังคนหนึ่งเข้ามาหา
แล้วเปิดเผยว่าเขา **“ประทับใจอาจารย์มาก เลยตั้งชื่อลูกว่า
'สุขุม' เราก็อปลื้มใจมาก พอถามว่าประทับใจเรื่องอะไร เขาก็บอกเรื่อง
ลาออกนี่แหละ (หัวเราะ)”**

“อย่าง” สองขุม
สุขุม นวลสกุล

ผมรู้จักชื่อ อาจารย์สุชุม เกลยทรัพย์ ในเรื่องทำโหลมาก่อน รู้จักตัว ตอนที่พบกันแรกๆ เราไปอภิปรายออกรายการวิทยุด้วยกัน ผมเคยกล่าวชมเขาว่าผลงานเป็นที่น่าเชื่อถือ และผลงานของเขาเป็น สัญลักษณ์ของสุชุมโหลมากกว่าสวนดุสิตโหล ตอนนั้นยังไม่ได้นั่งคู่กัน เพิ่งมาสนิทกันตอนที่ทำการ การ เมื่อเริ่มสนิทกัน ผมประทับใจอาจารย์สุชุม เกลยทรัพย์ หลายเรื่อง อย่างน้อยสุดเขาเป็นคนตรงต่อเวลา เป็นคนมีน้ำใจ มักหัวเราะเผลอปากตลอด ผมเลยกลายเป็นแฟนชมสวนดุสิตไปด้วย

ก่อนหน้านี้จะได้ร่วมงานกัน ผมมองเขาเป็นคนหนุ่ม ยิ่งชื่อสุชุมเหมือนกันทำอะไรดีๆ ผมก็พลอยภูมิใจ มีความรู้สึกที่ดี และเขาก็เป็นนักวิชาการที่ขึ้นมาเร็วมาก สำหรับ อาจารย์สุชุม อัครวาทินชัย ไม่น่าเชื่อเลยว่าผมเพิ่งมารู้ว่าเขาเรียนศิลปศาสตรบัณฑิตร่วมกับผมก็ตอนมีงานเลี้ยงรุ่นครั้งแรกเมื่อสิบกว่าปีก่อน คือเคยเห็นชื่อเขาในฐานะพิธีกรช่อง 11 แล้วมาเห็นเขาทำงาน เราก็อ๊ะ...รุ่นเดียวกัน ผมนับถือเขาในฐานะที่เขาจบเศรษฐศาสตร์ ด้วยเหตุผลว่าคนที่จบเศรษฐศาสตร์จะมองการเมืองได้คมคายกว่า ผมก็รู้สึกถึงเขา ส่วนการทำงานของเขาคงจะให้พูดตรงๆ ผมติดตามงานของภรรยาเขา (ผศ.ดร.ขวัญดี อัครวาทินชัย) มากกว่า เพราะภรรยาเขามีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการวิพากษ์วิจารณ์ภาษาไทย คือพูดได้น่าฟัง สำหรับอาจารย์สุชุม อัครวาทินชัย น่าเสียดายที่เรายังไม่มีโอกาสอยู่บนเวทีเดียวกันตามที่วางโปรแกรม "อย่างสามชุก" ไว้ เพราะทั้งผมและอาจารย์สุชุม อัครวาทินชัย กับอาจารย์สุชุม เกลยทรัพย์ ถ้าได้มาจัดรายการร่วมกันก็เป็นเรื่องแปลกดีที่นานๆ จะมีคนชื่อเดียวกันและขึ้นมาอยู่ในระดับที่วิพากษ์วิจารณ์บ้านเมืองได้มาอยู่ด้วยกัน ผมว่ามันสร้างปรากฏการณ์ได้ เพราะทั้ง 3 คนน่าจะให้มุมมองจากจุดเดียวกันในรูปแบบที่แตกต่างกัน

“อย่าง” สอุงบุม

สอุงบุม อັตวาวุตฺมบัย

ทั้ง อาจารย์สุขุม นวลสกุล และ อาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ มีความสามารถเฉพาะตัวที่ต่างกันในความเป็นตัวตนของเขา แม้ทั้ง อาจารย์สุขุม นวลสกุล และอาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ จะเป็นอาจารย์ และผู้บริหารมหาวิทยาลัย แต่โดยทักษะ อาจารย์สุขุม นวลสกุล เป็นที่รู้จักในทางสื่อๆ เป็นที่รู้จักในฐานะนักพูด ส่วนอาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ เป็นที่รู้จักเรื่องการทำสวนดุสิตโพล ทำโพลจนเป็นที่ นิยมกันมากและเกิดโพลอื่นๆ ตามมา อย่างไรก็ตาม การทำโพลแบบ สวนดุสิตโพลกับการทำโพลแบบเศรษฐศาสตร์นั้นไม่เหมือนกัน เพราะ การทำโพลแบบสวนดุสิตโพลคือการสำรวจทัศนคติ แต่เรื่องเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการพยากรณ์ การพยากรณ์ต้องมีหุ่นจำลอง ถ้าไม่มีพื้น เศรษฐศาสตร์ก็ไม่สามารถทำได้ จะให้ผมไปทำแบบสวนดุสิตโพลก็ทำ ไม่ได้เหมือนกัน

เช่นเดียวกัน หากจะให้ผมไปแข่งได้วาทีกับอาจารย์สุขุม นวลสกุล จะเป็นเรื่องทั่วไปหรือเรื่องการเมืองผมก็คงสู้เขาไม่ได้ แต่ หากถกกันเรื่องเศรษฐกิจ เขาก็อาจสู้ผมไม่ได้ ครั้งหนึ่ง อาจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง เคยชวนผมไปจัดรายการทำนองนี้ ตั้งชื่อรายการประมาณว่า "เหรียญสองด้าน" มีเขากับผมมานั่งถกกันในประเด็นอะไรก็ได้ แต่ ตอนนั้นไม่ได้ทำด้วยปัจจัยหลายอย่าง ผมเองก็มีความสุขกับการเป็น อาจารย์มากกว่า โดยเฉพาะการสอนคนที่สนใจเศรษฐศาสตร์แต่ไม่มี พื้นเศรษฐศาสตร์ให้เข้าใจ อย่างนี้ผมชอบ ยกตัวอย่างเช่น การไป บรรยายให้ปูนซิเมนต์ไทย หรือการสอนที่นิด้า เราารู้สึกว่ามีประโยชน์ แล้วพวกนี้เขาโต ทำงานแล้ว ให้ความสนใจ มีคำถาม ผมก็เอนจอย เพราะเป็นการสอนให้เขาอ่านหนังสือพิมพ์แล้วเข้าใจ รู้เรื่องเศรษฐกิจ ประเทศไทย รู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของโลก เรื่องไกลบอล ไลเซชั่นด้วย พวกนี้ผมก็ต้องตามว่ามีอะไรใหม่เรื่อยๆ ผมสนุกกับการ สอนมากกว่า

“อย่าง” สองบุม
สุขุม เฉลยทรัพย์

ก่อนหน้าที่จะได้ร่วมงานกับ อาจารย์สุขุม นวลสกุล ผมไม่รู้จักเป็นการส่วนตัว แต่ติดตามผลงานของอาจารย์มาตลอด และไม่เคยมองว่าจะได้ร่วมงานกัน เพราะคิดว่าอาจารย์เป็นคนที่เหนือกว่าผม คือบินสูงแล้ว ในฐานะผู้บริหารมหาวิทยาลัยและคือนักพูดระดับมืออาชีพ ผมต้องขอยกย่องอาจารย์สุขุม นวลสกุล ที่ได้รับการยอมรับมาก เพราะคนมักพูดกันว่ารามคำแหงเป็นแดนสนธยา มีเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนมาก ผมคงอึดอัดใจมากหากต้องไปเป็นอธิการบดีที่รามคำแหง เป็นเรื่องที่ยากจริง เมื่อมีโอกาสได้ร่วมงานกับอาจารย์สุขุม นวลสกุล พูดได้คำเดียวว่า “ภูมิใจมาก” ผมได้โน้มน้าวความนิยมของอาจารย์ที่มีแฟนคลับเต็มบ้านเต็มเมือง ไม่ใช่แค่เป็นอาจารย์ “ศรธรรม” (สอนที่รามฯ) เท่านั้น อาจารย์เป็นสุดยอดแห่งปรมาจารย์อ่านเกมการเมืองทะลุ คาดการณ์แม่นยำ ตรงไปตรงมาและสุขุมรอบคอบ นี่แหละคือแบบฉบับที่ผมอยากเลียนแบบ แต่ก็ทำได้ไม่ดีเท่า

ส่วน อาจารย์สุขุม อัคราวุฒิชัย โทรศัพท์มาชวนผมไปบรรยายเรื่องโพลให้นักศึกษาปริญญาโทที่ธรรมศาสตร์ เลยทำให้ผมได้รู้จักเป็นการส่วนตัว อาจารย์สุขุมเป็นคนอริยาถัยดี ผมชื่นชมในความกระตือรือร้นที่อยากเห็นชนบทได้รับการพัฒนา อาจารย์เป็นคนเอาจริง ได้เปรียบตรงที่สอนเศรษฐศาสตร์ เป็นคนที่มองภาพรวมได้ดี นอกจากนั้นผมคิดว่าเรื่องบัณฑิตอาสาสมัครเป็นสุดยอดของธรรมศาสตร์ เป็นสถาบันแรกที่ทำเรื่องนี้และเป็นแม่แบบให้กับองค์กรเอ็นจีโอมากมาย เพราะคนที่แก้ปัญหาชนบทส่วนใหญ่ตอนแรกมาจากการต่อสู้เรื่องความเหลื่อมล้ำ เรื่องการศึกษาที่ไม่พัฒนา ไม่ค่อยมองกันในแง่เศรษฐศาสตร์ เพราะฉะนั้นการแก้ไขปัญหาชนบทโดยใช้หลักเศรษฐศาสตร์น่าจะเป็นเรื่องถูกต้อง

ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์

ประธานกรรมการ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

ผมรู้จัก อาจารย์สุขุม นวลสกุล ก่อนข้างนานมาก อาจเป็นเพราะอาจารย์สุขุมเป็นทั้งรุ่นพี่ธรรมศาสตร์ และได้ร่วมทำโครงการหลายๆ เรื่อง จึงรู้จักกันก่อนข้างยาวนานประมาณ 30 ปี ขณะที่กับอาจารย์สุขุม อัครวาทินิชย์ ผมรู้จักอาจารย์ครั้งแรกตอนเรียนปริญญาโทที่ธรรมศาสตร์ อาจารย์สุขุมมาบรรยายวิชาเศรษฐศาสตร์ที่คณะนิติฯ กระทั่งผมมาเป็นอาจารย์ที่ธรรมศาสตร์เช่นเดียวกันจึงมีโอกาสดูแลร่วมทำงานกับอาจารย์สุขุม อัครวาทินิชย์ อย่างน้อยก็ 20 ปี ส่วนอาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ เรารู้จักกันในช่วงที่ผมเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องปฏิบัติการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 นับเวลาได้ก็ประมาณ 10 ปีแล้ว

ถ้าจะให้นิยามทั้ง 3 ท่านว่าเป็นอย่างไร ตามทัศนะที่ผมรู้จักผมว่าทั้งสามมีอะไรคล้ายๆ กัน คือทำอะไรได้หลายอย่างนอกเหนือไปจากแวดวงวิชาการ แต่ทั้ง 3 ท่านก็มีจุดต่างกัน อาจารย์สุขุม นวลสกุล เป็นคน “ลึก” คิดวิเคราะห์อะไรต่างๆ อย่างเข้าใจลึกซึ้ง สามารถอธิบายอย่างเป็นรูปธรรมได้ เมื่อมาทำรายการในฐานะสื่อสารมวลชน ความเป็นนักวิชาการ ความเป็นนักพูด ทำให้อาจารย์สุขุม นวลสกุล

สามารถสรุป วิเคราะห์อะไรให้คนเข้าใจได้น่าติดตามในเวลาอันสั้น โดยใช้ภาษาที่ง่าย ซึ่งหาคนเทียบได้ไม่มากนัก ขณะที่อาจารย์สุขุม อัตวาวุฒิชัย เป็นคน “เกาะติด” ทำอะไรจะพยายามทำให้สำเร็จ แม้จะไม่ใช่ว่าเรื่องใหญ่ แต่ถ้าเห็นว่าเป็นเรื่องที่ได้ประโยชน์ อาจารย์สุขุมจะเอาจริงเอาจัง แต่ในวงกว้างคนจะรู้จักน้อย เพราะอาจารย์ไปทำสื่อฯ พักหนึ่งแล้วหยุดไป อีกทั้งเรื่องชนบท เรื่องพัฒนาท้องถิ่นก็มีคนสนใจในวงแคบ ส่วนอาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ เป็นคน “กว้าง” เพราะการทำงานของอาจารย์พัฒนามาจากคนทำโพล ทำให้อาจารย์สุขุมได้เรียนรู้อะไรมากมายที่ไกลกว่าเรื่องโพล นอกจากนี้ในฐานะที่เคยทำหน้าที่อธิการบดี ผมว่าอาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ เป็นผู้ที่รู้ได้เห็นปัญหาของการศึกษาไทยในวงกว้าง เป็นคนที่จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาไทย เพราะคนที่อยู่ในวงการศึกษามักมีข้อจำกัดอย่างหนึ่งคือ ไม่ค่อยรู้เรื่องอื่น ทำให้นำเรื่องการศึกษาไปโยงกับเรื่องอื่นได้ค่อนข้างยาก แต่อาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ เป็นช้อยกเว้นในแง่นี้ อาจารย์เอาการศึกษาไปทับวงการอื่นได้ มีประสบการณ์ตรงของตัวเองในการเรียนรู้

สำหรับเรื่องที่ทั้ง 3 ท่านเป็นทั้งอาจารย์และไปทำงานในแวดวงสื่อสารมวลชนนั้น ก่อนอื่นต้องยอมรับตามตรงว่า สื่อฯ เมืองไทยพัฒนาน้อย เรียนรู้น้อย แน่แน่นอนว่าเรามีสื่อฯ ที่เก่ง มีคุณภาพ แต่มาตรฐานของคนทำสื่อฯ ในบ้านเราเกี่ยวกับความรอบรู้ การทำกาบ้าน ความลึกซึ้งของการวิเคราะห์ การรู้ทันแหล่งข่าว โดยรวมยังต่ำอยู่ ผมคิดว่าเป็นเรื่องดีที่คนในวงการอื่น ซึ่งอาจไม่ใช่นักวิชาการหรือในวงการมหาวิทยาลัยจะไปทำสื่อฯ แน่แน่นอนเราอยากมีคนที่เกิดมาเป็นสื่อฯ โดยตรง หรือคนที่เรียนมาทางด้านนี้ อย่างเช่น คุณสรยุทธ สุทัศนะจินดา จะมีมากขึ้น แต่เท่าที่ผมคลุกคลีและคุ้นเคย ผมก็ยังต้องการอะไรใหม่ๆ ที่นอกมุมไปจากคนในวงการสื่อฯ เพราะฉะนั้นถ้ามีคนที่มีประสบการณ์ตรง มีความรู้ความเชี่ยวชาญเข้ามาทำ มันก็ทำให้เกิดการยกระดับมาตรฐาน และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ผมว่ามีประโยชน์และจำเป็นต้องมีแบบนี้ ไม่งั้นก็จะคิดคล้ายๆ กัน ทำคล้ายๆ กัน และค่อยๆ พัฒนาไปที่ละน้อย

อรสา คุณวัฒน์

อดีตผู้อำนวยการ อสมท

ดิฉันทำงาน อสมท 30 กว่าปี รู้จักทั้ง อาจารย์สุชุม นวลสกุล, อาจารย์สุชุม อัครวาทิชัย และ อาจารย์สุชุม เฉลยทรัพย์ มานาน เพราะทุกครั้งที่ อสมท มีการพูดคุย มีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเมืองหรือการเลือกตั้ง เราจะเชิญอาจารย์สุชุม นวลสกุล มาเป็นผู้วิเคราะห์สถานการณ์อยู่เสมอ ซึ่งคนก็ชอบ เพราะอาจารย์พูดตรงไปตรงมา เป็นนักพูดที่คนนิยมฟังด้วย ความคิดเห็นก็เป็นกลาง ขณะที่กับอาจารย์สุชุม เฉลยทรัพย์ ในฐานะคนทำโพล เวลาที่มีการเลือกตั้ง อสมท มักจะร่วมมือกับสวนดุสิตโพลในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนอยู่เสมอ ซึ่งอาจารย์สุชุมจะทำโพลทั้งล่วงหน้าและในวันเลือกตั้ง ก็เป็นที่นิยมและผลออกมาใกล้เคียงกับการสำรวจ สำหรับอาจารย์สุชุม อัครวาทิชัย เขาเป็นเหมือนน้อง เพราะดิฉันเคยทำงานที่กรมวิเทศสหการมา 15 ปีก่อนจะมาอยู่ อสมท ตอนอาจารย์สุชุม อัครวาทิชัย เรียนจบธรรมศาสตร์ใหม่ ๆ เขาเข้ามาทำงานที่กรมวิเทศฯ และอยู่กองเดียวกับดิฉัน ทำงานแผนกเดียวกัน ทำให้เราสนิทกัน

กระทั่งเขาไปเรียนอังกฤษและอเมริกาก็ยังติดต่อกันอยู่จนถึงปัจจุบัน

ทั้ง 3 คนเป็นคนมีความสามารถ และเป็นนักสื่อสารมวลชนที่เก่ง จัดรายการได้น่าสนใจ ดิฉันมองว่าทั้ง 3 คนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เป็นคนทำงานเพื่อส่วนรวม สามารถสร้างความเจริญให้กับบ้านเมือง จะไปร่วมงานกับใครก็ไม่มีใครรังเกียจ พวกเขามีต้นทุนที่ดีคือความสามารถของตัวเอง เมื่อมีโอกาสเข้ามาทำงานด้านสื่อ ก็สามารถนำความรู้มาต่อยอดในการให้ความรู้แก่ประชาชนได้ ผู้ชมผู้ฟังก็ได้ประโยชน์จากความสามารถเฉพาะด้านของแต่ละคน ยิ่งประชาชนได้ความรู้ สนใจติดตามมากเท่าไร ก็จะมีประโยชน์ต่อสังคมมาก ยิ่งแต่ละคนมีความรู้แตกฉานบวกความเก่ง ก็สามารถช่วยขับเคลื่อนสังคมให้ไปในทิศทางที่ดี

หากดิฉันมีโอกาสได้ร่วมงานกับทั้ง 3 คน ก็คงเป็นดรีมทีมของดิฉันทีเดียว เพราะแต่ละคนมีความรู้ ความชำนาญไปคนละด้าน สามารถนำความรู้ ความชำนาญ มาเป็นประโยชน์กับโครงการที่จะทำร่วมกันได้เป็นอย่างดี เพราะการทำโปรเจกต์ใดๆ ก็ต้องมีผู้ร่วมทำงานอย่างครบวงจร เช่น ถ้าเราจะทำโปรเจกต์สักชิ้นคงต้องมีการสำรวจความคิดเห็น งานตรงนี้ได้อาจารย์สุขุม เฌยทรัพย์ มาช่วยเหลือจะเพอร์เฟกต์มาก ส่วนอาจารย์สุขุม อัตวาวุฒิชัย เป็นนักวิเคราะห์ จบมาทางด้านเศรษฐศาสตร์ สามารถดูต้นทุน ความคุ้มค่า และความคุ้มค่าในกิจกรรมต่างๆ ได้ ประกอบกับเป็นคนที่ชอบเข้าถึงประชาชน เข้าถึงชาวบ้าน ซึ่งจะมีประโยชน์มาก เพราะเขาจะสามารถเอาความเก่ง เอาสิ่งดีๆ ของชาวบ้านมาเผยแพร่สู่สังคมวงกว้าง ขณะที่อาจารย์สุขุม นวลสกุล เป็นคนพูดเก่ง จึงเป็นนักประชาสัมพันธ์ได้อย่างดี เพราะจะสามารถพูดโน้มน้าวให้ทุกคนเห็นความสำคัญของกิจกรรมเรา เพราะคนที่จะเป็นนักประชาสัมพันธ์ต้องพูดแล้วคนเชื่อและสนุกด้วย คนจะเพลินเพลินและติดตาม ก็จะทำให้คนฟังได้ความรู้มากขึ้น

ดร.เสรี วงษ์มณฑา

นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนและการตลาด

ผมรู้จัก อาจารย์สุขุม นวลสกุล ตั้งแต่เรียนธรรมศาสตร์ เพราะเขาเป็นรุ่นพี่อยู่คณะรัฐศาสตร์ ขณะที่ผมเรียนคณะศิลปศาสตร์ ตอนนั้นอาจารย์ชอบเล่นละคร เล่นลิเก ผมเลยได้รู้จักชื่ออาจารย์ แต่ไม่มีโอกาสรู้จักกัน จนมารู้จักกันตอนร่วมรายการทีวีวาที ซึ่งเขามาเป็นหัวหน้าทีมได้วาทีแทนอาจารย์ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ ส่วน อาจารย์สุขุม อัดวาธุมิชัย เราเป็นอาจารย์ธรรมศาสตร์ด้วยกัน ผมเป็นอาจารย์รุ่นน้อง สอนอยู่ที่คณะศิลปศาสตร์ คณะเดียวกับ ภรรยาของอาจารย์ ทำให้เราสนิทสนมกันมากกว่าเดิม ขณะที่กับ อาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ ผมรู้จักเขาขณะที่เขาเป็นอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และเรียนปริญญาเอกซึ่งผมสอนอยู่เลยได้รู้จักกันตอนนั้น

ถ้าจะให้นิยามความแตกต่าง โดยส่วนตัวที่รู้จักอาจารย์สุขุม
อัครวฤทธิชัย เป็นคนคุยสนุกสนาน แต่หลักการไม่ขาด อาจารย์สุขุม
เฉลยทรัพย์ ก็ได้ชื่อว่าเป็นเจ้าพ่อโพล ส่วนอาจารย์สุขุม นวลสกุล
มีความเชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์ และเป็นคนที่รู้จักกันมานาน มีโอกาส
ทำงานด้วยกันมากที่สุดในบรรดาทั้ง 3 คน แต่ถ้าจะให้ร่วมงานกัน
ตอนนี้ ผมว่าคงยากที่จะร่วมงานกัน เพราะความคิดเห็นทางด้าน
การเมืองระหว่างอาจารย์สุขุม นวลสกุล กับผมไม่ค่อยตรงกัน ถ้าจะ
ทำได้ก็เหลืออย่างเดียวคือกลับไปหาข่าวที่กันในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับ
การเมืองก็จะได้รับความสนุก ประมาณว่า "ถึงจะแก่แค่ไหนไฟก็ยังไม่แรง"
อะไรแบบนี้ คือเราแก่ด้วยกันแล้ว แต่ไฟแรงทั้งคู่ ส่วนกับอาจารย์สุขุม
อัครวฤทธิชัย ผมอยากทำรายการเรื่องเศรษฐกิจชาวบ้าน เพราะ
เขาเก่งเรื่องเศรษฐกิจ ชดะที่ผมมีความสามารถทำเรื่องยากให้
เป็นเรื่องง่าย เรา 2 คนเลยควรมาทำรายการวิทยุเรื่องเศรษฐกิจ
ชาวบ้านด้วยกัน เชื่อว่าเรื่องน่าเบื่อจะเป็นเรื่องสนุกไป

ส่วนอาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ นั้นผมอยากทำอะไรกับเขา
มานานแล้ว ถ้าเรา 2 คนทำงานร่วมกัน อาจารย์สุขุมรายงานตัวเลขไป
เสร็จแล้วผมก็หยิบตัวเลขมาวิพากษ์ต่อ ซึ่งจะเป็นการแถลงข่าวหรือ
เป็นรายการวิทยุโทรทัศน์ก็ได้ คล้ายๆ ว่า เฮ้ย วันนี้อาจารย์สุขุมมีโพล
เรื่องนั้นเรื่องนั้นมา แล้วเป็นไงล่ะ คำตอบเรื่องนั้นเรื่องนี้ก็เปอร์เซ็นต์
เสร็จแล้วถ้าเปอร์เซ็นต์เป็นอย่างนี้ผมจะว่าไง ผมก็บอกว่าสาเหตุน่าจะ
มาจากตรงนั้นตรงนั้นนะ เฮ้ย...จากนั้นล่ะเป็นไงต่อ ผมก็จะลงลึกไปได้
ถ้าผมกับอาจารย์สุขุม เฉลยทรัพย์ ประคบกัน เป็นเจ้าพ่อตัวเลขคนหนึ่ง
เจ้าแม่ตีความคนหนึ่ง เมื่อเจ้าพ่อตัวเลขกับเจ้าแม่ตีความมาเจอกัน
จะทำให้สื่อมวลชนตามจิกแน่นอน แล้วเชื่อได้เลยว่าโพลสำนักไหน
ก็สู้เราไม่ได้

หนังสือเล่มนี้เกิดจากความรักของ
กลุ่มคนทำหนังสือ ซึ่งสร้างสรรค์หนังสือ
เล่มนี้ด้วยความเอาใจใส่ พักพิกัน และ
ปรารถนาให้หนังสือทุกเล่มที่ผลิตเป็น
ส่วนหนึ่งในการสร้างนิสัยรักการอ่าน และ
ปลูกฝังแห่งจิตนาการของผู้อ่านตาม
ปณิธานของสำนักพิมพ์

ด้วยการคำนึงถึงคุณภาพการผลิต
และเพื่อให้อ่านหนังสือทั้งมือผู้อ่านอย่าง
สมบูรณ์แบบ สบายงาม หากพบหนังสือ
เล่มใดบกพร่อง เช่น เรียงหน้าสลับกัน
หน้ากระดาษขาดหาย การจัดพิมพ์หรือเข้าเล่ม
ไม่เรียบร้อย โปรดส่งกลับมายังสำนักพิมพ์
เรายินดีเปลี่ยนหนังสือเล่มใหม่ให้ท่าน
ขอขอบคุณในความเอาใจใส่

สำนักสุติตโพ
SUAN DUSIT POLL

SOLIDMEDIA

บริษัท โซลิด มีเดีย (ประเทศไทย) จำกัด 1768 อาคารไทยซัมมิท ทาวเวอร์ (ชั้น 7) ถนนเพชรบุรีตัดใหม่
แขวงห้วยขวาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2654-7541-2, 0-2654-7544-50 โทรสาร 0-2654-7577

Who?

www.whoweeklymagazine.com

**SOLID
BOOKS**

เส้นทางของคนชื่อ “สุขุม” มีความเป็นมาอย่างไร
กว่าที่แต่ละคนจะสร้างตัวตนจนเป็นที่รู้จักในวงสังคมได้
ต้องผ่านเรื่องราว อุปสรรคใดมาบ้าง
พบชีวิตและเรื่องราว
แบบเจาะลึกได้ใน **อย่างสามขุม**

รศ.สุขุม นวลสกุล

อดีตอธิการบดี

มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 สมัย

นักฟุตบอลปากกมคาย

นักวิเคราะห์การเมือง

ที่ถูกสังคมจับตามองทุกครั้ง

เมื่อวิพากษ์วิจารณ์การเมือง

รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์

อดีตอธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ผู้ก่อตั้ง “สวนดุสิตโพล”

สำนักโพลที่กลายเป็นต้นตำรับ

โพลการเมืองของประเทศไทย

อันส่งผลให้กลายเป็น

เจ้าพ่อโพลเมืองไทยไปโดยปริยาย

รศ.สุขุม อัตวาฤตมิชัย

อดีตผู้ดำเนินรายการ

“เวทีชาวบ้าน”

นักวิชาการคณะเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ที่ทำให้คนทั่วไปเข้าถึงคำว่า

“ชนบท” และ “ชุมชน”

หนังสือที่จะสะท้อนการย่างก้าวของ “สุขุม”
จนกลายเป็น **“ไอดอล”** ให้กับคนรุ่นใหม่
ที่ต้องการ **“ต้นแบบ”** ในการดำเนินชีวิต

www.doracollinsbooks.com / doracollinsbooks

ISBN 978-974-496-677-3

9 789744 966773

ขอสงวนสิทธิ์ในลิขสิทธิ์ ฉบับนี้